
BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
16 C
39

DE PRIMATV SOLIVS D. PETRI

Ac differentia inter ipsum & D. PAVLVM

DISCEPTATIONES APOLOGETICÆ

Auctore

ANTONINO DIANA PANORMITANO

Clerico Regulari

Coram SS. D. N. INNOCENTIO X. Episcoporum Examinatore, & S. Officij Regni Siciliæ Consultore.

Cornelio Francescucci

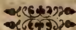
ROMAE, Ex Typographia Manelphi Manelphij. 1647.

Superiorum permissu.

INNOCENTIO DECIMO PONT. MAX.

ANTONINVS DIANA
Clericus Regularis, poſt Sanctiſſimorum Pedum oſcula fœlicitatem P.

VCVBRATIONES hæ meæ de ſingulari Petri Primatu ſponte ſua Tibi dicatæ ad TE veniunt; BEATISSIME PATER.

Cui enim alteri rectius consecrari possent, quæ spectant ad Apostolorum Maximum, quàm Pontificum Maximo, Successori eius dignissimo, &, vt mellifluus Scriptor, non minus argutè, quàm verè Eugenium appellabat, Potestate Petro? Illæ ipsæ quidem, cum calamo exaratas Sanctitati Tuæ mensis elapsis offerrem, non solùm ab ipsa benignè acceptæ, & lectæ libenter, verum etiam cumulatius, quàm tenuitas mea ferret, laudatæ fuere. Atque ea re, modò typographorum industria venustiorem in faciem excultæ, & magis auctæ, ad Pedes Vestros Sanctissimos, redire properarunt, cer-

tæ se

tæ ſe eadem gratia, eodem honore à Sanctitate Veſtra ornatum iri. Ego verò, quot ipſa hæc ſcripta litterulæ conflare cernuntur, velut totidem veteris conſtantiſq. meæ, erga ſe obſeruantiæ teſtes, Sanctitas Tua intueatur obſecro. Quæ cum me munificentia complecti non deſinat, vt proximè nullo deprecatore intercedente, ſed vltrò mihi occurrere Sua liberalitate dignata eſt; me plane obſtrinxit, nullam vt prætermittam occaſionem teſtandi palam, aliquo, licet exiguo, ingenij exigui partu, quàm Sanctitati Tuæ deuinctus, obnoxiuſque tenear. Cæterum vota Deo Opt. Max. nullo

vnquam

vnquam tempore, nullo loco facere desistam, vt Sanctitatem Tuam, Ecclesiæ suæ felicem diù, incolumemque seruare dignetur. Romæ die 2. Ianuarij 1647.

Iussu

IVssu Adm. Reu. P. D. Gregorij Carrafæ Præpositi Generalis Cler. Reg. nos infrascripti diligenter perlegimus Disceptationes Apologeticas à Reu. P. D. Antonino Diana compositas, in quibus omnia reperimus nedum Catholicæ Fidei consona; sed in eiusdem Fidei defensionem validissima, & omnino firma. Mira enim eruditione celebris hic author nouum confutat inuentum; & vix natum erroris monstrum, antequam adolescat ad solidam veritatis petram allidens, omnino disrumpit, & perimit. Prodeat ergo quam primum in lucem præclarum hoc opus, & quod monstra non sinit viuere viuat æternum. Romæ in ædibus S. Andreæ de valle 13. Octobris 1646.

D. Paulus Maria Quartus Cler. Reg. S. Theol. professor.

D. Andreas Sottanus Cler. Reg. S. Theol. professor.

D. Gregorius Carafa Præpositus Generalis Congregationis Clericorum Regularium.

APologeticas hasce Disceptationes à R. P. D. Antonino Diana, grati nominis viro, ad Apostolicæ Sedis (vt par est) vnitatem tuendam opportunè compositas, cùm aliqui ex nostræ Congregationis PP., quibus id commisimus, reuiderint, nihilque in eis, quod non sit luce dignum, inuenerint, vt typis mandentur, quoad nos spectat, facultatem concedimus. In quorum fidem præsentes litteras manu propria subscripsimus, ac solito nostro sigillo firmauimus. Romæ apud S. Siluestri Montis Quirinalis. Pridie Idus Octobris, M. DC. XLVI.

D. Gregorius Carafa Præpositus Generalis Congregationis Clericorum Regul.

D. Ioannes Montoya Secretarius.

Imprimatur, ſi Reuerendiſsimo Patri Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici videbitur.

A. Sacratus Epiſc. Comacl. Viceſg.

EX commiſſione Reuerendiſs. Patris Vincentij Candidi Sacri Palatij Apoſt. Magiſtri, perlegi duas Diſceptationes Apologeticas de Primatu ſolius D. Petri Adm. Reu. Patris D. Antonini Diana, in ijſque non ſolum nihil reperi quod rectæ Fidei aut bonis moribus aduerſetur, ſed doctrinam docte & ſolide firmatam, ex fontibus Scripturarum, Sanctorum Patrum, & Theologorum Scholaſticorum; quapropter in lucem edi poſſe ad commune totius Eccleſiæ bonum exiſtimo. Datum in ædibus noſtris S. Silueſtri Montis Quirinalis die 14. Octobris 1646.

Ego D. Andreas Sottanus S. Theologiæ profeſſor.

Imprimatur.

Fr. Hyacinthus Pandolphus Magiſter, & Socius Reuerendiſſimi Patri Fr. Vincentij Candidi Sacri Palatij Apoſtolici Magiſtri, Ord. Prædicatorum.

AN

AN D. PAVLVS fuerit Pontifex, & Caput Ecclesiæ, cum D. Petro.

IN quadam Epiſtola impreſſa Pariſijs anno 1645. & ad Sanctiſsimum D. N. nunc feliciter regnantem directa, eius Auctor Anonymus, mordicus affirmatiuam ſententiam tuetur. Et ad illam firmandam, coaceruat ex impio M. Antonio de Dominis, quam plurimas SS. Patrum auctoritates; in quibus aſſerunt, Pontifices eſſe Succeſſores, & Vicarios D. Petri, & D. Pauli, & in quibus etiam aſſerunt, D. Petrum, & D. Paulum fuiſſe Epiſcopos Romanos, Collegas, Principes Apoſtolorum, Fundamenta, Cardiues, Duces, Coryphæos, Paſtores, Apices, Columnas, Diademata, Oculos totius Eccleſiæ, ac ſimilia Encomia ſignificantia æqualitatem inter D. Petrum, & D. Paulum. Vnde ipſimet Pontifices, multis in locis fatentur, multa facere aucto-

clef. *Petri Cathedra ſingularis*. Et ideo ſancti Patres vno ore aſſerunt Primatum Eccleſię *vni ſoli, & tantummodo B. Petro* collatum fuiſſe. Ne ſim longior, paucos ex multis adducam. D. Gregorius *lib. 4. epiſt. 36.* Certè *Petrus Apoſtolus primum membrum* ſanctæ, & vniuerſalis Eccleſiæ eſt. *Paulus, Andreas, Ioannes,* quid aliud *quàm ſingulares ſunt plebium capita?* Rupertus in Euang. lib. 1. cap. 25. cui titulus eſt: De Primatu Petri Apoſtoli, inter Principes Regni Dei. Itaque, ait, poteſtas quidem eſt communis omnium, *ſed vnum, & ſingulare vnius eſt Petri Priuilegium*, cui prius, & ſingulariter dictum eſt: Et tibi dabo claues, &c.

Sanctus Burcardus Vvormiacenſis Epiſcopus *in Decret. par. 1. lib. 1. cap. 1. & 2.* In nouo Teſtamento poſt Chriſtum à Petro Sacerdotalis cœpit ordo, qui ipſi primo Pōtificatus in Eccleſia ſancta datus eſt, dicente Domino ad eum: Tu es Petrus, &c. Itaque hoc Priuilegium *beato clauigero Petro ſua vice ſolummodo commiſit*.

Damaſus *epiſt. 2. Princeps Apoſtolorum Petrus ſolus, & præ omnibus* creditus eſt, atque percipere meruit à Chriſto claues Regni Cælorum.

Pacianus *epiſt. 3. ad Sympronianum: Ad Petrum* locutus eſt Dominus, *ad vnum ideo, vt veritatem fundaret ex vno.*

Cyprianus *epist.* 73. ad Iubaianum: Ecclesia vna est, & *super vnum*, qui claues accepit, Dòmini voce fundata est. Et *lib. de Vnitat. Ecclesiæ: Super illum vnum* ædificat Ecclesiam suam, & illi pascendas mandat oues suas.

S.Thomas ex Cyrillo Alexandrino *lib. 1. contra errores Græcorum capit. 32.* Habetur ex Doctorum Græcorum authoritatibus, quod Romanus Pontifex in Ecclesia plenitudinem potestatis habeat. Dicit enim Cyrillus Patriarcha Alexandrinus: Sicut Christus accepit à Patre sceptrum Ecclesiæ, gentium, & Israel, egrediens super omnem Principatum, & Potestatem: sic & Petro, & eius Successoribus plenissimam potestatem plenissimè commisit, *vt etiam nulli alij quā Petro* Christus, quod suum est, plenum *ipsi soli* dedit.

D. Leo *serm. 2. de Natali Apost. Petri, & Pauli:* Dicens Beato Petro Apostolo: Tibi dabo clàues Regni Cælorum, & quæcunque ligaueris super terram, &c. Transiuit quidem in Apostolos alios ius istius potestatis, *sed non frustra vni commendatur,* quod omnibus intimetur. *Petro enim singulariter* hoc creditur. Et *serm. 3. de Anniuers. sui Pontificatus: Vnus de toto mundo Petrus* eligitur, qui & vniuersarum gentium vocationi, & omnibus Apostolis, cunctisq. Ecclesiæ Patribus proponatur.

Optatus

Optatus Meliuetanus lib.2. cōtra Parmenionem: *Solus Petrus claues accepit*. Et iterum: Negare non potes ſcire te in Vrbe Roma, à Petro primo Cathedram Epiſcopalem eſſe locatam, in *qua ſederit omnium Apoſtolorum Caput Petrus*. Audiat Anonymus, quod Petrus Romæ ſedit caput omnium Apoſtolorum, ergo & Pauli; & ideo infra vocat illam Petri Cathedram, *Cathedram ſingularem*, vt vocauit Bernardus loco citato *de Conſider. lib. 2*. Idem Optatus *lib. 7. de Schiſ.* Petrus præferri Apoſtolis omnibus meruit, & claues Regni Cælorum communicandas cæteris *ſolus accepit*.

Petrus Damianus *ſerm. 27. Vnus eſt*, quem prænobilitant *ſingularis Primatus inſignia*.

D. Auguſtinus *ſer.* 49. de verbis Domini: *In Petro vno* Chriſtus firmat Eccleſiam. Et *libro 3. de Bapt. cap. 17. Vnus eſt Petrus*, qui figuram Eccleſiæ gerat. Et rurſus: *Vni Petro* in typo vnitatis Dominus dedit poteſtatem. Et *ſerm. 24. de Sanctis* Paulum cum Petro laudans aſſerit: *In vno Petro figurabatur vnitas* omnium Paſtorum. Hoc etiam dicere voluit D. Leo *epiſt.* 8. in illis verbis: Firmitas, quæ per Chriſtū Petro tribuitur, *per Petrum* cæteris confertur. Hinc D. Thomas *in 4. Sent. diſt. 24. quæſt. 3. art. 2. quæſt. 3. ad primum argument.* aſſerit: Quamuis omnibus Apoſtolis data ſit po-

testas communiter ligandi, & soluendi, tamen vt in hac potestate aliquis ordo significaretur, primo *soli Petro* data est, vt ostendatur *quod ab eo in alios* debet ista potestas descendere. Et *lib. 4. contra gentes cap. 76.* hoc ipsum confirmat, dicendo: Dominus *soli Petro* promisit, Tibi dabo claues Regni Cælorum, vt ostenderet, quod potestas *Clauium erat per eum* ad alios deriuanda ad conseruandam *Ecclesiæ vnitatem*. Et ante omnes hoc etiam docuerat Tertullianus in Scorpione: Si cælum, ait, clausum putas, memento claues eius hic Dominus Petro, *& per eum* Ecclesiæ reliquisse. Nota illud, *Per eum*, quia vt dixit Optatus vbi supra: Solus Petrus claues accepit.

Vnde meritò Iulius Primus *epist. 2. ad Theodorum* exponens illa verba: Tu es Petrus, &c. Habet, inquit, *Petrus Potestatem singulari priuilegio*, sibi cõcessam aperire, & claudere ianuas Regni Cælestis, quibus voluerit, &c. Rectè itaque dixit Pius II. *epist. 288.* Post Christum *Petrus fuit Pontifex vnus*, qui Ecclesiæ præfuit, Petro mortuo, eius Successores. Alias Patrum authoritates adducã vbi infra in Probatione 2. & 3. Nunc tantum addam verba pijssimi, & doctissimi Alberti Pighij de *Eccles. Hierarch. lib. 3. cap. 7.* vbi testatur, *Sanctorum omnium Patrum fuisse communem, & con-*

cordem

eandem sententiam, Primatum Ecclesiæ vni Petro singulariter datum. Ita illè, & post illum de hac communi sententia Patrum, nempe *soli Petro fuisse* à Christo traditum Primatum Ecclesiæ, testatus est etiam Mauclerus *de Monarch. tom. 1. par. 2. lib. 1. cap. 8. fol. 305.* omnino videndus, & Salmeronius *tom. 4. tract. 21. par. 3.* asserit, *quod traditio Patrum vnum Petrum agnoscit* post Christum Ecclesiæ fundamentum.

Sed Anonymus dicet, multos alios Patres ab ipso congestos, & allatos asserere contrarium, nempe Primatum Ecclesiæ extitisse etiam penes D. Paulum. Respondeo hoc esse merum somnium, nam Patres ab ipso adducti nunquam dixerunt Primatũ Ecclesiæ fuisse penes Paulum, & expressè, & verbis rotundis dixerunt de Petro, & eorum verba sanè interpretanda esse, & reducenda ad bonum sensum, vt inferius, & in posteriori Disceptatione patebit. Et plura loca Patrum ab Anonymo adducta, fuerunt desumpta ex penu Martini Lutheri, & Marci Antonij de Dominis, vndè illa deberet Anonymus vereri in proscenium adducere, nec obstat dicere Lutherum, & Spalatrensem ex illis locis Patrum adductis, in quibus videtur Paulum æqualem fuisse Petro, falsum inferre, Petrum videlicet non fuisse Pontificem, sed Anonymus hoc

non

non admittit, ſed infert ſimul cum Petro Paulum Pontificem fuiſſe. Hoc, inquam, non obſtat, nam ex illis locis Patrum malè intellectis, Spalatrenſis, & alij hæretici peccarunt per defectũ, nullũ Pontificem in Eccleſia admittendo. Anonymus verò peccat per exceſſum, duos conſtituendo. Vndè ex his omnibus meritò Michael Mauclerus de *Monarch. Eccleſ. tom. 1. part. 2. lib. 1. cap. 1.* ſic ait: *Poteſtas ſumma penes vnum Principem ſpiritualem, Paſtoremq. vniuerſalem eſſe debet, cui oues ſuas, & agnos Chriſtus Dominus paſcendos, regendoſque ſublimi authoritate conceſsit. Hunc verò Paſtorem Oecumenicum Monarchicumque Principem alium à ſancto Petro, & Succeſſoribus eius legitimis Apoſtolicæ Sedis hæredibus à Chriſto Domino fuiſſe creatum, quis mentiendo audebit impudenter aſſerere, niſi quem Dæmonum præſtigijs dementatum nefanda impiaque hæreticorum dogmata fefellerunt?* Ita Mauclerus. Quid ad hæc reſpondebit Anonymus, Gallus eſt, qui loquitur, & doctor ſapientiſsimus, ex inclyto Muſæo Sorbonico.

Probatur ſecundo noſtra opinio, ex alio loco ſacræ Scripturæ *Ioan.* 21. vbi Chriſtus dixit Petro: Paſce oues meas, in quibus verbis apparet Primatum Petri fuiſſe gratiam ſpecialem, ei tantummodò conceſſam. Nam ſicut *Matth.* 16. poſt illam eximiam Petri confeſsionem: Tu es Chri-

ſtus

ſtus filius Dei viui, fuit ſpecialiter ei promiſſus Primatus totius Eccleſiæ. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus,&c. Ita & hic, poſt eximiam amoris ſignificationem, per tres geminatas reſponſiones: Tu ſcis Domine quia amo te, fuit ei ſpecialiter Primatus conceſſus in his verbis: Paſce oues meas, in quibus caput totius Eccleſiæ fuit conſtitutus. Nam idem eſt, Paſce oues meas, ac ſi diceret, Paſce omnes oues meas, nemine excepta, etiam Apoſtolos, etiam Paulum, & ſic exponit dicta verba Pitigianus *in 3. Sentent. tom.2. diſt.15. quæſt.2. art.1. concl.2.* Duallius *de Rom. Pontif. par.1. quæſt.4. & 3.* Bellarminius *lib.1. de Rom. Pontif. cap.16.* Corduba *in qq. lib.10. de Poteſtate Papæ quæſt.14.* Caſtillo *4. Sent. in tom.2. diſp.16. quæſt.2. nu.4. & ſeq.* qui reſpondent ad aliqua loca D. Pauli adducta à Luthero, qui contendebat Paulum non efficere ouem Petri, ſed illum ei æqualem conſtituere. Idem etiam aſſerit Suarez contra Regem Angliæ *lib.3. cap.10. num.3. & num.20. & cap.11. num.8.* iuncto *num.20.* Sed audiamus Valentiam *tom.3. diſput.1. quæſt.1. punct.7. §.29.* Abſolute, inquit, Paſce oues meas, quo ipſo apertè ſignificaret alienum fore à ſuo Ouili, quicunque Petrum Paſtorem non agnoſceret, quamobrem, nec Apoſtolos quidem à Petri cura eximit. Niſi for-

ſi fortè non illi fuerunt Chriſti oues. Ita ille. Audi etiam Maldonatum *in Ioan cap. 25. verſ. 15.* Quæſo cum Chriſtus dicit: Paſce oues meas, paſce agnos meos, quas oues, quos agnos intelligit? Dicam clarius, comprehendit cæteros Apoſtoles, an nō? Qui id affirmauerint, reperiuntur Euſebius, Cyprianus, quin & Auctores Græci à Romano Pontifice ſtudio nationis abhorrentes. Qui verò negauerit, præter Lutheranos, & Caluiniſtas nuper, repertus eſt nemo, quorum facillimè poteſt opinio refutari: quid enim eſt Paſce oues meas, niſi paſce gregem meum, paſce Eccleſiam meam? Quicunque Ergo intra Eccleſiam erant, paſcendos illi tradidit, reliqui verò Apoſtoli extra Eccleſiam, vt opinor, non erant. Denique Chriſtus non dicit Petro: Paſce has, aut illas oues, ſed paſce oues meas, omnium ergo ſuarum ouium curam illi dedit. Hæc Maldonatus.

Sed egregie Caietanus ſupra omnes *in opuſc. tom. 1. tract. 3. de Romano Pontiſ. Inſtitut. cap. 10.* Paſce oues meas, inquit, aut omnes, aut iſtas, aut nullas, vel vagè oues committuntur. Et quidem quod non has, vel illas determinatè commiſerit, verba ipſa teſtantur, quòd vero nullas, veritati aduerſantur, quod autem vagè reliquerit

& Chri.

& Christi sapientiæ derogat, & veritati pronominis adiuncti contrariatur. Sapientis enim Gubernatoris, & Potentis definire, prouidere, non vagam relinquere prouisionem suam, & constat quod ex hoc ipso, quod solo pronomine Meas, demonstrat oues non vagè, sed indefinitè loquitur, sed ex hoc ipso, quod nullas suas eximit, omnes suas comprehendit, dicendo: Pasce oues meas: & propterea non oportuit apponere omnes, quia quæcunque oues, ad quas extendens pronomen Meas, comprehenduntur, cum dicitur: Pasce oues meas, sicuti *Ioan.* 10. omnes comprehensæ sunt Christi oues, cum dixit Dominus: Animam meam pono pro ouibus meis, & rursus: Oues meæ vocem meam audiunt, vnde ly Meas, vniuersalis signi supplere effectum, altiori ratione necessario appositum patet. Et hinc confirmatur sensus Catholicus, quoniam, quod ibi, *Ioan.* 21. videlicet, Christus promisit, hic exhibuit, & propterea quia ei totam Ecclesiam promisit, hic omnes oues commisit. Et confirmatur rursus ex verbis *D. Ioannis* 10. Alias oues habeo, quæ non sunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & fiet vnum ouile, & vnus Pastor. Si enim ex omnibus ouibus, ouile vnum constare debet sub vno Pastore, *consequens est, vt cum*

vnus

vnus Past or instituitur & dicitur: Pasce oues meas, illius vnius Qui lis cura committatur. Huc vſque acutiſsimus Caietanus, qui in fine dicti cap. 10. aſſerit in dictis verbis: Paſce oues meas, Chriſtum dediſſe poteſtatem Petro, etiam ſupra Paulum. Hinc Epiſcopus Maſsilienſis Coffectaú contra Marcum Antoniũ de Dominis *lib.1.cap.5. num.2.sic ait: Cum Petrus Princeps Apostolorum vocatur, nedum reliquorum, sed etiam ipsius Pauli Princeps significatur, quod non secus quam reliqui, sit in numero ouium, quas pascendas suceperit Petrus. Ità ille.* Quod etiam nouiſsime docet eruditus Pater Ioannes Bagoſius in *Apologetico Fidei par.1.lib.3.disp.8.cap.3.sect.1.* vbi firmat de iure diuino fuiſſe Petrum conſtitutum a Chriſto Principem, & caput Apoſtolorum. Et poſtea *cap.4.sect.1.* idem confirmat, & inter Apoſtolos apponit etiam D. Paulum, & ſubditum ac inferiorem Petro facit.

Recte itaque ex omnibus ſupradictis communiter aſſerunt Sancti Patres, in citatis verbis, Paſce oues meas, ſolum Petrum, & non alium fuiſſe in Eccleſia Paſtorem ſupremum conſtitutum. Nam omnes alios tanquam oues ab ipſo regendas Chriſto in dictis verbis ei ſubijciuntur, quod patet ex contextu ipſius litteræ. Vnde Theophylactus exponens iſta verba, Paſce oues meas, præfecturam ait ouium totius Mundi,

Petro commendatur, non alteri, sed huic tradiour D. Cyprianus *lib. de vnit. Eccles.* sic asserit. Petro iterum post Resurrectionem suam dicit; *Pasce oues meas, super illum vnum ædificat Ecclesiam suam*, & illi pascendas mandat oues suas, & quamuis Apostolis omnibus, post Resurrectionem suam parem potestatem tribuat, & dicat, sicut misit me Pater, & ego mitto vos, *Tamen vt Vnitatem manifestaret*, vnam Cathedram constituit, & Vnitatis eiusdem originem *ab vno incipiente* sua authoritate disposuit. Hoc erant vtique & cæteri Apostoli, quod & Petrus pari consortio præditi, & honoris & potestatis, sed exordium ab vnitate proficiscens, Primatus *Petro datur, vt vna Chisti Ecclesia, & Cathedra vna monstrentur. Sic ille.* Sed non minus eleganter Bernardus *lib. 2. de Consider. cap.* 8. Pasce ones meas, oues meas, inquit, cui non planum non designasse aliquas, sed adsignasse omnes? Nihil excipitur, vbi distinguit nihil, & fortè præsentes cæteri condiscipuli erant, *cum committens vni*, Vnitatem omnibus commendarat in vno grege, & in vno Pastore. Idem etiam docet D. Leo *ser. 3. de anniuers. sui Pontificatus*: De toto mundo, *vnus Petrus* eligitur, qui & vniuersarum gentium vocationi, & omnibus Apostolis cunctisque Ecclesiæ Patribus præponatur. Vt quamuis in Populo Dei multi Sacerdotes sint

multi

multi Patres, *omnes tamen regat Petrus*, quos principaliter regit & Christus, & paulo post: *Ideò Petro singulariter hoc creditur*, quo cunctis Ecclesiæ Rectoribus forma proponens, &c.

Et tandem adducam hic authoritatē D. Chrysostomi, qui ex dictis verbis, Pasce oues meas, non solum firmat Petrum fuisse constitutum Ecclesiæ supremum Pastorem, sed etiam Paulum, vt talē eum existimasse. Pasce, inquit, oues meas. Cur tandem alijs prætermissis de his solum Petrum affatur? Singularis, siue eximius ex Apostolis, & os discipulorum, & cœtus ac vertex erat. *Idcirco & Paulus* ascendit, vt eum studiosè videret præter cæteros, ità Chrysostomus *Hom. 87. in Ioan.*

Dicendum est igitur cum Dauuallio *de Rom. Pontif. par. 1. quæst. 3.* Azorio *tom. 2. lib. 4. cap. 9. quæst. 1.* Castillo vbi *supra num. 19.* & alijs in his verbis, Pasce oues meas, Christum compleuisse promissionem factam Petro *Ioan. 21.* Et ego dico tibi quia tu es Petrus &c. Ergo sicut ibi verba Christi satis exprimunt & vnanimiter Sancti Patres exponunt, & declarant Primatum soli, & tantummodo D. Petro, & non alijs fuisse promissum; sic dicendum est hic cum ijsdem Patribus, etiam soli, & tantummodò Petro traditum fuisse, vt iam satis firmauimus.

Sed

Sed contra ſuperius dicta, poſſet aliquis dicere in fauorem Anonymi nō obſtare verba, Paſce oues meas; nam ſicut non eſſet hæreticum, imó ſatis probabile, aſſerere ſecundum aliquos ex Priuilegio Beatam Virginem exceptam fuiſſe ex illis verbis generalibus: Omnes in Adam peccauerunt. Ita dicendum eſt, non eſſe hæreticum aſſerere cum Anonymo, Paulum ex priuilegio fuiſſe exceptum ab illis verbis, Paſce oues meas, ſed ſatis probabile ex authoritate Patrum, quas ipſe adducit. Reſpondeo, eſſe magnam diſparitatem inter exceptionem Beatæ Virginis, quam admittunt Doctores ab illa regula generali: Omnes in Adam peccauerunt; & inter exceptionem D. Pauli ſecundum Anonymum ab illis verbis: Paſce oues meas. Nam primó, adſunt multæ rationes, quare excipienda ſit Beata Virgo ab illis verbis: Omnes in Adam peccauerunt, quas enumerat, & obſeruat Valentia *Tom. 2. quæſt. 11. punct.* 11. Sed nulla ratio adeſt pro exceptione D. Pauli ab illis verbis, Paſce oues meas, imó contrarium dicendum apparet, nam præter alias rationes, ex dicta exceptione, Statum Eccleſiæ Monarchicum ſaltem minueretur, cōtra id quod dixit Ezechielis *cap.* 34. Suſcitabo ſuper eos Paſtorem vnum, & *cap.* 37. Erit vnus Paſtor omnium

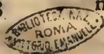
vestrum; deinde ex dicta exceptione sequeretur absurdum, ad quod tollendum dixit Hieronymus *lib.1.* contra Iouinianum: *Inter duodecim vnus eligitur*, vt capite vno cõstituto schismatis tolleretur occasio. Secundo non desunt ex Sanctis Patribus quamplures Doctures, asserentes Beatam Virginem fuisse exceptam propter multas rationes, ab illis verbis generalibus: Omnes in Adam peccauerunt. Sed nullus Pater, nullus Scholasticus, vsque adhuc ausus est dicere ab illis verbis, Pasce oues meas, fuisse exceptum D. Paulum, imó omnes Paulum in dictis verbis includnnt, & docent in regimine fuisse subditum D. Petro. Patres verò, quos Anonimus adducit, in sui fauorem nihil asserũt, vt ego satis in hac Discep. & in sequẽti probaui. Tertio, quia in aliquibus generalibus locutionibus Beata Virgo non includitur, vt colligitur ex Trident. vbi declarat Virginem non comprehendi sub definitione sua generali, de peccato originali, & consequenter idem declarat, vel certe dat declarandi facultatem de locutionibus Scripturæ, quia Concilium id definit, quod censet in Sacra Scriptura doceri. Confirmatur hoc à simili, quia tam sunt generales locutiones illæ de peccato actuali: Non est homo, qui non peccet *2. paral. 6.* Et in multis offendimus

om-

omnes, *Iacob.3.* In quibus verbis non intelligitur excludi Virginis Priuilegium. Ergo eodem modo videntur explicandæ locutiones generales Scripturæ, de pecc. originali. Ergo non valet argumentum in fauorem Anonymi, desumptum ex verbis, Omnes in Adam peccauerunt, vt sicut ex illis excluditur Beata Virgo, itá & potest excludi D. Paulus ex illis, Pasce oue meas. Nam vt probauimus, dispar est ratio inter exceptionem Beatæ Virginis ab illa regula generali, Omnes in Adam peccauerũt, & inter exceptionem prętensam ab Anonymo D. Pauli ab illis verbis, Pasce oues meas. Itaque notabiliter dicendũ est cum Ioanne Præposito insigni Societatis Iesu Theologo *in p.2.D.Thomæ qu.83.dub.4.§.poster.* & alijs, quod propositiones vniuersales sacræ scripturæ non includunt illos, quos aliunde colligitur habere priuilegiũ in cõtrariũ, vel ex alio loco *Sacrę* Scripturæ, aut Patrũ authoritate, vel alia ratione, vt aliqui Doctores in Beata Virgine in ordine ad peccatum originale dixerunt. At in nostro casu, neque ex rationibus, neque ex aliquo loco Sacræ Scripturæ, neque ex authoritate Patrum potest colligi priuilegium exceptionis D. Pauli ab illis verbis, Pasce oues meas: imó rationes, Scriptura, & Patres sunt in contrarium, vt

ſupra probauimus. Ergo videant quo pacto poſſent Aduerſarij excipere D. Paulum ab illa propoſitione vniuerſali, Paſce oues meas. Vnde non deſinam hic apponere verba Franciſci de Ouiedo inſignis Theologi Societatis Ieſu *in p. 2 D. Thomæ tract. 6. controu. 9. punct. 1. num. 1.* vbi ſic ait: Cenſeo aliquem excipere ſine fundamento á propoſitione vniuerſali reuelata, non ſolum eſſe temerarium, erroneum, & ſuſpectum de hæreſi, ſed manifeſtè hæreticum: eſt enim negare obiectum proximè actum terminare aſſenſum formalem & immediate in ſe ipſo reuelatum. Propoſitio enim vníuerſalís immediate de omnibus particularibus reuelatur, neque alio modo credimus innumera fidei myſteria niſi propter reuelationes vniuerſaliter factas. Ideo tenet communis Theologorum ſententia in materia de fide, Similia omnia contenta in propoſitione vníuerſali reuelata de fide eſſe. Huc vſque Ouiedo. Ex cuius doctrina videant Aduerſarij, ſi poſſunt excipere Paulum ex illa propoſitione vníuerſali, Paſce oues meas, & quã cenſurã eius opinio mereatur. Nec obſtat recurrere ad authoritaté Patrum, quas ipſi adducunt, nam nihil aſſerunt ad rem, & optime explicantur à Theologis, vt á nobis latius in his diſceptationibus explicatum eſt;

Probatur tertió nostra sententia ex symbolo Niceno, in illis Verbis, Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Dicitur enim Ecclesia vna præter alias rationes, vt obseruant Patres, ab vno Pastore suo Episcopo, cum plebs Christiana (vt Cyprianus *lib.4. Epist.9.* inquit) adunata cohæret, & ita docet Valentia *tom. 3. disp.1.par.1. punct.7.* §. 15. Franciscus de Castillo *in 4. sent.tom.2.disp.3.quæst.*10.*nu.*11. Bellarminius de *Rom. Pontif.lib.*1. *cap.9.* & omnes Theologi communiter. Quod ita certum est, ait Duallius de *Rom. Pontif. par.1.quæst.2.* vt á quoquam, citra fidei iacturã, negari non posit. Ezech. enim cap. 34. de fidelibus in noua lege ante fuerat pronunciatum. Suscitabo super eos Pastorem vnũ. *& cap.37.* Et erit vnus Pastor omnium vestrum. & Io 10. Postquam Christus de filijs Israel locutus esset, subiunxit: Alias oues habeo, quæ non sunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & fiet vnum ouile, & vnus Pastor. *Quibus accedit plurimum Conciliorum definitio, & vnanimis veterum Patrum omniumque Christianorum consensus,* cui resistere ex Augustino *Epist.* 118. *insolentissima est insania.* huc vsque Duallius. Sed dicet Anonymus suam sententiam non lædere vnitatem Ecclesiæ, & statum Monarchicũ, quia licet ipse asserat Paulum, & Petrum fuisse Pontifices,

non tamẽ dicit cõſtituiſſe duo Capita, ſed ambo vnum Eccleſiæ caput effeciſſe. Ergo in tali ſententia vnitas, & Eccleſiæ Monarchia non offenditur: & adducit exemplum Sanctiſsimæ Trinitatis, cuius ſtatus eſt perfectè Monarchicus, quia licet tres perſonæ diſtinctæ, omnes tamen habẽt tantum vnam potentiam ſupremam, & independentem in ſingulis, quam in omnibus, vnde ſunt vnus Dominus, vnus Rex ſecundum fidem.

Reſpondeo, & miror, quod res tam grauis ita gratis ab Anonymo aſſeratur. Proferat quidem vnum ſolum Patrem, qui aſſerat Paulum, & Petrum Pontifices effeciſſe vnum Eccleſiæ Caput, & ego dabo caput meũ; proferat locum vnum, & vincat, ſed omnia de ſuo cerebro fingit, vnde poſtquam ex verbis Patrum male intellectis ſtatuerit in Eccleſia duos Pontifices, Paulum, & Petrum, vt fugiat conſequentiam: Ergo Eccleſia fuit corpus biceps ſine vlla auctoritate, ſed gratis aſſerit Paulum, & Petrum effeciſſe vnum caput, & ita conſtituunt vnitatem Paſtoris in Eccleſia. Sed omnino talis ſententia reprobanda venit, nam Sacræ Scripturæ ita communiter á Sanctis Patribus intellectæ, & explicatæ, clamant, Vnitatem Eccleſiæ á Chriſto Domino fuiſſe ex vno ſolo Petro fundatam. Vnde ſapientiſsimè dixit

xit Caietanus *tract. de Rom. Pont. instit. cap. 5.* Oportet saluare non solum significationem, sed etiam deriuationem, hoc est, non solum vt vnitas Ecclesię significetur per vnitatem Petri, *sed etiam vt vnitas Ecclesiæ proficiscens ab vnitate Petri, ita vt initium habeat Ecclesiæ vnitas ab vno Petro*. Ita Caietanus.

Sed audiamus Patrum verba. Pacianus *epist. 3.* ad Sympronianũ. Ad Petrum, inquit, locutus est Dominus, *ad vnum ideò, vt vnitatem* fundaret ex vno. Cyprianus *lib. de vnit. Eccles.* loquitur Dominus ad Petrum, Ego tibi dico, quia tu es Petrus, & super hanc Petram, &c. Et eidem post resurrectionem suam dicit, Pasce oues meas, & quamuis Apostolis omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tribuat, & dicat: Sicut misit me Pater, & Ego mitto vos, si cui remiseritis peccata, remittuntur illis. Tamen vt vnitatem *manifestaret vnitatis eiusdem originis ab vno incipiente* sua auctoritate disposuit. Et *Epist.* 40. Deus vnus est, & Christus vnus, & vna Ecclesia, & Cathedra vna super Petrum Domini voce fundata. Vide alia aurea verba Cypriani adducta pauló supra in probatione prima.

Iulius II. *quæst. 1. ad Episcopos Orientales.* Connexio totius corporis vnam sanitatem, vnam pulchritudinem facit, & hæc quidem connexio to-

tius operis vnanimitatem requirit, *Quoniam & inter Beatissimos Apostolos* in similitudine honoris fuit quædam discretio potestatis, & cum omnium par esset Electio, *Vni tamen* datum est, vt cæteris præemineret.

Optatus *lib.2. contra Parmionem*: Cathedra vna est, quæ est prima de dotibus *in ea sedit Primus Petrus*, succedit Linus, Lino Cletus &c.

Alexander II. *in Concilio Romæ celebrato.* Cum omnibus discipulis parem ligandi, atque soluendi potestatem Dominus daret, Petro præ omnibus claues Regni Cęlestis se daturum promisit. Quicunque ergo ab vnitate Ecclesiæ, *quæ per Petrum intelligitur*, fuerit alienus, execrare potest, consecrare non potest.

Anselmus *in cap.16. Matth.* Eam potestatem ideo quasi *vni Petro concessit specialiter, vt ad vnitatem nos inuitaret*. Ideo eum Principem Apostolorum instituit, vt Ecclesia quasi vnum Principalem Vicarium Christi habeat.

Iterum Cyprianus *Epist. ad Iubaianum: Ecclesia quæ vna est, super vnum*, qui claues accepit, voce Domini fundata est.

D. Augustinus *lib. de Pastor. cap.14.* Imó vero & in ipso Petro vnitatem cõmendauit, *multi erãt Apostoli, & vni dicit: Pasce oues meas.* Sed non desinam hic

ap-

apponere verba Sũmi Pontificis Bonifacij VIII. in *Extrauagan.* Vnam Sanctam, ſic enim inquit, vnam Sanctam Eccleſiam vrgente fide credere cogimur,& tenere. Igitur Eccleſię vnius,& vnicæ vnum corpus, vnum caput,non duo capita quaſi monſtrum, *Chriſtus videlicet, & Chriſti Vicarius Petrus, Petrique ſucceſſor.* Hæc pauca verba iugulant Anonymum,primo aſſerit Pontifex, Vnum corpus, vnum caput. Et ſtatim explicat, quid intelligat in his verbis, Vnum corpus, vnum caput, *Chriſtus videlicet,& Chriſti Vicarius Petrus,Petrique ſucceſſor.* Ergo ſecundum Bonifacium conſtituunt in Eccleſia vnitatem corporis, & capitis *Chriſtus, Petrus & Pontifex*,quæro ego ab Anonymo.Quare ipſe contra Bonifacium addit &Paulum, quis ei hãc tribuit auctoritatem,ſunt merę nugæ? verũ omnibus ſupradictis addamus auctoritatem aliquorum recentiorum.Itaque Nicolaus Sandorus de *Claue Dauid lib. 3. cap.5.* vbi probat vnitatem Eccleſiæ ex Inſtitutione Chriſti ab vno Petro proceſſiſſe,ſic ait: Deus per naturam vnus, & in perſonis trinus, atque ideó nec vnitatis primum fabricandæ,nec multitudinis ex vnitate poſtea propagandæ vnquam immemor, ſicut primum firmauit vnum Adamum, ac deinde ex illo vno fecit omne genus hominum. Itemque ſicut populum ſibi

ſibi peculiarem ſelecturus, primũ vocauit vnum Abramum (vt Iſaias ait) ac deinde benedixit ei & multiplicauit eum. Sicut etiam ex Aegypto populum ſuum educturus, primũ vocauit vnum Moyſem; ac deinde tulit de ſpiritu eius, tradiditque eum ſeptuãginta viris, vt ſuſtinerent onus Populi vná cũ illo. Sic etiam veteribus adaptans noua, naturam perficiens, figuram adimplens, & legem ſtatuens; Vnum Simonem Ioannis *filium vocauit Cephan* hoc eſt petram. Deinde Ieſu Chriſti diuinitatem ei primum, ac per eius Confeſsionẽ, alijs reuelans, promiſit ſe ſupra Petram ædificaturum Eccleſiam ſuam. Mox eidem Petro Claues Regni Cælorum contulit, quarum vſum poſtea cæteris Apoſtolis communicauit. Eum quoque fecit Primũ Apoſtolorum, cui poſtea vndecim ſocios adiunxit, qui onus Eccleſiaſticæ molis vná cum illo ſuſtinerent. Ei præterea fidem contulit tam ſtabilem, & firmam, vt fratres ſuos confirmare tum poſſet, tum deberet. Eum poſtremo in gradu ſingulari, quo Chriſtum cæteris Apoſtolis plus amauit, Paſtorem ouium, atque agnorum conſtituit, alios poſtea ſimul cum illo ad docendum, ac baptizandum omnes gentes mittens. Ita & in Eccleſia ædificanda primus, ac ſolidiſsimus militantiũ lapidum

est Petrus, & in familia gubernãda Princeps moderandarum Clauium est Petrus, & in legatione obeũda Chori Apostolici Coryphęus est Petrus & in fidei causis decidendis colũna maxima immobilis est Petrus, & in grege plus alijs amando, pascẽdoque *Vnus ac singularis Pastor est Petrus.* Vndiquè igitur Apostolici ordinis caput est, cui Dominus tã eminentẽ gratiã, ac potestatẽ contulit, vt nemini maior, nemini par, nemini aliqua omnino potestas daretur. Vna est igitur Ecclesia, super Petrũ fundata, ab ipso incœpit, per ipsum conseruatur. Hæc Sãderus. Sed audiamus Stanislaum Socolouium Polonum virum suo æuo celeberrimũ *lib. 2. de veræ, & falsæ Ecclesiæ discrimine cap. 3. fol. 237.* Capitis, inquit, vnitas quæ? non alia quam vnitas Pastoris, quis hoc docet? Christus Dominus, & erit vnum ouile, & vnus Pastor, quis Pastor? quis alius, nisi spõtè errare velis, quã ille, cui munus pascendi toties repetitis vicibus, Pasce oues meas, pasce agnos meos, committitur? Ita ille. Recte itaque dixit alius Stanislaus Cardinalis Hosius in *Confessione Cath. fidei cap. 26.* Vnitatis constituendæ principium Christus, & retinendæ per eumdem Christũ *Petrus statuitur.* Quoniam vero præsentiã sui corporalẽ Ecclesię subtracturus erat, vnius vti ministerio voluit, per quem

quem vnitas hæc retineret: Tu es Petrus, & ſuper hanc petram, &c.

Cum igitur ex ſupradictis Sacræ Scripturæ locis clarè pateat, & Patres aſſerant, Vnitatem Eccleſiæ Chriſtum ex vno, & in ipſo Petro fundaſſe; neceſſe ſequitur propoſitionem Anonymi non eſſe admittendam, nẽpe Paulum fuiſſe cum Petro Pontificem, quia & contra Symbolum Nicenum, & contra Scripturas, & Patres, Vnitas Eccleſię non ex vno, ſed ex duobus à Chriſto fundata fuiſſet. Ergo &c.

Ad exẽplum vero, quod ipſe adducit de Sanctiſsima Trinitate, Reſpondeo, in Trinitate vnam habere Monarchiam, quia tres perſonæ Sanctiſsimæ Trinitatis habent vnam potentiam, vnam voluntatem, vnam intelligentiã, & vnam eſſentiam ſimpliciſsimam, ſed in Paulo, & Petro non extabat vna voluntas, vna eademq. forma, eſſentia, & natura ſimpliciſsima, & per conſequens non poterat exiſtere vna mens, vna potentia, vna voluntas. Ergo &c.

Dicendum eſt igitur ad vnitatem Eccleſiæ, & Gubernationem Monarchicam ex inſtitutione Chriſti Pontificatum ſuper vnum conſtitutum fuiſſe, vt rectè obſeruat Salmeronius *tom.4. par.3. tract.5.* Duardus *in Bulla Cœnæ lib.2. ca. 1. q.5.* Io. Gerſon.

ſon. *lib. de Auſer. Papa conſiderat. 8.* Duuallius *de Rom. Pont. par. 1. qu. 2.* Azorius *tom. 2. lib. 4. cap. 12.* vnde contra Almanium, & Ocham teſte Ioanne maiori, in *4. ſent. diſt. 24. quaeſt. 3.* dicendum eſt, quod ex nulla vrgenti cauſa poſsit ſummus Pontificatus duobus æqualiter dari, nam tribus modis fingi poſſet duos ſummos eſſe Pontifices. Primo, vt ſumma poteſtas in duos diuideretur, quorū vnus in oriēte, ſumma Eccleſiæ adminiſtratione potiretur, alter vero in Occidente, vt olim duo erant Imperatores, Orientalis, & Occidentalis. Secundo, vt æquè ſinguli ſummam in Eccleſiam poteſtatem haberēt, ita vt vterque in ſolidum gubernaret, & ita fuerunt aliquādo duo Imperatores Auguſti. Tertiò vt ambo ſimul Primatum tenerēt, ita vt neuter ſine altero quidquā poſſet, ſed omnia ſimul ambo prȩſtarent. At nullo ex prȩdictis modis poſsint duo eſſe ſummi Pontifices, quia ſic neceſſario fieret, vt ſumma Pontificis poteſtas ex parte minueretur: nam ſi duo primo modo crearentur, eſſet eorum poteſtas diuiſa, ac proinde neuter in totum orbem, nec vnus omnia præſtare poſſet. Si vero ſecundo modo, toti Eccleſiæ duo Summi Pontifices præficerentur, etiam vtriuſque poteſtas ex parte minueretur, nam vterque eſſet Chriſti ouis, & tamen vnus

non

non alteri præesset, ac proinde neuter in vniuersas Christi oues potestatem haberet. Nec tertio item modo duo esse possunt Ecclesiæ Pontifices, neuter enim summam haberet potestatem, vt qui vnus sine altero nihil posset. Et hæc omnia recté obseruat Azorius, vbi supra, quæ quidẽ accidissent etiã cũ D. Paulo, & D. Petro, si fuisset ambo Pontifices, vt vult Anonymus. Ergo &c.

Reassumendo igitur omnia, quæ vsque adhuc dixi, assero propositionem hanc, Paulus fuit Pontifex simul cum Petro, esse contra textus Euangelij *Matth. 16. & Io. 11.* à Sanctis Patribus cõmuniter ita intellectos, & declaratos, nẽpe Primatum Ecclesiæ fuisse largitum à Christo Domino vni, & soli D. Petro, ex quo vno Christus Dominus fundauit vnitatem Ecclesiæ in Symbolo Niceno expositam sub illis verbis; Et vnam sanctam &c. Addam etiam verba Patrum Concilij Florentini, sic asserentium: Definimus Sanctam Apostolicam Sedem, & Romanũ Pontificem in vniuersum orbem tenere primatum & ipsum Pontificem Romanum successorem esse B. Petri Principis Apostolorum, & in ipso B. Petro pascendi, regendi & gubernandi vniuersalem Ecclesiam à Christo plenam potestatem traditam esse. Si igitur Concilium in dictis verbis

defi-

definit Pontificem esse successorem B. Petri. Ergo non Pauli, quia alioquin trunca & manca esset doctrina, & definitio Concilij, quod absurdum est dicere. Item Conciliũ asserit B. Petrum fuisse Principem Apostolorum. Ergo & Pauli. Et tandem firmat Pontifici in B. Petro à Christo traditam esse potestatem. Si in Petro, ergo non in Paulo. Quod etiã fatetur Innocentius III. *in cap. solitæ, de Maior. & obedien.* asserens: Nobis in B. Petro sunt oues Christi commissæ, dicente, Pasce oues meas. Et in Petro dixit successoribus suis: Quodcũque ligaueris &c. Vide Concilia & Canones, quando loquuntur de Primatu nullam efficere mentionem de Paulo, sed tantum de Petro, & tamen Anonymus contra Scripturam, Concilia & Canones vult in Primatu Ecclesiæ Paulum Petro, associare.

SECTIO SECVNDA.

An D. Paulus quoad Primatum Ecclesiæ fuerit subditus D. Petro, licet æqualis, quoad Apostolatum.

RESpondeo affirmatiué; vnde suppono, distinguendum esse, inter Apostolatum & Prima-

Primatum. Et ideo licet Apostoli fuerint pares D. Petro quoad munus Apostolatus, & quoad clauem Doctrinæ fuerunt tamen inferiores quoad regimen & Primatum. Clarè hoc patefecit Hieronymus *lib. 1. contra Iouinianum*: Super Petrum inquit, fundatur Ecclesia. Et licet id ipsum in alio loco super Apostolos fiat, & coniuncti Claues Regni Cælorum accipiant, & ex æquo (quod attinet quidem ad prærogatiuam Apostolatus) super eos Ecclesiæ fortitudo solidetur: *tamen propterea inter duodecim vnus eligitur, vt Capite constituto Schismatis tollatur occasio*. An verò ab Hieronymo vel amplius aliquid ad æqualitatem in Apostolatu declarandam, vel clarius ad Petri nihilominus præeminentiam in authoritate Regiminis tuendam, dici potuit? Et D. Leo *Epist. ad Anastasium Tartensem Episcopum*: Inter Beatissimos, inquit, Apostolos, in pari honoris consortio fuit quædam discretio Ptestatis. Et cum omnium par esset electio (nempe ad Apostolatum) *vni tamen datum est vt cæteris emineret*.

Sed audiant Lectores, aurea verba incomparabilis Viri Cardinalis Baronij *tom. 1. ann. 34.* sic asserentis: Sicut enim, quæ cæteris Apostolis æqué ac Petro contulit, & communia omnibus esse voluit, euidenter expresit, nimirum cum dixit de

his,

his, quæ ad ſacrificium pertinent: Hoc facite in meam commemorationem. Quæ ad verbi prædicationem, quæque ad Baptiſmum: Euntes docete omnes Gentes, baptizantes eos. Quæ inſuper ad remiſsionem peccatorum ſpectarent: Quæcunque ligaueritis ſuper terram, erunt ligata & in Cælo, & quæcunque ſolueritis ſuper terram, erunt ſoluta & in Cælo. Vel cum dixit: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta ſunt. Siue cum aperit illis ſenſum, vt intelligerent Scripturas. Ità etiam, quæ peculiaria voluit eſſe Petri, aperte ſignificauit. Siue cum dixit: Tu vocaberis Cephas. Vel cum ait: Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam. Aut cum ſubdit: Et tibi dabo Claues Regni Cælorum. Ac denique cum eodem modo perficiens, ac adimplens, ait: Paſce agnos meos, & Paſce oues meas. *Ex his igitur videas Dominum noſtrum, certo quodam diſcrimine adhibito, quæ communia eſſent omnibus Apoſtolis, & quæ Petro tantummodo contuliſset, egregiè diſtinxiſſe:* vt non mireris, ſi eadem adhibita diſtinctione Patres dixerunt aliquando, omnes Apoſtolos pari fuiſſe prẹditos Poteſtate; aliquando Petrum cæterorum Caput, & Principem. Hæc Baronius.

Suppoſita igitur hac diſtinctione, & differentia inter Apoſtolatum, & Primatum, quã nemo ex Catholicis negabit, aſſero conſtanter, quoad munera Apoſtolatus, fuiſſe Paulum D. Petro æqualem, ſed contrarium dicendum eſt in ordine ad Primatum, & ad Poteſtatem iuriſdictionis. Nam in hoc Paulus non fuit æqualis, ſed minor D. Petro. Et ità obſeruat ex Doctoribus Sorbonicis, pijſsimus, & doctiſsimus Andreas Duuallius in *tract. de Rom. Pontif. par. 1. quæst. 3. in fine*. firmat enim Paulum, & Petrum fuiſſe æquales, tum in fidei feruore, tum denique in paſsione; quia eodem tempore, & loco, & ſub eodem Tyranno Martyrium ſubierunt; *non autem in ratione Poteſtatis*. Idem etiam, ex eodem Muſæo Sorbonico, docuit Nicolaus Coeffettaù Epiſcopus Maſsilienſis, ex almo ordine Prædicatorum, contra M. Antonium de Dominis *tom. 1. lib. 1. cap. 3. fol. 56.* vbi ſic ait: Breuiſsimè dico, poſſe Paulum conferri cum Petro duplici reſpectu, ſcilicet vel ratione priuatæ ſanctitatis, laboris pro Eccleſia ſuſcepti, zeli, adeoque officij, & gradu Apoſtolici, & hoc reſpectu Paulum Petro parem facere non dubitamus. Rectè enim Leo dicit: De eorum meritis, atque virtutibus, nihil nos debere ſentire diſcretum. *Vel ratione iuriſdictionis, & Poteſtatis, ſicque Paulum primas*

con-

concedere Petro asseueramus. Ita ille.

Vnde vtinam Aduersarij vestigijs Doctorum Sorbonicorum adhærerent, inter quos etiã, tanquam illorum, & omnium magister ponẽdus est Angelicus Doctor D. Thomas, qui *in lect. 2. Epist. 2. ad Galat.* exponens illa verba D. Pauli: Cũ autem venisset Petrus Antiochiam, in faciem restitit, cum Glossa ibi dixerit: Restitit ei tanquam par. D. Thomas interpretans, quo pacto sint dicta verba Glossæ intelligenda, asserit: *Dicendum est quod Apostolus fuit par Petro in executione authoritatis, non in authoritate regiminis*. Quid ad hæc respõdebunt aduersarij? Thomas est, qui loquitur. Si leo rugit, quis non pauebit ad eius occursum? Sed iterum audiant ipsum, de directo contra ipsos loquentem. Ipsi asserunt, D. Paulum fuisse æqualem D Petro. Thomas asserit fuisse subditum D. Paulum D. Petro. Accipe eius verba in suo vltimo testamtẽo, nempe *in 2. 2. q. 33. ar. 4. ad 2.* vbi firmans illam conclusionem, quod subditus, & inferior potest cum debitis circumstantijs superiorem corripere, sic asserit: *Paulus qui erat subditus Petro*, propter imminens periculum scandali circa fidem Petrum publice arguit. Ita ille, & ante illum, hanc opinionem esse communem testatur Abulensis *in cap. 18. Matth. qu. 86.* sic asserens; Vbi

tamen ſpecialiter imminet periculum fidei, niſi Prælati publice arguantur, poſſunt ſubditi, imò debent arguere Prælatos ſuos. *Vnde Paulus etiam ſi eſſet ſubditus Petro, vt communiter aſſeritur* propter imminens periculum ſcandali arguit Petrum publice. Hæc Toſtatus. Idē docuit D. Antoninus in chronica *par. 1. tit. 6. cap. 4.* ſic aſſerens: Quando dicitur ſpecialiter de Petro & Paulo, quod ſunt pares, intelligendum eſt, vel quoad meritũ & præmium, vt videtur ſentire Ambroſius & Leo Papa; vel quoad poteſtatem ordinis. Quantum autem ad iuriſdictionem, Petrus maior Paulo, & omnibus alijs fuit. Gabriel Biel. *in Can. Miſſæ lect. 74.* Paulus, ait, qui erat ſub Petro, propter imminens periculum ſcandali Petrũ publice arguit. Et quamuis Hieronymus ad *Galat. 2.* dicat: Paulus Petrum reprehendit, quod non auderet, niſi ſe non imparem ſciret, ſed hoc non de officio Eccleſiaſticæ dignitatis, ſed de puritate vitæ, & ſanctitate conuerſationis intelligitur. Solus enim Petrus inter Apoſtolos Primatum gerebat. Ita ille. Idem firmat etiam Cardinalis Turrecremata in ſumma de Eccleſia, *lib. 2. cap. 13.* vbi ſic aſſerit: Patet quomodo, ſiue in quo Paulus non dicebatur inferior Petro, ſcilicet in duobus. Primo in hoc quod à Chriſto immediate erat in-

ſti-

ſtitutus Apoſtolus vt Petrus, & alij. Secundo in hoc quod à Deo perfectè inſtructus in Euangelio erat, ſicut & ipſe Petrus. Non autem dictus eſt par Petro in poteſtate iuriſdictionis, quoniã non latebat ipſum Paulum, Petrum caput eſſe Eccleſiæ. Vnde eum vocat Cephas, quod caput ſecundum linguam Græcam ſonat, vt dicit B. Iſidorus. Cæterum licet Paulus non immediatè à Petro Apoſtolatus officium ſuſceperit, ſicut nec alij Apoſtoli, ſed à Chriſto immediatè, non ſequitur quod B. Petrus non fuerit Pauli, ſicut & aliorum Apoſtolorum Princeps & Prælatus. Hæc Turrecremata, cui adde B. Ioannem à Capiſtrano de *Auctor. Papæ par. 1. fol. 8. & par. 7. fol. 113.* Thomã Vvaldenſem *tom. 1. lib. 2. cap. 3.* Paludanum *lib. de Eccleſ. Poteſt. art. 1. concl.* Cardinalẽ Iacobatiũ de Concilijs *lib. 10. art. 7. fol 669. & 717. littera B.* Cardinalẽ Caietanũ *tom. 1. Opuſ. de Auctor. Papæ, & Concilij cap. 3* Cardinalẽ Polũ in *defenſ. vnit. Eccleſ. lib. 2. fol. 69.* Cardinalẽ Baroniũ *tom. 1. ann. 34.* Cardinalẽ Bellarminiũ de *Roman. Pontif. lib. 1. cap. 17. per totum.* Io. Driedoniũ *tom. 1. lib 4. cap. 3. par 3. fol. 237.* Albertum Pighium de Hier. Eccleſ. *lib. 3. cap. 11.* Nicolaum Sanderum de Viſibili Monar. *lib. 6. cap. 6.* Laurentium Arturũ in Diſput. Theolog *de Petri Principatu n. 41.* Pueroniũ de Ariſtocratria Regulari *tom. 1. cap. 3. n. 11. 21. &*

21.*& seqq.* Petrum de Sot. in Defensione Catholicæ Confessionis *cap.89.par.1.* Alphōsum Aluarez in Thesauro Christianæ Religionis *cap. 1. num. 59.* Campanellam de Monar. Messiæ *cap.12.* Genebrardum in Chronologia *lib.4.an.32.* Mauclerum de Monar. Eccles. *tom.1.par.2.lib.2.cap.3.* Simanchã in Instit. Cathol. *tit.45.num. 5.* Bzouium de Rom. Pont. *cap.36.* Pitigianum in *3.sent.tom.3.dist.25.qu.2. art.1.* Ioannem Vvigers *in 2. 2. D.Thom. tract.de Pont. ar.10.qu.1 dub.1.num.68.& seq.* Bagotium in Apologetico Fidei *par.1.lib. 3. disp.8. cap.4.sect.1.* Lorinum in Acta Apost. *cap.28 vers.30.* Ios. Stephanum de Potestate coercitiua Pontificis *cap.8.num.2.* M. Antoniũ Capellũ de Pont. Petri *disp.1.cap.12.* Siluiũ *in 2.2.D.Thomæ qu.33. ar.10.* Tannerum *tom. 3. disp. 1. qu.4.dub.2.* Agricolam de Primatu Petri *cap.7.* Coninch de fide, spe & charitate *disp.12.dub.1.n.11.* & *disp.28.dub.4.num.52.* Salmeronium in *Epist.2.ad Galat.* & latius *tom.4.par.3.tract.5.fol.423.* Serarium opusc. de Vita D Pauli *par. 4. num. 70.* Valentiam *tom. 3. disp.2.qu.1.punct.7.§.31.* Becanum de Republ. Ecclesiastic. *lib.2.cap.7.* Perez in Pentatherum Fidei *lib. de Rom. Pontif.cap.20.* Cornelium *in Epist. 2.ad Galat. vtr.7.num.3.* Bannez *in 2. 2. D.Thomæ qu.1. art.10. dub. 4. in respons.ad 1.argum.* Christophorum Marcellum de Auctor. Papę cōtra Caluinum *lib.1.sect.1.cap.12.*
29.&

29.& 38. Panuinum de Primatu Petri *par.2.cap.3.& in respons.ad 2.& 3.argum.* Echium de Primatu Petri, *lib. 3. cap. 37.* Xistum Senensem in Biblioth. *lib. 6. annot. 269. & 271.* Arcudium Tract. de Purgat. *contra Barlaanum* Cariophylum in Refutat. contra Garganum *Blasphemia 33. & 35.* Nardium de Papatu Romano *cap. 1. fol. 10.* Arniaga *in p.2. D.Thom.tom.2. disp.18.sect.1.num.3.& 4.* Amicum in cursu Theologiæ *tom.2.disp.6.sect.2.num.77.& seqq.* Thomam Campegium opusc.de Rom. Pont. *cap. 12.num. 6. 7.& 8.* Alphonsum Mēdoza in quodlibeto *quæst.4.Scholast. num.1.* Antonium Delphinum de Ecclesia *lib. 2. fol.114.* Franciscum de Castillo *in 3.sent.tom.2.disp.16. qu.2.* Alex. Careniū de Potest. Rom. Pontif. *lib. 1. cap.1.* Antonium Polum in Lucidario Potest Pap. *lib. 4.* Gordonum *in Epitom. Controuers. tom.1. contr. 25. num.8.& seqq.* & alios penes ipsos.

Quid dicet Anonymus ad tantam nubem testium? Manus eius contra omnes, & manus omniū contra eum. Qua fronte poterit se opponere torrenti Doctorum, quos ego omnes in fonte vidi, firmantes cum primis Magistris Sacrę Theologiæ D. Thoma & Petro Lombardo, Paulū fuisse ęqualem Petro in ordine ad Apostolatum, sed in ordine ad regimen & Primatum fuisse inferiorem, & subditum D.Petro, & vt ait

Suarez contra Regem Angliæ *lib.3. cap.11. num.21.* illum recognouisse vt caput & Principem suum?

Quod etiam probatur ex facto ipsius Pauli ad *Galat.* 1.cum ad videndum Petrũ accederet. Non, vt ait Hieronymus ibidem, discẽdi studio, quia & ipse eumdem prædicationis haberet Authorẽ, sed honoris *priori Apostolo deferendi* Quæ verba, vt rectè obseruat Coeffettaù *lib.1.cap.9. nu. 27. non prioritatem ætatis, vocationis, aut ordinis,* sed sublimiorem Principatum demonstrãt. Et ideo rectè ibidem D. Ambrosius dixit: Dignum fuit, vt cuperet videre Petrum, quia primus erat inter Apostolos, cui delegauerat Saluator curam Ecclesiarũ. Hinc D. Chrysostomus *homil.87. in Ioannem* asserit: Petrus os erat Apostolorũ, & Princeps, propterea & Paulus eum visurus ascendit. Quod etiam docuit Theodoretus, & Oecumenicus, apud Baronium, *tom.1. ann.38.* & Theophylactus asserit etiã Paulum ascendisse Hierosolymã videre Petrum, quia voluit honorare eum, ceu maiorem se. vide Simancham *in Cath. instit.tit.45.num.5.* Bannez in 2. 2. *D.Thom.qu.10.art.1.rubr.4.* Valentiam *tom.3.disp.1. quæst.1.punct.3.* Tannerum *tom.3.disp.1.qu.4.dub.2.* Antonium Polum in Lucidario Potestatis Papalis *lib 4.* Cap pellum, *disp.1. de Pontif. summi Pontificis, cap.9.* & Sorbonicum Doctorem Michaelem Mauclerum

rum de Monarchia, *tom.1. par.2. lib.2. cap.3.* asserentes, Paulum ascendisse videre Petrum tanquam Principem suum, & caput. Vide etiam Estium in *Epist. 1. ad Galat. num.* 18. & Salmeronium *tom. 15. disp.21.* cum Nicolao Sandero de visibil. Monarchia *lib.6. cap.6.* & Alberto Pighio de Hier. Eccl. *lib.3. cap.11.* & Bozio de signis Eccles. *lib. 3. cap. 2. & lib.5. cap.3.*

Sed audiamus æqualitatem, & differentiam inter D. Petrum, & D.Paulum, à D.Thoma, & Scholasticis superius positam, etiam à Sanctis Patribus antea confirmatam. Agmen ducat Augustinus, sic itaque asserit, *ser.3. in festo D.Petri, & Pauli:* Cum omnes Beati Apostoli parem gratiam apud Dominum Sanctitatis obtineãt, nescio quo tamen pacto Petrus, & Paulus videntur præ cęteris, peculiari quadam in Saluatore, fidei virtute præcellere. Quod quidem ex ipsius Domini iudicio possumus approbare. Nam Petro, sicut bono dispensatori Clauem Regni Cælestis dedit; Paulo, tanquam idoneo doctori Gentium, Magisterium Ecclesiasticę institutionis iniunxit: scilicet, vt quos iste erudierit ad fidem, ille suscipiat ad salutem, vt quorum corda Paulus patefecerit doctrina verborum, eorum animabus Petrus aperiat Regna Cælorum. Clauẽ enim quodam-

dammodò á Christo scientiæ & Paulus accepit. Clauis enim dicenda est, qua ad fidem peccatorum corda reserantur, mentium secreta panduntur, & quicquid intrinsecus tenetur clausum, in palam rationabili manifestatione producitur. Clauis,inquam,est,quæ & conscientiam ad confessionem peccati aperit, & gratiam ad æternitatem Mysterij Saluatoris includit. *Ambo igitur Claues à Domino acceperunt, scientiæ Iste,* Ille potentiæ. Ita Augustinus. Ergo non potuit Paulus par esse Petro in eodem genere Primatus: nam ipse accepit clauem scientiæ, Petrus autem Potentię.

Hoc etiã cõfirmatur ex aureis verbis Gregorij *lib.4.Epist.38.indict.13.* superius citatis: Certe,ait, Petrus Apostolus Primum membrum Sanctæ, & Vniuersalis Ecclesiæ est. *Paulus, Andreas, Ioannes,* quid aliud quam singulares sunt plebium capita? Quid clarius dici potest? Vide quomodo à Gregorio,respectu Primatus, & ordinariæ Iurisdictionis, Petrus solus ponatur; Paulus vero cum cæteris Apostolis constituatur. Itaque concedimus Paulo parilitatem cum Petro in munere Apostolatus,non autem in Primatu. Idem clarè docuit Innocentius III. *ser.98.de D.Petro,& Paulo:* Petrus, ait, socium habuit Beatissimum Paulum, vnde cum singulariter premittitur: Duc in altum,

pluraliter subditur, Et laxate retia in capturam. Quia *Solus Petrus tanquam vniuersalis Princeps Ecclesiæ* in altitudinem supremæ Prælationis ascendit. Sed *ipse cum Paulo, retia Prædicationis ad capiendos homines in Vrbe* laxauit. Recognosce in his verbis differentiã inter Petrum, & Paulum, & quod ille acceperit Clauem Potentiæ, & Regiminis, iste vero Clauem scientiæ, & prędicationis. Solus igitur in regimine fuit Petrus, licet in prędicatione socium habuerit Paulum.

Hæc veritas etiam expressa inuenitur apud D. Leonem, *serm. 1. in Natal. Petri, & Pauli*, vbi de vtroque loquens, sic ait: Isti sunt viri, per quos tibi Euangeliũ Christi Roma resplenduit, & quę eras Magistra erroris, facta es Disciplina veritatis. Isti sunt patres tui, verique Pastores, qui te Regnis Cælestibus inserendam multo melius, multoque felicius condiderunt, quàm illi, quorũ studio prima mœnium tuorum fundamenta locata sunt, ex quibus is, qui tibi nomen dedit, fraterna te cæde fœdauit. Isti sunt, qui te ad hanc gloriam prouexerunt, vt gens sancta, populus electus, Ciuitas Sacerdotalis, & Regia, per *Sacram Beati Petri Sedem*, Caput Orbis effecta, latius præsideres Religione diuina, quàm dominatione terrena. Vide Lector in his verbis tanquam Patres

tres, & Pastores Rom. Ecclesię laudatos Petrum, & Paulũ à Magno Pōtifice, qui *tamen ad Cathedræ Petri Fastigium suæ dignitatis originem constantissime semper retulerit*. His ergo duobus Apostolorum Principibus, tanquam firmissimis columnis nixa Ecclesia Romana, vtrumque illorum laudibus in Cælum vehit, sed Petro Principatum Iurisdictionis asserit, Paulo vero primatum scientiæ ascribit, vt in dispari genere citra Primatus Petri labefactionē, aut euersionem Apostolorum Principes merito censeantur.

Hanc etiam æqualitatem; & differentiam inter hos duos Apostolos agnoscens Fortunatus *in lib. 3 carminũ* in honorem Petri, & Pauli ità cecinit.

Cælorum portæ, læti duo lumina Mundi,
Ore tonat Paulus, fulgurat arce Petrus.
Inter Apostolicas radiante luce coronas
Doctor hic monitis, celsior ille gradu.
Hunc per corda hominum reserantur, & astra per illum
Quos docet iste stylo, suscipit iste polo.
Pandit iter Cæli hic dogmate, clauibus alter,
Est via cui Paulus, ianua fida Petrus.

Et tandem non desinam hic apponere eximia verba Hugonis de S. Victore, qui eadem discrimina inter hos Apostolós, *in ser. 64. de Apost. Petri, & Pauli* ita complexus est. Petrus cæteris eminet excellentia Potestatis, Paulus excellentia Prędica-

cationis. Petrus Sol, Paulus Luna; Petrus Sol per collatam ſibi diuinitus Potentiam, Paulus Luna, per collatam ſibi cælitus ſapientiam. Luminare maius fecit Deus, dum dixit Petro: Caro, & ſanguis fidei Sacramentum non reuelauit tibi, ſed Pater meus, qui eſt in Cælis. Et illum tunc lucere in Cælo præcepit, dum illi Claues Regni Cælorum contradidit. Luminare minus fecit, dum Saulum ſtrauit, & Paulum erexit. Petrum Soli comparo, cum Petro ſoli dictũ eſſe conſtet: Tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ędificabo Eccleſiam meam &c. Petroque ſoli inter cæteros, & præ cæteris à Domino cura Paſtoralis principaliter, & ſpecialiter iniuncta eſt, vbi dixit: Paſce agnos meos. Hucuſque Hugo.

Vnde ex his omnibus apparet minime admittendam eſſe opinionem Anonymi, aſſerentem D. Paulum fuiſſe æqualem Petro, & ſimul cum ipſo Pontificem & Caput Eccleſiæ. Nam in ordine ad Primatum dicendum eſt, Paulum non ſolum non fuiſſe æqualem, ſed ſubditum Petro. Sicuti de cęteris Apoſtolis tradit Granadus *in 2.2. contr.1.tract.7.diſp.1.ſect.2.num.*10. Duuallius de Rom. Pont. *par.1.qu.*4. cũ Valentia *tom.3.diſp.1.qu.5.punct.7.* §.28. & alijs. Et ideo D.Thomas, & Toſtatus vbi ſupra, vt viſum eſt, dixerunt, *Paulum fuiſſe ſubditum Pe-*

Petro, quod antea dixerat B. Petrus Damianus *lib.6.Epist.*18. in qua loquẽs de correctione,quã ad Galat. 2. fecit Petro D. Paulus, sic asserit: Quid est Beate Paule, quod *Priorem* tuum increpationibus laceras, obiurgationibus exacerbas? Quo pacto non vereris, eum ante hominum ora confundere, *cui speciali iure* concessum est vniuersi totius Ecclesiæ Orbis prędidere &c. In quibus verbis,velint nolint,opus est, vt Aduersarij recognoscant, non solum Primatum Petri,sed inferioritatem Pauli erga ipsum, cum Damianus apertę vocat Petrum Priorem,idest,Superiorem Pauli.

Sed audiamus D. Cyprianum *Epist.71.ad Quintũ*, idem asserentem, loquitur ibi de eadem correctione facta Petro à D. Paulo, & exaggerans humilitatem,cum qua Petrus illam sustinuit, sic ait: Nam nec Petrus, super quem ædificauit Dominus Ecclesiam suam, cum secum Paulus de Circumcisione disceptaret, postmodum vindicauit sibi aliquid insolenter, aut arroganter assumpsit, vt diceret se *Primatum* tenere, & obtemperare à nouellis, & posteris sibi potius debere &c. Videant aduersarij, quomodo D. Cyprianus clare sentit, Paulum fuisse Petro subditum, & inferiorem: nam alioquin non bene dixisset, quod correctus à Paulo poterat ei obijcere suum Primatum

tum

tum,& Superioritatem in alios. Hinc dixit etiam D. Augustinus *lib.2. de Baptis.* contra Donat. *cap.* 1. in Scripturis Sanctis didicimus Apostolum Petrum, in quo *Primatus* Apostolorum tam excellenti gratia praeeminet, aliter, quā veritas postulat, de Circumcisione agere solitum à *Posteriori* Apostolo Paulo fuisse correctum, & si aliquis asserat, Patres in dictis locis loqui *de Prioritate, & Posterioritate ordinis, aut ætatis*. Respondeo hanc esse responsionem impij Marci Antonij de Dominis, ex cuius pistrino farinam suorum argumentorum, & responsionum sæpius accipit Anonymus. Sed talem responsionē non est dubium ex ipsis verbis Patrum elusam remanere. Nam, vt legentibus patet, aperte faciunt mentionem de *Prioritate Regiminis, & Iurisdictionis*. Quod etiam fecit Venerabilis Beda, exponens verba D. Pauli, *Epist.* 2. *cap.* 3. Sicut charissimus noster Paulus &c. Ecce, inquit, Primus Apostolorum quasi oblitus sui *Prioratus, & datarum sibi Clauium Regni Cælestis*, datam Paulo sapientiam miratur, quia nimirum moris est electorum, vt aliorū magis, quam suas mirentur virtutes, per quas se ad perfectum excitent: Ita ille. Perpende in his verbis, Bedam tribuere clauem potentiæ, & regiminis Petro; Paulo vero Clauem scientiæ, & eius inferioritatem erga Petrum

trum

trum clare constituere, nam si Paulus Petro in Primatu esset æqualis, ineptè dixisset Beda, ad Petri humilitatem extollendam ipsum Prioratus sui pene oblitum, & claues receptas, Pauli sapientiam glorificasse. Dicendũ est igitur cum communi sententia Patrum & Theologorum, Paulum Petro non fuisse æqualem, sed inferiorem. Hinc rectè D. Gregorius *homil.* 18. in Ezechielem, Paulum cum Petro comparans, *Minorem fratrem eum appellat*. Vnde etiam omnino Thomam Vvaldensem *tom.* 1.*lib.*2.*ar.*1.*cap.*3. vbi ex multorum Patrũ authoritate aduersus Vviclef. apertè probat inæqualitatem inter Paulum, & Petrum, & illum huic fuisse inferiorem demonstrat. Et quia semper aduersarijs debitor sum, contra ipsos aliquẽ Doctorem Sorbonicum adducere, videant Genebrardum in Chronologia *lib.* 3. *anno Christi* 32.*fol.*368. vbi docet, ex multis Patribus Petrum Paulo fuisse maiorem.

Et quidem respondent mihi aduersarij: Si Paulus fuit simul cum Petro Pontifex, vt ipsi cõtendunt, afferãt quæso aliquam Pauli actionem, in qua appareat tanquam Caput Ecclesiæ, & Põtificem se gessisse, voluant, & reuoluant totum Euangelium, certè non inuenient. Sed ego illis ostendam contrarium, videlicet *in Act. Apost. cap.* 15.

nam

nam cum Antiochiæ orta esset quæstio, an Gentiles Christiani deberent circumcidi, & seruare legem Moysi, miserunt D. Paulum & Barnabam Hierosolymam ad Apostolos. Ergo Paulus non fuit Pontifex cum Petro; nam si Pontifex esset, Christiani Gentiles, & Iudæi acquiescerent eius determinationi. Venit igitur D. Paulus Hierosolymam, vbi ad illius quæstionis: decisionem celebratum fuit primum Concilium, de quo mentionem fecit Synodus Constantinopolitana II. *Collat.* 8. in Conclusione trium Capitulorum. In isto vero Concilio adfuit Paulus vt cæteri Apostoli, & seniores. Petrus autem vt solus Pontifex, & Caput, & vt Iudex quęstionem definiuit, & abrogauit legalia. Vnde Lucas vbi supra, asserit. Cum autem magna conquisitio fieret, surgens Petrus dixit ad eos: Viri fartres &c. Quasi (ait D. Antoninus in *Chronica Tom. tit. 6. cap. 2. §. 10.* explanans dicta verba) Princeps Apostolorũ, & Põtifex Ecclesiæ, qui audita controuersię in vtramque partem disceptatione, hic eam primus quasi Iudex definit, vnde mox eius sententiam sequitur Iacobus, & alij. Quod etiã obseruat hic Iacobus Gagneius Theologus Parisinus, Ioannes Lorinus, Gaspar Sanctius, & Cornelius à Lapide, quibus adde Car-

dinalem Turrecrematam *in Summa de Ecclesia lib.* 1. *cap.*5. Cardinalem Baronium *Tom.*1.*anno Christi* 51. Salmeronium *Tom.*12.*tract.*43. Sotum *in* 4. *dist.* 20. *q.*1. *ar.*2.*concl.*4. Christophorum Marcellum Archiepiscopum Corcyræ *de auctor.Papæ cõtra Lutherum lib.*1.*cap.*20. Et omnino videndum Ioannem Bagotium in Apologetico Fidei *par.*1.*lib.*4. *disp.*6.*cap.* 2.*num.*2. Pitigianum *in* 3.*sent. tom.*2. *dist.*25. *qu.*2. *art.*1. Tannerum *tom.*3. *disp.* 1. *q.*4. *dub.*2.*num.*73. Bouerium in Censura contra M.Antonium de Dominis *par.* 2.*lib.*1.*cap.*10.*fol.*232. Capellum de Pont. B. Petri *disp.*1.*in cap.*11. *num.*10. Panuinum de Primatu Petri *par.*2. *cap.* 3.*resp. ad* 1. *argum.* Grauinam *in Contr. tom.* 2. *lib.*4. *ar.*2. *fol.*488. & *tom.*3. *par.*2. *Contr.*3. *art.*1. *fol.*85. *ad* 5. *argum.* Cœfastau *de Rep. tom.*1.*lib.*1.*cap.*9.*num.*25. Becanum in Man. Contr. *lib.* 1. *cap.* 4. *n.* 45. & 51. Sanderum de Claue Dauid *lib.* 2. *cap.*5. Agricolam *tract. de Primatu Petri cap.*7. *submonit. ad Lectorem.* Bañes in 2.2.*D.Thomæ qu.* 10.*ar.*1.*dub.*4. Io. Vvigers *in* 2. 2. *D.Thomæ qu.*1.*art.*10.*dub.*1.*nu.* 94. Alphonsum de Castro *aduers.hær.l.*10.*ver.Papa.* Bellarminium *de Rom.Pontif. lib.*1. *cap.*22. Paulianum *de Iubil. lib.*3. *cap.* 1. Antonium Polum in Lucidario Potestatis Papalis *lib.*4.*fol.*37. Pueronium de Aristocratia Regulari *tom,*2.*cap.*3.*num.*26. Qui omnes firmant, D. Petrum in supracitato Concilio tanquam omnium Ca-

put extitisse, & vt Pontifex lege lata, quid de Circumcisionis præcepto, ac Idolotitijs obseruãdum esset, præscripsisset. Et ideo D. Hieronymus *Epist. 89. quæ est. 11.* inter Epistolas D. Augustini *cap. 3.* rectè asseruit, *Petrum fuisse Principem illius Decreti*. Et Tertullianus *lib. de Pudicitia cap. 21.* dixit. Petrum omnium spiritu instinctum de nationum vocatione præfatum. Et quod Paulus fuerit præsens in dicto Concilio, tanquam vnus ex Apostolis, & non tanquam Caput eorum, vt Petrus, patet ex supradictis Doctoribus, & ex verbis Scripturæ, & dixit Theodoretus *Epist. 113. Ad Leonem Papam*, vbi ità ait. *Si Paulus præco veritatis Tuba S. Spiritus ad magnum Petrum accurrit, vt ijs, qui Antiochiæ de legalibus institutis contendebant ab, ipso afferrent solutionem*, multo magis nos, qui absentes sumus, & pusilli ad Apostolicam vestram Sedem currimus &c. Quod etiam ex Sophronio Patriarcha Hierosolymitano *Epist. ad Honorium Papam*. Obseruarunt Mauclerus *de Monarchia, tom. 1. par. 2. lib. 3. cap. 12.* & Bozius *de signis Eccles. tom. 1. lib. 5. cap. 3.* & ne deseras videre Rodolphum Cupres *Tract. de Sacrosancta vniuersali Ecclesia, ver. Statuta Papæ art. 2. fol. 159.* Videat modò Anonymus, si Paulus fuit Pontifex simul cum Petro, & Caput Ecclesiæ, vt ipse perperam vult, cum in dicto Concilio Hierosoly-

ſolymitano tanquam vnus ex alijs Apoſtolis interfuerit, ſub Principe, & Capite Petro.

Libet etiã hic animaduertere Petrum immediatè à Chriſto Epiſcopatũ accepiſſe; Paulum veró ab Apoſtolis, vel vt alij volunt, á Lucio, & Mananen miniſtris Eccleſiæ, vt patet *in Act. Apoſtol. cap.* 13. *ver.* 1. 2, *&* 3. Et ita etiam docet Cardinalis Bellarminus *de Rom. Pontif. lib.* 1. *cap.* 23. vbi ſic ait: Saltem Paulum, quem Chriſtus de Cœlo vocauit, & Apoſtolum fecit, non Epiſcopum ordinauit, ſed iuſsit ordinari per manuum impoſitionem miniſtrorum Eccleſiæ, vt patet *Actor* 13. *& ex Leone in Epiſt. ad Dioſcorum, quæ eſt* 81. *in operibus eius, ſed in tomis Conciliorum* 79. vbi loquens Leo de ordinatione Epiſcoporum, exemplum hoc Pauli adducit: & ex Chryſoſtomo, qui *in hunc locum Actorum* dicit, adeó veram fuiſſe Pauli ordinationem, vt in ipſa nomen mutauerit. Statim enim ſubiungitur, Saulus, qui & Paulus. Ita Bellarminus.

Sed non deſinam hic apponere etiam verba Patris Bouerij in Cenſura M. Antonij de Dominis *par.* 2. *lib.* 2. *cap.* 2. vbi loquens de Paulo, & Barnaba, ſtatuit illos accepiſſe Epiſcopatum è manibus Apoſtolorum, & non immediatè à Chriſto, vt perperam voluit Spalatrenſis. Sic itaque

Bouerius asserit: Cum Episcopatus, quædam dignitas sit, quæ propriè Ecclesiæ gubernationem respicit, *ea sanè ab alio conferri non potest, præterquam ab eo, cui vniuersalis Ecclesiæ gubernatio, vt capiti credita est, vel ab illo, cui ea potestas delegata sit*; Christus quidem necdum in Cælum assumptus visibiliter decem Apostolos Episcopos instituit, ac vndecimũ Petrum omnium Episcoporum Pontificem creauit: quapropter, eo in Cælum assumpto, hoc creandorũ Episcoporum munus in Petrum velut Christi Vicarium, & visibilem Ecclesiæ Monarcham translatum fuit; quod sanè ad eum solum spectare debuisset, nisi singulari priuilegio, id Apostolis quoque à Christo concessum, ac velut delegatum fuisset. Cum itaque hi Apostoli post Christi ascensionem tantùm Episcopatum acceperint, quando hæc creandorum Episcoporum potestas tantùm penes Apostolos manebat: hinc velut indubitatum statuimus, eos ab Apostolis Episcopos ordinatos fuisse.

Neque obijcere potes, hos Apostolos simul cum Apostolatu Episcopatum à Deo immediatè accepisse: *Nam cum Episcopos creare ad Ecclesiæ iurisdictionem pertineat*; postquam semel Christus Ecclesiæ potestatem instituit, eam nunquam posteà aut abstulit, aut diminuit; sed quæ Ecclesiæ pro-

pria sunt, Ecclesiæ integra esse voluit; quæ veró Dei, Deo perficienda reliquit. Ità fit, vt horum quidem electionem ad Apostolatum, ad quam Ecclesiæ potestas pertingere non poterat, Deus per se ipsum præstiterit: Episcopatum veró, qui ab Ecclesiæ potestate pendebat, & ab ea perfici poterat, non per se, sed per Apostolos ijsdem conferre voluerit. Hucusque Bouerius, egregié quidem pro casu nostro.

Nec obstat dicere Paulum *Epist.2.ad Galat.* asserere, Apostolos nihil ei contulisse. Nam respondeo cum Henriquez & Cornelio à Lapide vbi infra, id intelligi de doctrina, & Euangelio, hoc enim ipse á Christo didicit, sicut Apostoli, quibus quoad Apostolatũ æqualis fuit. Scio Legionensem *in cap.1. epist. ad Galat.* Caietanum *in Acta Apost. cap.13.* Suarez *in 3. par. tom. 3. disp. 34. sect. 1.* & alios asserere *in loco supra citato Act.3.* Paulum non fuisse ordinatum Episcopum; quia illa manuum impositio, de qua Textus ille loquitur, non fuit ordinatiua, sed deprecatiua; at communis sententia est in contrarium. Et ratio est; quia nusquàm legimus, Saulum, & Barnabam ordinatos fuisse Episcopos, nisi hìc; vndè posteà *in cap. 14. Actor. & seq.* inuenimus, Episcopalia munia obijsse, ordinando per Ciuitates Presbyteros. Et nunquam

quã in Scripturis apparet Paulum, præter Apostolatum, ac diuini Verbi disseminandi Potestatem aliud à Deo accepisse; nam si eius vocationem perpendas, quando is primo ad fidem & Apostolatum à Deo accersitus fuit, nihil amplius de eo scriptum inuenimus, nisi: Vade, quoniam Vas electionis est mihi iste, vt portet nomen meum corã gentibus & Regibus, & filijs Israel; vbi de solo Apostolatu agitur. Et idem Paulus, præter Apostolatum, nihil à Deo se accepisse commemorat, cùm ait: Paulus Apostolus, non ab hominibus, neque per hominem, sed per Iesum Christum, & Deum Patrem.

Dicendum est igitur, quod quia Christus ordinauit Apostolos Episcopos, hi alios, & alios; ergo & Paulus ab iis ordinatus est; hoc enim postulabat ordo hierarchicus à Christo institutus, vt cum ipse Petrum, & Apostolos ordinarit, cæteri omnes ab eis, vel eorum Successoribus ordinarentur; & ità, vt dixi, docent communiter Doctores; vt videre est apud Cornelium à Lapide, & apud Ioannem Lorinum, *vbi suprà, in Act. Apostol. cap.* 13. quibus omnibus adde sapientissimum Salmeroniũ *tom.* 12. *tract.* 36. vbi sic ait: Arator in sui Poëmatis principio *lib.* 2. insinuat, Saulum, & Barnabam ordinatos fuisse Antiochiæ

à Beato Petro, dicens:

Spiritus accensam verbo radiante lucernam
Sub modio lucere vetans, secernite Saulum
Dixit in oris opus: quem mox sacrauit euntem
Imposita Petrus ille manu. Cui sermo magistri
Omnia posse dedit.

Quæ, si vera sunt, colligimus, Petrum post liberationem carceris Antiochiam venisse, quæ extra Herodis Agrippæ ditionem posita erat, & vbi Marsus Syriæ Præses parum gratus Agrippæ gubernabat. Quòd si ille non adfuit; profectò non deerant iam multi Episcopi per Apostolos promoti, qui Paulum, & Barnabam possent ad sacros Presbyteratus, & Episcopatus Ordines promouere. Vnde & Oecumenius existimat Saulum, & Barnabam accepisse manuum impositionem à Lucio, & Manahen. Et cum Spiritus sanctus tantùm iussisset segregari Barnabam, & Saulum: at illi addiderunt ieiunia, & preces, & imposuerunt manus, docebantq. in ipsis Ecclesiæ exordijs quid posteris esset faciendum. Ita Salmeronius, cui etiam adde Gasparum Sanctium *in Acta Apost. cap.* 13. *num.* 5. *&* 6. & Henriquez in Summa *lib* 10. *cap.* 3. *num.* 3. & Christophorum Marcellũ de auctor. Põt. cõtra Luterũ *lib.* 2. *cap.* 14 Videat modo Anonymus, si posit Paulum Pe-

tro

tro in Pontificatu coæquare, dum fuerit ordinatus Episcopus à Ministris Ecclesiæ, vel ab Apostolis,

Patet igitur ex omnibus supradictis, Paulum, secluso Apostolatu, in ordine ad Potestatem Regiminis, non fuisse æqualem, sed inferiorem D. Petro. Meritò itaque dixit Bzouius *de Romano Pont. cap. 34.* Neque Paulus, qui plus omnibus laborauit, neque Ioannes, quem Christus præ cæteris dilexit, neque Andreas maior natu, neque aliquis Apostolorum alius, *sed solus vnicus Petrus claues accepit*

Nec aduersus supradicta obstant primò, verba nimis vrgentia D. Cypriani *lib. de Vnit. Eccles.* asserentis. Hoc erant vtique cæteri Apostoli, quod erat Petrus, pari consortio præditi, & honoris, & potestatis. Quod etiam habetur in cap. loquitur Dominus 24. *quæst.* 1. Vnde Innocentius III. *in cap. Per venerabilem, qui filij sint legitimi*, asserit, Paulum accepisse plenitudinem potestatis. Respondeo, magnam esse differentiam inter potestatem Pauli, & aliorum Apostolorum, & inter potestatem Petri. Ideò Anacletus *Epist.* 2. sic ait: Cæteri Apostoli cum eodem (scilicet Petro) pari consortio honorem, & potestatem acceperunt, ipsumque Principem eorum

rum esse voluerunt. Et Melchiades Papa *Epist. ad Episcopos Hispaniæ*. Inter Beatos Apostolos fuit quędam discretio potestatis; & licet cunctis par electio foret, Beato tamen Petro concessum est, vt & alijs præemineret.

Concedo igitur Apostolos habuisse quidem Potestatem in vniuersum Orbem, sed extraordinariam tamquam delegatos; Petrum verò habuisse Potestatem ordinariam tanquam Caput, & ex officio. Itaque Potestas data est Petro, vt per successionem perpetuò in Ecclesia duraret: alijs verò Apostolis solum data est per modum cuiusdam legationis, & personalis muneris finiendi cum vita eorum. Insuper hæc Potestas, quoad actum ferendi leges, in Petro erat simpliciter superior, & independens; in Apostolis veró, inferiori modo, & cum multa differentia; quia Petrus poterat suis legibus, vel præceptis alios etiam Apostolos obligare, & nullus poterat eius leges reuocare: alij veró Apostoli nec Petrum obligare poterant, & Petrus in rigore poterat eorum leges non admittere, seu reuocare. Et ita docet (respondens ad Textum D.Cypriani) Suarez de legibus *lib.4. cap.3. num.7. 8. & 9.* cui adde Acugnam in Decretum Gratiani, *par.1. dist.21.ca.2.num.6.* Dominicum Bannez omninò viden-

dendum *in 2.2. D.Thomæ quæst.1.art.10.dub.4. in respons. ad 1. argum.* Granadum *in 2.2. D.Thomæ, Controuers. 1. tract.7.disp.1.sect.2.num.10.* Amicum in Cursu Theolog. *tom.4. disp.6. sect.2. num.79.* Perez in Penteteuchũ fidei *lib. de Rom. Pontif. cap.21.* Valentiam *tom. 3. disp. 1. punct.7. §. 28.* Driedonum *lib. 4. de Varijs Dogmatibus cap.3 part.3.* Aluarum Pelagium de Planta Eccles. *lib.1. cap. 60.* Canum *de loc. Theolog. lib. 8. cap. vltim. ad argum. 11.* Sotum *in 4.dist.20.quæst.1.art.2.& 3.* Becanum in Manual. Controuers. *lib.1. cap.4. n.47. & seq.* Bouerium in Cõtrouers. *tom.2 l.1. Demonstr.3. Symboli de Vnitate Capitis visibilis, art.9.* Alexandrum Turre *de Eccles. Hierarch. lib.4. Rad.12.* & alios.

Et hanc differentiam procedere etiam in Paulo indiuidualiter patet ex Suarez, vbi supra *num.4.* iũcto *num.7. & seq.* Et docet etiã expresse eruditus ex nunquam satis laudata Societate Iesu Theologus Nicolaus Serarius *Opusc. de vita D.Pauli, par.4. num.70.* vbi sic ait: Cum summo Pontificatu auctus esset Petrus, solusque ordinariã in totam quacũque diffusam Ecclesiã, Potestatem haberet: omnes tamen alij Apostoli, & maximè sanctus Paulus, extraordinariã accepit. Sic enim initio decebat, vt omniũ omnibus Ecclesiarũ solicitudo quędam inesset, omnes omnium Prouinciarũ procurationem

nem, quadamtenus haberent, vt tanto & facilius, & citius, & diligentius Euangelium, omnes in oras, & regiones ſpargeretur. Ordinaria tamen, & legitima cura, & adminiſtratio penes vnum Petrum, eiuſque poſteros ſemper manſit. Sicuti cum Sacerdotio ſummo imitatus eſſet Aaron, ordinario is munere fungebatur; quod eius etiam poſteri retinuerunt: extraordinariam tamen ſimul etiam tenebat eius frater Moyſes. *Quare Patres ſi quando comparationem inter Petrum, & Paulum inſtituunt, quatuor ferè hæc docent. Primo hoſce duos Apoſtolos alijs omnibus antecellere. Secundò, Vter illorum virtutibus, & meritis altero maior ſit, nobis incertum eſſe. Tertiò; Paulum ſcientia, & doctrina, Petro anteſtare. Quartò, Petrum, Poteſtate, & auctoritate primas tenere.* Hæc Serarius nimis conducentia ad caſum noſtrum, pro reſponſione ad authoritates Patrum ab aduerſarijs adductas, ad quas latius infra.

Nec obſtat dicere ſecundò; omnia ſupradicta eſſe vera, ſed procedere loquendo de D. Paulo ſeorſim ſumpto, ſecus ſi de Paulo cum Petro coniuncto, efficientibus vnicum in Eccleſia Principem, & Caput. Reſpondeo, Hoc eſſe verbis illudere, & hanc nouam D. Pauli mixtionem: Dico nouam, quatenus aſſerit D. Paulum effeciſſe cum D. Petro, vnum Caput, atque

conſti-

constituisse vnicum Principem Ecclesiæ. Hanc, inquam, nouam D. Pauli mixtionem cum Petro, non agnoscunt, neque indicant sacræ Scripturæ, nec veteres Patres, nec Theologi; ergo tanquam figmentum Chimæricum admittenda non erit, Cum igitur Scripturæ absolutè ad solum Petrum Primatum Ecclesiæ conferant, & veteres Patres quos plena manu, & ad satietatem superius adduxi in prima, secunda, & tertia probatione, cum omnibus Scholasticis, etiam simpliciter solum Petrum, & non alium Caput, & Pontificem Ecclesiæ vocant, prorsus negantes D. Paulo Clauem Potentiæ, & iurisdictionis eo modo, vt Petro competit. Nescio quo pacto Paulus possit ab Aduersarijs vocari Ecclesiæ Pontifex, Princeps, & Caput, vt Petrus.

Sed instabis dicendo, cum Aduersarijs *n*. 14. non efficere, si aliqua loca sanctorum Patrum faciant mentionem solum de Primatu Petri, & non Pauli; quia etiam in alijs locis Patrum, solius Pauli Primatus astruitur: non, inquam, secundum ipsos, hoc obstat; quia in Scripturis, Pater, Deus appellatur; ità & Filius, Dominus: & tamen hoc non obstante, non excluditur Diuinitas Filij cum Patri Diuinitas attribuatur; nec Dominatio Patris excluditur, cum Filio conferatur.

tur. Sic & in noſtro caſu non excluditur Primatus Pauli, dum attribuitur Petro à ſanctis Patribus; nec excluditur Primatus Petri, dum attribuitur Paulo, & ſic nominato Petro intelligitur nominatus Paulus, & nominato Paulo, intelligitur nominatus Petrus, vt eorum indiuidua Aequalitas demonſtretur.

Sed hæc reſponſio non eſt admittenda, & eſt ſatis futilis & ſtraminea. Nam in Scripturis, expreſſa Diuinitate Patris, non excluditur Diuinitas Filij, quia alibi Scriptura facit mentionem de Diuinitate Filij: & expreſſa Diuinitate Filij alibi Scriptura facit mentionem de Diuinitate Patris; & ita expreſſa Diuinitate Patris, intelligitur Diuinitas Filij expreſſa: & expreſſa Diuinitate Filij, intelligitur expreſſa Diuinitas Patris. Sed ego quæro ab Aduerſarijs, cum in Scriptura habeamus expreſſum Primatum ſolius Petri, vt in multis locis apparet: Afferãt ipſi aliquem locum Scripturæ tribuentem Paulo Primatum Eccleſiæ, & ego dabo manus, & argumentum eorum vim habebit. Sed cum in ſacris litteris tantum de Primatu Petri (vt viſum eſt) efficiatur mentio, & nulla mentio efficiatur de Primatu Pauli, ſequitur, non poſſe argumentari de vno ad alium, ſicut argumentatur de Diuinitate Patris

ad

ad Diuinitatem Filij, & è contra.

Nec valet dicere, hanc mentionem Primatus Pauli, docere aliquos Patres. Nam cum Scriptura (cui ſtandum eſt) de tali Primatu, ne quidem vnum verbum aſſerat; ideò Patres (ſecundum mentem Aduerſariorum) hoc aſſerentes, reducendi ſunt ad bonum ſenſum, & interpretandi ſunt iuxta differentias, & diſcrimina, quæ diximus ſupra, adducta à D. Thoma, & alijs Patribus, & Theologis ſcholaſticis, vt infra magis in particulari dicemus. Et ideò Patres ab Anonymo adducti quando poſtea aperte, & in terminis loquuntur de Primatu Eccleſiæ, ſemper faciunt mentionem de Petro, & ne verbum quidem aſſerunt de Paulo, imó, vt probatum eſt, fatentur Paulum quoad Primatum fuiſſe Petro ſubiectum & inferiorem. Vnde miror quo pacto Aduerſarij poſsint hæc verba proferre, *n.20.* videlicet à Chriſto ipſo indiſſolubili modo conſtrictam Pauli cum Petro in eundem loci Primatum ſocietatem? Bone Deus, in quonam quęſo ſacræ Scripturæ Textu, hunc Primatum Pauli cum Petro obſeruarunt? In lucem quidem promant; quia ego, nec vlli ante me inuenerunt. Quando Chriſtus dixit Petro: Paſce oues meas inter illas etiam erant Apoſtoli, & etiam Paulus.

Sed

Sed quando, & quo pacto fuerit ex oue postea effectus Pastor (vt volunt Aduersarij) mihi, & Theologis ignotum est. Desinant igitur Aduersarij admirari; si Patribus (sunt eorum ipsissima verba, num. 19.) credimus Petro Ecclesiæ primatum assignantibus; quid est, cur eundem Paulo asserentibus non patiamur? Respondeo breuiter, Primatum Petri credimus, quia in scriptura habetur expresse, & ideó aperté à sanctis Patribus etiam asseritur. Verum Primatum Pauli non credimus, quia non solum non habetur in sacra Scriptura, sed nec etiam in sanctis Patribus inuenitur, sed tantum ex laudibus, & encomijs, quæ D. Paulo simul cum D. Petro Patres attribuunt, Aduersarij illud non bene deducunt, & inferunt: nam sanctorum Patrum loca, vt probatum est, & probabitur, de Primatu non sunt intelligenda. Ergo credimus Patribus asserentibus Primatum Petri, quia cum sacra Scriptura hoc manifestè dicunt. Non credimus Aduersarijs Pauli Primatum asserentibus, quia id Scriptura non dicit, nec Patres ab ipsis adducti, benè intellecti, & expositi, hoc asserunt.

Hinc bene perpendant Aduersarij, quomodò audeant summo Pontifici persuadere, eorum opinionem esse certissimam traditionem om-

nium

nium Patrum, & totius vniuersalis Ecclesiæ. Dicant quæso, quis ex Patribus dixit, non solum Petrum, sed etiam Paulum fuisse Caput Ecclesiæ, & parem cum Petro, quoad supremum eius Primatum? Certe ferè nullus. Hoc inuenio dicere Auctorem huius Epistolæ, qui illud deducit, sed malè, ab aliquibus Patribus perperam ab ipso intellectis. Et quidem si talis opinio esset admittenda tanquam omnium Patrum, & Ecclesiæ traditio (vt volunt Aduersarij) sequeretur, D. Thomam, & totam scholam Theologorum negantem expresse æqualitatē Pauli, quoad Primatum cum Petro, sequeretur, inquam, aduersari directè communi traditioni Ecclesiæ, & sanctorum Patrum; quod abhorrent aures audire, & in Ecclesia Dei, in re tam graui D. Thomas cum omnibus Theologis, pugnaret contra omnes Patres. Agnoscant aduersarij, quanta laborant in Charybdi?

Et videant si nouus Papatus D. Pauli ab ipsis inuentus dici posit totius Ecclesiæ traditio. Nam quidem traditiones Ecclesiæ sunt apertissimæ, & luce meridiana clariores. Quis enim non scit, paruulos esse baptizandos ex traditione Ecclesię, ait Augustinus *lib. 10. Genes. ad literam cap. 23.* Quis non scit Symbolum Fidei esse verè canonicum,

& Apoſtolicum, de quo Baronius *tom. 1. ann. 44.* Quis non ſcit in Calice ante conſecrationem, eſſe aquam admiſcendam, vt obſeruat Cyprianus *lib. 2. epiſt. 1.* Quis non ſcit obligationem ieiunij Quadrageſimalis, de quo D. Leo *ſerm. 7. de Ieiun.* Et ſic dicendum de omnibus alijs Eccleſiæ traditionibus, & præſertim diuinis, & Apoſtolicis, quæ omnibus fidelibus patent, & vt tales ab omnibus creduntur. Sed dicant mihi Aduerſarij, iſta eorum traditio de nouo Papatu D. Pauli quandonam in Eccleſia innotuit? quis vſque adhuc, ex Chriſti fidelibus illam ſciuit? Quis ex Theologis, & Controuerſiſtis, quando de traditionibus Eccleſiæ agunt, de illa fecerunt mentionem? Certè nullus. Ipſi ſoli poſt 1646. annos in Eccleſia Dei, talem traditionem publicauerunt. Dicere autem Patribus ab ipſis citatis innotuiſſe, & de illa teſtari; ſunt meræ nugæ, eſt merum ſomnium, vt infra ſatis patebit. Cum itaque vna ex Notis Traditionum Eccleſiæ ſit conſenſio, vt optimè obſeruat eruditus Ioannes Bagotius in Apologetico fidei *par. 1. lib. 4. diſp. 4. cap. 2. ſect. 1. n. 4.* Valentia *Tom. 1. diſp. 1. quæſt. 1. punct. 7. §. 45.* & alij communiter. Et in aſſertione Aduerſariorum, quod Paulus fuerit Pontifex cum Petro, non ſolum eſt conſenſio inter Doctores, ſed po-

ſitiua

sitiua dissensio. Nam ex sanctis Patribus, & ex ipsa sacra Scriptura D. Thomas, & omnes Scholastici contrarium firmant, nempe Paulum fuisse inferiorem, & subditum Petro, nec ei æqualem in regimine. Bone Deus! qua fronte audent Aduersarij asserere eorum sententiam esse certissimam traditionem Vniuersalis Ecclesiæ, cum habeat tot, tantosque insignes contradictores, quos, vsque ad satietatem supra retulimus. Vereantur igitur vocare eorum sententiam traditionem Patrum, & Ecclesiæ. Nam traditio Ecclesiæ est in contrarium, & si in hac disceptatione breuitati non studerem, latius demonstrarem discurrendo per priora, & posteriora secula, Patres semper docuisse Primatum soli, & vni Petro collatum fuisse, licet breuiter hoc firmatum sit supra in probatione prima, secunda, & tertia. Vnde rectè dixit magnus Salmeronius *tom.4.tract.2.par.3.* nostram sententiam esse *Traditionem Patrum* & tamen Anonymus contendit, suum figmentum, Patrum esse traditionem. Ergo habebimus in Ecclesia duas traditiones Patrum sibi inuicem aduersantes, quid absurdius dici potest? sed prorsus eliminanda, & detestanda est hæc noua associatio Pauli cum Petro in regimine, & Primatu Ecclesiæ, quam Anonymus

nouiſsimè in Proſcenium deduxit.

Nam regimen Eccleſiæ militantis fuit inſtitutum, vt optimè ex multis obſeruat Duuallius *de Rom. Pont. par. 1. quæſt. 2.* Bellarminus *lib. 1. cap. 9.* Pueronius de Regul. Ariſtocrat. *tom. 2. cap. 3. num. 3.* Paulianus de Iubil. *lib. 3. cap. 1.* & alij, ad inſtar Eccleſiæ triumphantis tanquam quædam eius imago, ſed in Eccleſia triumphante præter Deum, & poſt lapſum Luciferi, non adfuit alius Princeps, niſi ſolus Michael ſine ſocietate alterius Angeli. Sic & in Eccleſia militanti, præter Chriſtum non eſt admittendus alius Princeps, & Caput, niſi ſolus Petrus ſine ſocietate Pauli, & poſt ipſum eius ſucceſſores. Adde quod Gerſon. Cancellarius Pariſienſis *lib. de Auferibilitate Papæ Conſider. 8.* aſſerat nullam aliam politiam in Eccleſia cōſtituiſſe Chriſtum immutabiliter præter Monarchicam, & contrarium aſſerere, putat eſſe hæreticum. Sed ſi Chriſtus poſt inſtitutum Pontificem Petrum, inſtituiſſet poſtea, vt vult Anonymus, etiam Paulum, mutáſſet regimen Eccleſiæ contra id quod firmat Gerſonius, & tunc Eccleſia dici potuiſſet mutata, ſicut etiam quælibet res publica cenſetur mutari, quando modus, ſeu forma gubernandi mutatur: quod de Eccleſia dicere videtur abſurdum, vt optimè

obſer-

obſeruat Becanus *in Man. Contr. lib.1. cap.1.num.25.* Ergo contra Anonymum dicendum eſt cum Gerſone regimen Monarchicum Eccleſiæ, ſemper immutabiliter extitiſſe penes ſolum, & vnum Petrum.

Et ideò Concilia Generalia alium Pontificem non agnoſcunt niſi Petrum, & eius ſucceſſores, ſupra adduximus Concilium Florentinum, cui nunc addo Concilium Nicenum, *Can.19.Arabico* Concilium Nicenum 1.*Can.*4. Concilium Chalcedonenſe *3.Act.*3. Et Concilium Epheſinum, *tom.2.cap.16.* vbi ſic habetur: Nulli dubium, imo ſæculis omnibus notum eſt, Sanctum, Beatumque Petrum, Apoſtolorum Principem, & Caput, fideique columnam, Eccleſiæ Catholicæ fundamentum à Chriſto Regni Claues accepiſſe, nec non per ſucceſſores ſuos hucuſque viuere. Celebris eſt etiam locus alter *Concilij Generalis Lugdunenſis ſub Gregorio X.* Ipſa quoque (ait) ſancta Romana Eccleſia, ſummum, & abſolutum Primatum, & Principatum, ſuper omnem Eccleſiam Catholicam obtinet, quem ſe ab ipſo in B. Petro Apoſtolorum Principe, & Vertice, cuius Romanus Pontifex eſt ſucceſſor, cum Poteſtatis plenitudine recepiſſe veraciter, & humiliter recognoſcit. Agnoſce quæſo quomodo Concilia,

 quan-

quando apertè, & clare loquuntur de Primatu Ecclesiæ, solum faciant mentionem de Petro, & nunquam de Paulo, & tamen Anonymus audet Paulum in Primatu Petro consóciare: ergo Patres in omnibus Concilijs Generalibus, dicendum est, immemores fuisse Primatus Pauli in Ecclesia? Ergo eorum verba in re tàm graui fuerunt semper trunca, & manca? Absit hoc dicere, sed de Paulo nunquam mentionem fecerunt; quia Christus Dominus aliud Caput in Ecclesia non reliquit, nisi Petrum. Itaquè istum nouum, & alterum Pontificem, Paulum videlicet nostro Anonymo relinquamus; nos autem cum tota Ecclesia D. Paulum tamquàm Apostolum, & inter Apostolos maximum, humiliter veneramur; sed Pontificem à Christo institutum solum, & vnum Petrum priuatiuè quoad Paulum, constanter credendum esse putamus.

Et tandem, vt finem imponam huic sectioni; non deseram hic apponere aliquas Patrum auctoritates, in quibus faciendo mentionem de Petro, & Paulo; Petrum Prærogatiua Primatus in Ecclesia extollunt; Paulum verò alijs laudibus condecorant; vndè, & hoc manifestè patet, Paulum cum Petro minimè Pontificem fuisse, vt perperam vult Anonymus. Pulcher locus est il-

le Cyrilli Hierosolymitani *Catech.6.* vbi sic ait: Errorem autem latius se proferentem coarguerunt duo viri boni huc perlati, Petrus, & Paulus Ecclesiæ Præfecti, & Simonem se Deum ostentantem, talemque existimatum confestim morte affecerunt. Nam cum Simon sese sublimem in Cœlos latum iri profiteretur, & in aerem dæmoniorum vehiculo ferreretur, genibus flexis prouoluti serui Dei, precum interuentu in magum eiaculati sunt, & in terram eum deiecerunt. Vide lector quod in his verbis Petrus, & Paulus vocantur Ecclesiæ Præfecti, quis detinebit Anonymum, vt ex illis non inferat suam solitam consequentiam, Ergo Paulus, & Petrus fuerunt simul Pontifices, sed audi quid postea snbijciat Cyrillus: Nihilque mirum videtur tametsi mirabile sit; Petrus enim is erat, qui Claues Cælorum circumferebat, nec admiratione dignum; Paulus enim is erat, qui ad tertium vsque Cœlum, & Paradisum raptus, arcana verba audierat, quæ homini proloqui nemini licet. In quibus patet, quod Cyrillus simul, & in eodem contextu loquens de Petro, & Paulo, Petro Primatum Ecclesiæ attribuit, alludens ad illa verba Christi: Et tibi dabo claues Regni Cælorum, vnde in *Catech.17.* vocauit etiam illum

PrincipemApoſtolorũ,& Regni Cęlorum Clauigerũ. Sed alijs laudibus Cyrillus Paulũ exornat, nec cum Petro participem de Primatu Eccleſiæ facit; verum alio nomine commendat, quod nimirum ad tertium, vſque Cęlum, & Paradiſum raptus fuiſſet.

Quod etiam factum inuenio apud Gregoriũ Nazianzenum Orat. 26. in qua ſic aſſerit. Paulus Magnus veritatis præco, gentium in fide Magiſter, qui ad tertium vſque Cœlum peruenit, qui Paradiſi ſpectator fuit, &c. Sed ſtatim, & in eodem contextu loquens de Petro, dicit: Hic quidem Petra vocatur, & fundamenta Eccleſiæ fideique credita accipit, &c. Vide quomodo charactere Primatus Eccleſiæ diſtinguat Nazianzenus Petrum à Paulo, Paulum multis exornat encomijs, ſed Eccleſiæ Primatum vni Petro tribuit. Idem fecit D. Chryſoſtomus Homil. 9. de Pœnit. in qua plura encomia confert Petro, & Paulo; ſed Primatum Eccleſiæ ſoli Petro attribuit. Et ſupra adduxi alia verba D. Chryſoſtomi Homil. 87. in Ioan. vbi ità loquitur. Cur tandem alijs prætermiſsis, de his ſolùm Petrum affatur? ſingularis, ſiuè eximius ex Apoſtolis, & os diſcipulorum & cœtus vertex erat. Et ſtatim addit. Idcircò & Paulus aſcendit, vt eum ſtu-

diosè

diosè videret. Vnde ex omnibus ſuperiùs dictis manifeſtè patet, quod Patres, quandò loquuntur clarè, & aperte de Primatu Eccleſiæ, tantùm faciunt mentionem de Petro, & non de Paulo; & hoc etiam in illis locis, & in eodem contextu, in quo nominant Paulum ſimul cum Petro, & illis laudibus exornant; Primatum enim Petro ſoli conferunt. Et ideò in terminis aliqui aſſerunt, Paulum quoad Primatum fuiſſe Petro ſubditum, & inferiorem. Vide etiam præter citatos Patres Nicolaum Pontificem Epiſt. 1. ad Imperatorem Michaelem, vbi laudat Petrum, & Paulum, tanquam duo lumina magna Cœli in Eccleſia Romana conſtitutos; ſed cùm præcisè de dignitate, & auctoritate ſuæ ſedis loquitur, ſoli Petro illam tribuit. Ioannes VIII. in Ep. 18. ad Epiſcopos Manaducenſem, & Equilenſem, cum alias Petrum & Paulum Principes Apoſtolorum nuncupaſſet; tamen cùm de ſedis Apoſtolicæ auctoritate preſsius agit, ſedem vocat Petri. Et Leo IX. Ep. 1. ad Michaelem Imper. loquens de Petro, & Paulo, Cathedram, & Primatum tribuit Petro; Paulum verò Doctorem Gentium vocat. Alios etiam Patres inuenies in ſectione ſequenti.

Sed piaculum exiſtimarem, ſi ad confirma-

tionem ſupradictorum, non adducerem verba Clem. VI. in Extrau. Vnigenitus Dei Filius, &c. vbi ſic aſſerit: Quantum apud homines glorioſi Principes Terræ, Petrus & Paulus (per quos Euangelium Chriſti Romæ reſplenduit, & per quos Eccleſiæ religionis ſumpſit exordium, qui facti Chriſtiani populi per Euangelium genitores, gregis Dominici Paſtores, fidei Lucernæ, Eccleſiarum Columnæ, præ cæteris Apoſtolis peculiari quadam Prærogatiua in ipſo Saluatore fidei virtute præcellunt. Quorum VNI, ſcilicet Apoſtolorum Principi, ſicut bono diſpẽſatori Claues Regni Cœlorum commiſit. Alteri tanquam idoneo Doctori, Magiſterium Eccleſiaſticæ eruditionis iniunxit) in ſpeciali veneratione haberi debeant, &c. Vidiſti amice Lector æqualia encomia, & laudes, quibus Clemẽs Pontifex exornat ſimul Petrum & Paulum; vocat enim illos, Paſtores gregis Dominici, Lucernas fidei, Columnas Eccleſiarum; ex quibus verbis encomiaſticis Anonymus noſter certè inferret, Ergo Paulus & Petrus fuerunt ſimul Pontifices. Sed Clemens talem infringit concluſionem, nam ſtatim declarat illam æqualitatem à ſe poſitam inter Paulum, & Petrum, non eſſe in ordine ad Primatum; & ideò illicò differentiam ponit

nit inter Paulum & Petrum, quoad ſupremum Eccleſiæ regimen; nàm vni ſoli Petro tribuit (vt loquitur D. Auguſtinus, & D. Maximus) Clauem Potentiæ, Paulo verò Clauem ſcientiæ, dicens, vt viſum eſt: Quorum VNI, ſcilicet Apoſtolorum Principi, ſicut bono diſpẽſatori Claues Regni Cœlorum commiſit: Alteri tanquam idoneo Doctori Magiſterium Eccleſiaſticæ eruditionis iniunxit. Hæc, vt dixi, Clemens Pontifex: cuius verba deſumpta ſunt à D. Maximo Taurinenſi Epiſcopo Homil. 3. de Petro, & Paulo, qui, teſte Gennadio, ferè mille ducentis annis ante ipſum vixerat. Hanc etiam inæqualitatem inter Paulum & Petrum manifeſtat Eccleſia in Orationibus appoſitis in Miſſa, quas recitat in eorum feſtiuitatibus. Nam in Oratione D. Petri, ſic ait: Deus qui B. Petro collatis clauibus Regni Cœleſtis ligandi, atque ſoluendi Pontificium tradidiſti, &c. In Oratione verò D. Pauli, hæc profert: Deus qui multitudinem Gentium B. Pauli Apoſtoli prædicatione docuiſti, &c. Vide quomodò Eccleſia tribuat Petro Primatum, & Clauem Potentiæ, alludens ad illa verba Chriſti, Et tibi dabo Claues Regni Cælorum; Paulo verò tribuat Apoſtolatum, & Clauem ſcientiæ, iuxta illud, quod dixit Chriſtus:

Vas

Vas electionis erit mihi Iste, vt portet nomen meum in gentibus.

Deniquè, si aliquis curiosus mihi instaret, an præter verba superius allata, Ascendi Ierosolymam videre Petrum, in Epistolis D. Pauli extaret aliquis locus, qui pro Primatu Petri supra alios, posset adduci. Et respondeo affirmatiuè ex consideratione Cardinalis Baronij *tom. 1. ann. 57. n. 3.* ex qua apparet Paulum in suis Epistolis, Primatũ Petri supra alios ostẽdisse: r ã 1. *Corint.* 1. ait: *Ego quidem sum Pauli; ego autem Apollo; Ego verò Cephæ; ego autem Christi.* Ex quibus verbis Baronius colligit, quod cum Petrus Corinthi nondum prædicasset; sed tantùm Paulus, & Apollo: qui se Pauli, aut Apollo esse dicebat, se quidem tanquam ad prædicationis auctores referebant: Qui verò se Cephæ, aut Christi esse affirmabant, cùm ad rationem prædicationis sibi vendicare non possent, ij ad Christum, tanquam Fidei auctorem, & ad Petrum velut Ecclesiæ Caput à Christo institutum, tantum respiciebant: nequè hi à Paulo reprehenduntur; sed priores illi tantùm, qui se aut Pauli, aut Apollo esse contentiosè affirmabant, vt ex eodem Paulo constat, qui postea tantùm in eos inuehitur, qui se aut Pauli, aut Apollo esse asserebant. Et licet

hanc Baronij cōſiderationem impugnet impius M. Antonius de Dominis *lib.1. cap.9. num.27.* illam tamen defendunt Epiſcopus Maſsilienſis Cœffeteau, & Pater Bouerius. & meritò. Nam quæro primò; Corinthij ſolum Cepham, qui nondum ipſis prædicauerat, neque illis præterquam nomine notus erat, inter alios Apoſtolos in Caput ſibi conſtituerent: cùm enim id neque prædicationis, neque ſolius Apoſtolatus intuitu præſtarent, planè nulla alia videtur eſſe ratio, cur id dicerent, niſi quòd Petrum in Eccleſia ſupremum Primatum gerere non ignorarent. Quòd verò non tantùm Paulus Cepham ſuperaddiderit; ſed ipſi Corinthij id de Cepha dixerint, apertè teſtatur Paulus, cùm ait: Ego autem dico, quòd vnuſquiſque veſtrum dicit: *Ego quidem ſum Pauli; Ego autem Apollo; Ego verò Cephæ*. Quo fit, vt falſum ſit, Paulum ad exemplificationem tantùm nomen Cephæ, ſuperaddidiſſe. Deindè certum eſt Paulum tantùm, qui ſe aut Pauli, aut Apollo; non qui Cephæ, aut Chriſti eſſe dicebant, reprehendiſſe.

Adducam etiam & alium locum D. Pauli manifeſtantis Primatum Petri ſuprà alios; ſic enim *1. Corinth. 15.* aſſerit: *Tradidi enim vobis quod accepi, quod Chriſtus mortuus eſt pro peccatis noſtris, & reſurrexit tertia die, & quia viſus eſt Cephæ & poſt hæc vndecim*. Quæ verba,

ba, videlicet, *Et quod visus est Cephæ*, explanans Theophylactus, sic asserit: In primis, qui cæteris omnibus præeminebat auctoritate, ponit. Vnde Pater Iustinianus ex Societate Iesu etiam dicta verba exponens, *num.6.* hæc profert ait: Apostolus se tradidisse Corinthijs, Christum se videndum præbuisse Cephæ, tanquàm Apostolorum Principi, cuius apud omnes auctoritas summa esse deberet. Ità Iustinianus; cui adde Estium, asserentem Paulum primo loco dixisse Christum visum esse Cephæ, idest Petro, quia Petri tanquàm Apostolorum Principis prima erat auctoritas; qui proindè primus nominandus erat. Et adducit Oecumenium obseruãtem, quod Christus apparuit primùm Petro tanquàm primario Duci venerandi discipulorum Chori. Et tandem alium locum Pauli adducit pro Primatu Petri suprà alios, Ioseph Stephanus Valentinus, *in lib. de Potestate coactiua Rom. Pont. cap.*8. vbi sic ait: Glorietur licet Paulus, se ipsum gẽtium Apostolum, & à Hierosolymis ad Illyricum vsque Euangelium detulisse; nunquàm tamen sibi suo Iure, quemadmodum Petrus, totius Orbis curam vendicabit. Habuit Paulus suos sibi præscriptos terminos. Alijs etiam omnibus secundum cuiusque mensuram; & regulam, singulatim sua regio contigit; Solius

ta-

tamen Petri auctoritas, nullis certis terminis circumscripta, non solum singulas, sed omnes prouincias moderabatur, omníaque diuina auctoritate sibi commissa gubernabat. *Nos autem*, ait Paulus *2. ad Corinth. cap. 10. non in immensum gloriabimur, sed secundùm mensuram regulæ, qua mensus est nobis Deus, mensuram pertingendi vsque ad vos: non enim quasi non pertingentes ad vos, superextendimus nos*. Sed singula diligenter perpendamus. *Non*, inquit, *in immensum gloriamur*, εἰς ἄμετρα, idest, non diffusè, ac sine modo extollimur, & de alienis laboribus, vt ait Theodoretus efferimur, sed *secundùm mensuram regulæ, qua mensus est nobis Deus*, ἐμέρισεν, idest, partitus est nobis Dominus, atque singulatim distribuit, mensuram pertingendi vsque ad vos.. Suus cuique modus, & mensura præscripta fuit, nec totus orbis, vt in eo præessent singulis Apostolis contigit, sed pars. *Quibus tanquàm agricolis vineam distribuit Deus*, vt ait Chrysostomus, & Theophylactus in hoc loco, *sic orbem terrarum per singulas partes dispertiuit, & assignauit*, vt in eas quas quisque susceperat colendas, diligenter incumberet. *Petro tamen omnes creaturæ sunt traditæ* (vt S. Gregorius lib. 7. Epist. 95.) *cum ipse* (vt idem est auctor lib. 4. Epist 38.) *primum sanctæ, & vniuersalis Ecclesiæ mēbrū fuerit, Paulus, Andreas, & Ioannes, singulariū plebium capita.* Ità Ioseph Stephanus, ex eius tamē sentētia. Sed istam inferioritatē Pauli, erga

Petrum, aliqui obſeruant,bis hic Romæ Paulum demonſtraſſe. Nam vt notat ex Dionyſio Areopagita *Epiſt.ad Timoth.* Melchior Canus *de Locis Theol. lib.6.cap.3.* Alexander Turre *de Hier.Eccleſ.lib.4.Rad.12.* & alij, cum Petrus,& Paulus ducerentur ad ſupplicium, extremas ſalutes ſibi dederunt; & Paulus dixit Petro: Pax tecum fundamentum Eccleſiarum, Paſtor ouium, & agnorum Chriſti; in quibus verbis recognouit illum vt Caput ſuum, & totius Eccleſiæ, alludens ad illa verba *Math.16.* Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam; & etiam alludens ad alia verba *Ioan.21.* Paſce oues meas. Deinde obſeruant Rodulphus Cupers *in Tract. de Sacroſanct. Eccleſ. ad cap. oportebat diſt. 79. fol.* 123. & alij, quod cum Simon Magus per aera à dæmonibus veheretur, dixit Paulus Petro: Tuum eſt imperare,meum eſt orare;vt ſuperioritatem Petri demonſtraret:Et ideo ſapiētiſsimus Ioannes Echius *de Primatu Petri lib.3.cap.37.* ſic aſſerit: Quantum vero ad Regimen,& Poteſtatem attinet,ſic Petrus fuit ſuperior Paulo, quem velut Eccleſiæ Caput venerabatur, & quod Illuſtriſsimus Princeps Georgius Saxoniæ Dux ponderabat pro Petro, quod cum Simon Magus illuderet populo, dixit Sanctus Paulus ſe oraturum, vt Petrus præciperet.

ret. Vide, imperium agnouit in Petro, & in hoc ei cesſit. Itá Echius.

Quod confirmatur ex his, quę obſeruat Mauclerus *tom.1. par.2. lib.2. cap.3.* nempe hanc deiectionem Simonis Magi, à D. Petro factam, demonſtrare ſummam eius Præfecturam, & Monarchiam in Eccleſia Chriſti. Sed ſatis inconcuſsè in hac Sectione firmatum eſt, Paulum (vt cæteros Apoſtolos) fuiſſe parem Petro in ordine ad Apoſtolatum, at in ordine ad Regimen fuiſſe Petro ſubditum & inferiorem, & præter Doctores vbi ſupra vſque ad ſatietatem citatos, vide Bouerium *in Cenſura contra M. Antonium de Dominis lib. 1. c. 3.* Videat modo Anonymus, quo pacto potuerit Paulum, Pontificem cum Petro facere.

SECTIO TERTIA.

Continens Reſponſiones ad argumenta adducta ab Anonymo pro Papatu D. Pauli.

REſtat modò (vt magis noſtra ſententia firmetur) reſpondere ad argumenta in contrarium adducta ex authoritate multorum Patrum, qui indiſſolubili ſocietate annectentes

Paulum cum Petro, æqualitatem inter ipſos adfuiſſe demonſtrare videntur. Sed ex ſuperius dictis clara eſt reſponſio: Nàm fuiſſe æquales in eodem genere, nego; ſi ín diuerſo genere, concedo. In ordine ad Apoſtolatum, concedo; in ordine ad Primatum, nego. Quoad Clauem Potentiæ, nego; quoad Clauem Doctrinæ, concedo. Verùm perpendamus aliqua loca adducta ab Aduerſarijs. Aſſerunt primò: Petrum, & Paulum vocari ab aliquibus Patribus Principes Apoſtolorum, & quòd ſummitatē principalem Apoſtolatus obtinuerunt. Sed quid ad rem? Ergo Paulus eſt ęqualis Petro in ordine ad Primatum? Nego conſequentiam. Audiat Anonymus ipſos Sorbonicos. Sic itaque aſſerit Epiſcopus Maſsilienſis Cœffeteau *contra M. Antonium de Dominis, lib.* 1. *cap.* 4. *num.* 2. Petrum, & Paulum Principes Apoſtolorum vocarunt Hieronymus, Moſes Barcephas Syrus, Nicolaus I. Ioannes VIII. & alij. In diuerſo genere fatemur, in eodem negamus. Hoc diſcrimen, de quo plura aliàs, ipſi Sanctiſsimi Patres nos docuerunt. Maximum, qui, Gennadio teſte, ante ferè mille ducentos annos Eccleſiam Taurinenſem, ſumma pietate, & doctrina rexit, ſat fuerit hìc teſtem citaſſe. Is igitur cùm Chriſtianæ fidei, ac Eccleſiarum omnium Prin-

cipes

cipes nuncupasset, quo sensu accipiendum esset, statim significandum dixit. Cùm (inquit) omnes Beatissimi Apostoli parem gratiã apud Dominum Sanctitatis obtineant, nescio quo tamen pacto Petrus, & Paulus videntur præ cæteris, peculiari quadam in Saluatore, fidei virtute præcellere; quod quidem Petro (attende discrimen) sicut bono dispensatori Clauem Regni Cœlestis dedit, Paulo tanquàm idoneo Doctori, Magisterium Ecclesiasticæ Institutionis iniunxit, scilicet, vt quos iste erudierit ad salutem, ille suscipiat ad quietem; vt quorum corda Paulus patefecerit doctrina verborum, eorum animabus Petrus aperiat Regna Cœlorum. Clauem enim quodammodò à Christo Scientiæ & Paulus accepit. Ambo igitur Claues à Domino acceperunt, scilicet, Scientiæ iste, ille Potentiæ: Diuitias immortalitatis ille dispensat, Scientiæ Thesauros iste largitur. Itaque vides Petro suum constare Primatum, etiam si Paulus Princeps & ipse Apostolorum dicatur. Est enim Princeps Petrus Iurisdictionis Auctoritate, est idem Paulus merito Doctrinæ. Hucusque Cœffeteau. Et ante illum Cardinalis Bellarminus, quem audent Aduersarij pro sua sententia adducere: sic enim ait, *lib. 1. de Romano Pontif. cap. 27.* Sicut Petrus dicitur Prin-

ceps Apoſtolorum, quia inſtitutus eſt Caput, & Paſtor ouium, ità etiam Paulus dici poteſt Princeps Apoſtolorum, quia munus Apoſtolicũ exuberantiſsimè adimpleuit. Ità ille; cui etiam adde Ioannem Vvigers *in 2.2.D.Thomæ, de Fide, Spe, & Charitate, ad quæſt.1. art.10. dub.1. num.102. tract. de Pontifice*. Ergo licèt Paulus etiam vocetur Princeps Apoſtolorum, non ſequitur (vt volunt Aduerſarij) fuiſſe Pontificem cum Petro, & Caput Eccleſiæ, cùm in diuerſo genere dicatur Paulus Princeps Apoſtolorum à Petro. Et hoc dicere volunt Patres adducti, nec àliter intelligendi ſunt. Et ideò, præter Doctores citatos, vide Zachariam Bouerium *in Cenſura contra M. Antonium de Dominis, lib.1. cap.5.* vbi optimè explicat, in quo ſenſu Patres vocent Petrum, & Paulum Principes Apoſtolorum, abſque præiudicio Primatus Petri; quod etiam probauit *in cap.11*. Itaque, quandò Petrus ſeorſim vocatur Princeps Apoſtolorum, tunc intelligitur eſſe Princeps reſpectu omnium Apoſtolorum, etiam reſpectu Pauli, quia reſpectu omnium habet curam, & gubernationem Paſtoralem. Nemo enim excipitur ab eo, quod illi dictum eſt, Paſce oues meas. Quod autem Petrus, & Paulus ſimul vocantur Principes Apoſtolorum, hoc intelligendum eſt, non de vero Principatu, aut

gu-

gubernatione Pastorali; sed de eminentia laborum, ac molestiarum, in quibus illi duo præcelluere. Itaque magna est differentia inter Petrum, & Paulum. Primò, quia Petrus duplici titulo vocatur Princeps Apostolorum: tùm propter eminentiam potestatis, seù præfecturæ; tùm propter eminentiam laboris. At Paulus, posteriori tantùm. Secundò, Petrus, & seorsìm solus, & coniunctim cum Paulo vocatur Princeps. At Paulus seorsìm nunquam; quod benè notandum est. Et ità docet Martinus Becanus *de Republ. Eccles. lib. 2. cap. 4. num. 15.*

Secundò. Alias Patrum auctoritates adducunt Aduersarij, asserentes, Petrum, & Paulum fuisse fundamenta Ecclesiæ, concedo: ergo fuerunt in Summa Potestate, & Iurisdictione: ergo constituunt vnicum Principem, & Caput Ecclesiæ, nego. Et alioquin de omnibus Apostolis hoc posset dici; nàm non solùm à Patribus, sed etiam à sacris Litteris vocantur Ecclesiæ fundamenta. Audi itaque ex præclara Societate Iesu Turrianum *tom. 1. in 2. 2. D. Thomæ, disp. 15. dub. 1.* ità aientem: Tribus modis Apostoli dicuntur fundaměta Ecclesiæ, sine vllo tamen Petri præiudicio. Vno modo, quia ipsi primi Ecclesias vbique fundarunt. Secundò, ratione Doctrinæ illis reuela-

tæ, quam omnes prædicauerunt. Tertiò, quia omnes habuerunt potestatem in omnes Ecclesias, quamuis Petrus peculiariter, vt illi in Primatu succederetur. Hæc Turrianus. Nihil igitur officit ad Primatum Petri, quod Paulus cum ipso vocetur à Patribus fundamentum Ecclesiæ: nàm ex hoc (vt patet ex Turriano) non potest deduci, fuisse æqualem D. Petro in Regimine; vt malè inferunt Aduersarij. Qui quidem audiant etiam Zachariam Bouerium *in Controuers. tom. 2. in demonstrat. 3. Symboli de Vnitate Capitis visibilis, art. 8.* asserentem, cum qua differentia, Paulus cum cæteris Apostolis, & Petrus dicantur fundamenta Ecclesiæ. Apostoli (ait) idcircò fundamenta nuncupantur, quia fundauerunt Ecclesiam in fide, & Doctrina Christi. Quemadmodum ait Paulus *1. Corinth. 3.* Vt sapiens Architectus fundamentum posui. Quod etiam tradit Beatus Ignatius *Epist. 5.* Vna est Ecclesia (inquit) quam fundauerunt Sancti Apostoli in Sanguine Christi, proprijs sudoribus, & laboribus. Petrus verò singulari quodam modo Ecclesiæ fundamentum dicitur, quia supremus Rector, ac Gubernator Ecclesiæ à Christo institutus est. Ità ille, quod etiam fusiùs docuit *in Censura contra M. Antonium de Dominis, part. 2. lib. 1. cap. 6.* Vide etiam Tannerum *tom. 3. disput. 1. q. 1. punct. 7.*

punct.7.S.28. Ioannem Vvigers *in 2.2. D.Thomæ, tract. de Pontifice ad q.1.art.10.dub.1.num.24. cum seq.* Alphonsum de Castro *aduersus Hæres. lib.10. verb.* Papa. Dico itaque, quod Paulus, & alij Apostoli dicuntur fundamenta Ecclesiæ, quia omnes fundarunt vbique illam; non enim Petrus solus per se conuertit totum Mundum ad fidem, sed diuersi diuersas Regiones susceperunt, & ad fidem Christi adiuuerunt. Vnde Paulus *ad Rom.15.* ait. Sic autem prædicaui Euangelium hoc, non vbi nominatus est Christus, nè super alienum fundamentum ædificarem. Admittimus igitur Paulum, & alios Apostolos suis modis dici fundamenta Ecclesiæ, sed tamen addimus peculiarem fundamenti rationem competere Petro. Vnde sequitur proindè, quod sit ipse vniuersalis Rector, & Caput Ecclesiæ. Vide præter Doctores citatos Pitigianum *in 3. sentent. tom.2. dist.25.q.2.ar.1.*

Tertiò. Non obstat authoritas aliquorũ Patrũ vocantium Paulum Collegam D. Petri: nàm hoc nomen etiam vsurpatur in eo, qui minorem habet potestatem, & dignitate sit inferior; alioquin omnes Episcopi essent pares Summo Pontifici, & in eodem honoris culmine, ac dignitatis Ecclesiasticæ æquali gradu collocati; vt nouissimè perperam voluit impius Claudius Salmasius

de Primatu Papæ lib.1. cap.6.fol.94. & 95. nixus authoritate D. Cypriani *Epist. 2. ad Antonianum*, in qua vocauit Cornelium Pontificem Romanum Collegam ſuum. Et ideò dicendum eſt, quod ſicut D. Cyprianus, vocando Pontificem Collegam ſuum, non intellexit facere illum æqualem ſibi, vt certum eſt. Ità & Pàtres ab Aduerſarijs adducti, vocando Paulum Collegam Petri, non intenderunt facere Paulum æqualem Petro: nam, vt dictum eſt, nomen, Collega, aliquando non ſignificat omnimodam parilitatem. Vnde adducam hic verba eruditi Iacobi Pamelij *in Epiſt.4.Cypriani*, vbi vocauit etiam Fabrianum Pontificem Collegam ſuum, & ideo Pamelius ait: Collegæ dicuntur, non illi dumtaxat, qui eiuſdem Poteſtatis ſunt, vt duo Conſules, duo Tribuni, ſed & qui eiuſdem ſunt Collegij. Vnde & presbyteri Epiſcoporum Collegę dicuntur à Concilio Carthaginenſi I V. can. 25. Atqui quanto ſint Epiſcopis inferiores presbyteri, infra demonſtrabimus. Poteſt ergo quis Collega eſſe ſui ſuperioris, non ea tamen ratione, qua ille ſuperior eſt. Hinc in Concilio Africano Aurelij Carthaginenſis Epiſcopi Collegæ dicuntur omnes Epiſcopi, Conſacerdotes, ac Coepiſcopi, can. 21. 12. ac 31. Et tamen tanta fuit Carthaginenſis

Epi-

Episcopi præeminentia, vt nihil, illo inconsulto, cæteris Episcopis, ac Primatibus Numidiæ, ac Mauritaniæ, agere licuerit, can. 20. eiusdem Concilij. Hucusque Pamelius. Quæ quidem omnia desumpsit à Doctore Parisino, Remundo Ruso, *qui in Apologia pro Pontifice Romano, contra Molineum fol.* 119. post multa sic asserit: Potest ergo quis Collega esse superioris sui, non eà tamen ratione, qua ille superior est. Suetonius de Augusto sic scribit: Perpetuam Tribunitiam potestatem recepit, in qua semel, atque iterum per singula lustra Collegam sibi cooptauit. Ibidemque ait de Cæsare. Nemini verò dubium est Tribunum illum Collegam Augusti, potestate, dignitateque, nisi Tribunitia, parem non fuisse. Ità ille. Dico igitur, quod sicut presbyter dici potest Collega Episcopi, non quatenus Episcopus est Episcopus, sed quatenus Episcopus est etiam presbyter. Ità Paulus Apostolus dicitur à Sanctis Patribus Collega Petri, non quatenus Petrus Papa, & Caput Ecclesiæ est, sed quatenus Petrus est etiam Apostolus. Itaque Paulum, & Petrum concedo Collegas fuisse ratione prædicationis, & Apostolatus; sed in regenda Ecclesia, & quoad Primatum, Paulum inferiorem fuisse Petro, dicendum est.

Quar-

Quartò. Ad argumentum, quod Aduersarij adducunt, & de quo exultant, & Io triumphe videntur canere, est D. Epiphanium asserere, Paulum, & Petrum fuisse Episcopos Romanos: Ergo fuit par Petro in Primatu Ecclesiæ. Respondeo primò. Quod Epiphanius loquendo in terminis de Primatu Ecclesiæ, sic ait, *in lib. Anchoratus, non longè ab initio*: Ipse Dominus constituit Petrum Primum Apostolorum, petram firmam, super quam Ecclesia Dei ædificata est. Itaque secundum Epiphanium in Primatu Paulus non est par Petro; quia, ait ipse, Petrum fuisse à Christo constitutum Primum Apostolorum: Ergo & Pauli. Et super Petrum Ecclesiam fundatam esse: ergo non super Paulum. Deinde *lib. 2. Hæref. 51.* post multa sic concludit. Quare Petrum Discipulorum suorum Principem elegit, vti perspicuè declaratum est. In quibus verbis Dionysius Petauius animaduertens *num.* 17. sic ait: Egregius locus, ex quo liquet Petrum Andreæ, ac cæteris Apostolis, non ætatis, aut vocationis ordine, sed Principatus, ac Dignitatis anteponi. Ergo etiam & D. Paulo. Itaque D. Epiphanius, quando dixit Paulum fuisse Episcopum Romanum, reducendus est ad bonum sensum, & explicandus. Ideò Respondeo secundò, contra Pri-

matum D. Petri, hoc argumentum adduxisse tetram illam pestem Ecclesiȩ, Marcum Antonium de Dominis. Dico igitur, solum Petrum Episcopum Romanum extitisse. Vnde pasim Patres Romanam Ecclesiam, Petri Cathedram vocant. Pro omnibus adducam tantùm Optatum *lib. 2. contra Donatistas* sic asserentem: Negare non potes, scire te in Vrbe Roma Petro Primam Cathedram Episcopalem esse collatam, in qua sederit omnium Apostolorum (ergo & Pauli) Caput Petrus; vnde & Cephas appellatus est. Ità ille. Igitur dicitur à D. Epiphanio Paulũ cum Petro, Episcopum Romanum fuisse, non quia propriè, & in rigore fuerit, sed quia Socius, & Collega D. Petri, fundauit simul cum ipso Ecclesiam Romanam, cuius tamen Episcopatus penès Petrum stetit. Vide Franciscum Agricolam *tract. de Primatu S. Petri Apost. cap. 10. in sua monitione ad Lectorem*. Igitur quando Epiphanius dixit Paulum fuisse Episcopum Romanum, hac ratione dixit, quia Episcopalia munera Romæ exercuit.

Quod potest confirmari ex opinione Fauardentij Doctoris Sorbonici in Diuum Irenæum *lib. 3. cap. 3.* vbi sic ait: Mihi perplacet Sauderi doctisimi Theologi conciliatio, Petrum quidem Clementem ordinasse, *Sed huic Linum, & Cletum in*

Cata-

Catalogo Episcoporum Romanorum præponi, quod eos Petrus sibi coadiutores asciuisset. Ità ille. Si igitur secundùm Fauerdentium aliqui Patres apposuerunt, & vocant Episcopos Romanos Linum, & Cletum, non quia verè fuerunt Pontifices, sed quia in vita D. Petri fuerunt eius Coadiutores: quid mirum, si D. Paulus ab Epiphanio vocetur etiam Romanus Episcopus, non quia talis fuisset, sed quia magis quàm Linus, & Cletus D. Petrum coadiuuit, & in Ecclesia Romana fundanda fuit eius Socius, & Collega. Sed notandum est hic cum P. Zacharia Bouerio *in Censura M. Antonij de Dominis lib.* 4. *cap.* 1. quod duplex fundationis genus quo ad rem spectat, considerandum est, Vnum quidem, quod per Euangelij dißiminationem, & fidei prædicationem peragitur: ea verò est huius fundamenti ratio, vt tum primum aliqua Ecclesia fundari dicatur, cum populus ab errore reuocatus, ad Christi fidem conuertitur. Alterum est cum populo ab errore conuerso, & Christi fide imbuto, nouus ibi Episcopatus erigitur, & Episcopalis Sedes in Ecclesia fundata à suo Episcopo administratur. Primum quidem fundationis genus, si Romanam Ecclesiam spectamus, Petro, & Paulo æquè conuenire potest, vterque enim Romæ Euangelium disseminauit,

vter-

vterque in Romana Vrbe ad Christi fidem introducendam, laborauit, quanquam prior Petrus ad eam accesserit, quo fit, vt etiam vterque hoc fundationis genere ipsius Ecclesiæ fundator, appellari queat. Vnde ex hoc sequitur, vt Romani Pontifices Petrum, & Paulum Romanæ Ecclesiæ auctores cognoscãt, Bullas sub vtriusque nomine conficiant, vt infra dicemus, plũbeum sigillum vtriusque imagine cõnectent, vtriusque officium simul coniungant, ac in omni ferè Pontificali munere, cum B. Petri memoriam celebrant, Paulúm à Petro nunquam disiungant, neque enim id alia ratione præstant, quàm quod æquè à Petro, & Paulo Romanam Ecclesiam hoc fundationis genere fundatam esse profitentur; at verò si alterum fundationis genus spectes, Petrus dumtaxat Romanæ Ecclesiæ fundator fuit, is enim solus Romanam Ecclesiam vt proprius Episcopus rexit, ad Pontificale Solium, etiam erexit, ac quamdiu vixit, solus sine Paulo eam Ecclesiam, ac simul cunctas Orbis Ecclesias Pontificia auctoritate administrauit. Vide enim eumdem Bouerium *lib. 2. cap. 7. & cap. 4.* vbi firmat, quod licet Paulus cum Petro in Romana Ecclesia fundanda laborauerit, non tamen illius Episcopus fuit, aut Roma simul duos Episco-

pos

pos habuit,sed vnum Petrum dumtaxat. Dicitur itaque Romana Ecclesia à duobus Apostolis fundata, eo quod Petrus primū, deinde Paulus Romanum populum Christiana fide imbuerint, at Episcopatus tantummodo apud Petrum mansit. Etità hanc sententiam in terminis, præter Bouerium vbi supra, tenet Cœffeteau *contra Rempublicam M. Antonij de Dominis tom.2.lib.4.cap.1.num.8.& 11.* vbi sic ait: Iunxisse operas Principes Apostolorum,ac de communi consilio,cum alter alterum Romæ nactus esset,rebus Ecclesiæ consuluisse, nullus dubitat. Sed Paulum egisse Romæ Episcopum, si Ecclesiastici vocabuli vis, & energia attendatur,vix est,vt concedi possit,cum Cathedram ibi figere non potuit,occupata (vt omnes Patres asserunt) ea Sede à Petro Apostolorum Coryphæo.Accedit,quod cum Paulus Gentium Apostolus diuinitus constitutus esset, vt omnibus nationibus Euangelij lucem præferret, nulli certo loco astringi, ac veluti alligari debuit. Quod ergo à quibusdam scriptoribus Paulus inducitur Episcopus Romanus,ad functiones Episcopales, quas Paulo vbique obire licuerit, omninò referendum est, non ad Cathedræ illam erectionem, quam vni Petro acceptam habet Ecclesia Romana. Sic ergo intelligendus Epipha-

phanius, qui expreſsis verbis Paulum cum Petro Epiſcopum Romanum facit: ſcilicet ad munera Epiſcopalia reſpexit, cum tamen eum non lateret Epiſcopatus Romani propriè ſpectati fundamenta, vnum iecisse Petrum. Hinc ſcilicet, vt oſtendimus, plerique eorum, qui Catalogos Romanorum Pontificum contexunt, à Petro, prætermiſſo Paulo, initium ducunt, ac demum ad Linum, Clementem, ac deinceps alios progrediuntur. Hucuſque Epiſcopus Maſsilienſis. Vnde D. Auguſtinus *Epiſt.164.* recēſet Epiſcopos Romanos à Sancto Petro, ad Anaſtaſium *tom.2.* his verbis: Quanto certius, & vere ſalubriter ab ipſo Petro numeramus, cui totius Eccleſiæ figuram gerenti, Dominus ait: Super hanc petram ædificabo Eccleſiam meam. Petro enim ſucceſsit Linus, Lino Clemens, &c. Vide etiam Amicum *tom.4. diſp.5. ſect.1. num.6.* qui adducit D. Irenæum. Hinc Patres apertè, & clarè Romanam Cathedram, & Epiſcopatum D. Petro tribuunt, vt Gregorius *Epiſt. 37. ad Eulogium Epiſcopum Alexandrinum*, Hieronymus *lib. de viris illuſtribus cap.1.* Damaſus *in vita B. Petri*, Seuerus Sulpitius *Hiſtor. Sacr. lib. 2.* D. Leo *ſerm. 1. in natal. B. Petri, & Pauli*. Bernardus *Epiſt. 237. ad Eugenium Papam*, & alij communiter. Et ideò ſententiam ſuperius impugnatam, nem-

pè

pè Paulum fuiſſe etiam Epiſcopum Romanum, latè, præter Doctores adductos, refellit Martinus Becanus *de Repub. Eccleſiaſt. lib. 3. cap. 2. per totum*. & ideo Ioannes Lorinus *in Acta Apoſt. cap. 28. verſ. 31. in fin.* loquens de Petro, & Paulo ſic aſſerit: Dempta Primatus, & Romani Epiſcopatus in Petro prærogatiua, paria ferè omnia de vtroque prædicant Patres, vt proprio de hac re ſermone demonſtraui. Nec aliter Epiphanius ambos vocans Romanos Epiſcopos intelligẽdus eſt, quàm propter functiones Epiſcopales, quas vbique licuit Paulo obire, etiam Romæ, ſed ſalua dicta Petri prærogatiua Capitis. Hæc Lorinus. Vide etiam ex Doctoribus Sorbonicis Mauclerum *de Monarc. tom. 1. par. 2. lib. 4. cap. 10.*

Ex his omnibus breuiter contra Aduerſarios aſſero, Petrum, & Paulum fuiſſe Epiſcopos Romanos hoc modo, videlicet, Petrum propriè, ac titulo; Paulum officio adiutoris Petro ſubordinati. Hinc Photius *in Bibliotheca c. 254. fol. mihi* 1403. loquens de Ioanne Apoſtolo Epheſi Epiſcopo, ſic ait: Ab exilio reuocatus, Epheſinæ præfuit Sedi, & per ſe cum ſeptem Epiſcopis Epheſinam Diœceſim rexit. Ità ille. Itaque tempore D Ioannis, regebant Eccleſiam Epheſinam octo Epiſcopi, non quia omnes eſſent Epiſcopi Epheſini,

ſini, ſed Ioannes erat propriè, ac titulo Epiſcopus, alij verò ſeptem erant Epiſcopi officio adiutorum, Ioanni ſubordinatorum. Sic dicendum eſt in caſu noſtro, fuiſſe Petrum, & Paulum Epiſcopos Romanos, Petrum propriè, Paulum tamquam eius coadiutorem.

Et tandem ad confirmationem ſupradictorum, opponam hic verba Sulpitij Seueri *lib.2.Hiſt.* ſic aſſerentis: Eo tempore Diuina apud Vrbem Religio inualuerat Petro, vbi Epiſcopo gerente, & Paulo, poſtea quàm ab iniuſto Præſidis Iudicio Cæſarem appellauerat, Romam deducto, ad quem audiendum plures conueniebant, qui veritate intellecta, virtutibuſque Apoſtolorum, quas tunc crebrò ediderant, permoti ad cultum Dei ſeſe conferebant. In quibus verbis apertè patet, Sulpitium Epiſcopatum Romanum ſoli Petro tribuere, cum tamen faciat mentionem de Paulo, & ipſum conſociet Petro in virtutibus, & prędicatione, nō autem in Epiſcopatu. Quod etiam patet apud D. Hieronymum in Catalogo ad Dextrum Prætorij præfectum, vbi docet Petrum Romæ vigintiquinque annis Cathedram Sacerdotalem tenuiſſe, & ſtatim loquens in eodem contextu de Paulo aſſerit tātum, quod pro Chriſto Romæ truncatur. Et in libro Pontificalis, qui

Damaso, vel Anastasio tribuitur, hæc de Petro habentur. Petrus ingressus in Vrbem Romam sub Claudio Cæsare, ibi sedit Cathedram Episcopatus annos vigintiquatuor, mensem vnum, dies octo. Hic martyrio cum Paulo coronatur post passionem Domini annis triginti octo. Vide quomodo apponat Paulum socium Petro in martyrio, non autem in Cathedra. Malè igitur Anonymus ausus est consociare Paulum cum Petro in Episcopatu Romano: nam Cathedra Romana semper penès vnum Petrum fuit. Recognoscat etiam Anonymus Bedam *in Act. Apost. cap. 15.* vbi sic ait: Scimus Petrum, & Paulum Apostolos anno post resurrectionem Domini trigesimo octauo, id est vltimo Neronis anno passos fuisse martyrium, & B. Petrum Romæ vigintiquinque annos Episcopalem sedisse Cathedram. Vide quomodo Beda loquens de Petro, & Paulo Romæ simul degentibus, in Cathedra tamen solum Petrum constituat, & Episcopum Romanum esse dicat. Quod etiam manifestat Prudentius Hymno 2. de Sancto Stephano. Hic Romæ iam regnant duo, Apostolorum Principes. Alter vocatur Gentium. Alter Cathedram posidens. Primam, recludit creditas Æternitatis Ianuas. Satis igitur ex omnibus supradictis re-

ma-

manet labefactatum argumentum desumptum ex Epiphanio, qui vocauit Petrum, & Paulum Episcopos Romanos, nam sano modo Epiphanius intelligendus est, & in eo sensu, in quo supra à nobis explicatum est. Adde, quod etiam negandum est Aduersarijs, Epiphanium vocare Petrum, & Paulum Episcopos Romanos, sed vt ex textu Græco translatandum est, Episcopos apud Romam. Est enim magna differẽtia, aliquos v.g. esse Episcopos Cathanenses, & esse Episcopos in Vrbe Cathanæ. Larius hoc argumentum refellere volui, quia Defensores Anonymi Achillem suum putabant.

Quintò, non obstat argumentum ab aduersarijs adductum, nempè Pontifices vocari successores D. Petri, & Pauli; nam respondeo, ità Patres locutos fuisse, non quasi Paulus cum Petro iunctus, fuerit Caput Ecclesiæ, & Pontifex Romanus; sed quia cum Petro fundauit Ecclesiam, Prædicatione, Miraculis, Martyrio, &c. Et ideò ex hoc Patres vocant Pontifices, successores Petri, & Pauli. Sed non deseram hìc apponere verba Joannis à Capistrano *de auctorit. Papæ par. 3. secundæ partis principalis fol. 113.* vbi sic ait: Romanus Pontifex non solum Petri, sed etiam Pauli successor est, Petri quidem in plenitudinem potestatis;

Pauli verò in plenitudinem legalitatis, ideſt ſciẽtiæ. Ergò Pontifices dicuntur ſucceſſores Petri, & Pauli, non in eodem, ſed in diuerſo genere. Et vt penitùs remaneant aduerſarij conuicti, adducam hìc verba D. Epiphanij *Hæreſ.41.fol.mihi 300.* vbi ſic ait: *Cerdo, Hyginij Papæ temporibus fuit, qui in Apoſtolorum Iacobi, & Petri, & Pauli ſucceſſione nonum locum tenebat.* Quid ad hæc verba reſpondebunt aduerſarij? ſi ipſi aſſerunt Petrum, & Paulum fuiſſe Pontifices, quia Patres aſſerunt Pontifices fuiſſe ſucceſſores Petri, & Pauli, non ſolum duos, ſed etiam tres Põtifices in Eccleſia habebimus, quia vt vidiſtis, Epiphanius dicit Hyginium Papam, non ſolum fuiſſe ſucceſſorem Petri, & Pauli, ſed etiam Iacobi. Hic locus D. Epiphanij penitùs Aduerſarios euertit, & conuincit, & ideò rectè obſeruauit Bouerius *in Cenſura M. Antonij de Dominis lib.1. cap.5.* Quod ſi Romani Pontifices æquè in eorum Bullis Petri, & Pauli nomen vſurpent, hos duos Apoſtolos meritò venerari, eo quod ſimul Romanam Eccleſiam fundauerint, & eandem proprio ſanguine conſecrarint, manente tamen illibato Primatu Petri. Vnde modo ſuperius explicato, venit intelligendus Euſebius *lib.3. cap.21. Hiſtor.* aſſerens Clementem III. in Vrbe Roma tenuiſſe Pontificatum poſt Paulum, & Petrum.

trum. Quæ omnia confirmantur ex responsione ad aliud argumentum Anonymi, asserentis Pontifices sedere in Throno D.Petri, & D.Pauli, vt de seipso testatur Gregorius VII. in Excommunicatione lata contra Henricum IV. anno 1080. Ergo, ait Anonymus, Paulus fuit Pontifex simul cum Petro; sed non obseruat, vel noluit obseruare, Gregorium VII. in dicta Bulla posuisse, & agnouisse differētiam inter Petrum, & Paulum; vnde in principio dictę Bullæ sic ait: Beate Petre Princeps Apostolorum, & tu Beate Paule Doctor Gentium dignamini quæso aures vestras ad me inclinare, &c. Ergò dicendum est sedere Pontifices in Throno D. Petri, & D. Pauli, quia sunt eorum successores; sed diuerso genere, dicuntur enim sedere in Throno D. Petri in ordine ad Clauem Potentiæ, & ideò dixit Gregorius VII. Beate Petre Princeps Apostolorum; dicuntur sedere in Throno D. Pauli in ordine ad Clauem Scientiæ, & ideò dixit Gregorius, & tu Beate Paule Doctor Gentium, &c. Igitur Pontifices sedent in Throno D. Petri, & D. Pauli, & dicuntur eorum successores, quia ambo Ecclesiam Romanam fundauerunt, Petrus vt Caput habens Clauem Potentiæ, Paulus vt Apostolus habens Clauem Scientiæ. Vnde

ex his patet responsio ad aliam auctoritatem Patrum asserentium Pontifices esse Vicarios D. Petri, & D. Pauli. Nam respondeo hoc esse verum, sed diuersa ratione. Audi Cœffeteau, vbi supra *contra M. Antonium de Dominis tom. 2. lib. 4. cap. 1. num. 12.* Pontifex dicitur Vicarius Apostolorum, quod in labores eorum introierit. Dicitur Vicarius Pauli, quod Romam suæ authoritatis sedem nactus sit, quam Paulus sua doctrina illustrarit, ac etiam suo sanguine consperserit, & veluti sacrarit. Dicitur verò Vicarius Petri, quod eam Cathedram insideat, in qua Petrus Episcopus sedit.

Sextò, non obstat etiam argumentum desumptum ex verbis Pontificum asserentium efficere aliquid authoritate D. Petri, & D. Pauli. Nam ad illud optimè respondet Martinus Becanus *de Repub. Eccles. lib. 3. cap. 2. nu. 5.* Cui adde Nicolaum Cœffeteau loco citato *contra M. Antonium de Dominis to. 2. lib. 4. cap. 1. num. 12.* asserit enim Apostolicam authoritatem, qua potitur Pontifex, etiam in Paulo resedisse, quippe qui non secus ac Petrus, Christi Apostolus fuerit. Quarè mirum esse non debet Pontificis, quem hęredem Apostolorum nuncupat Hieronymus, potestatem ad Paulum etiam referri; maximè verò, quod cum Petro operam nauarit, & Ecclesiam instituerit, quodque to-

tum

tum sanguinem cum doctrina ei profuderit. Igitur, dicuntur Pontifices multa præstare authoritate Petri, & Pauli, quod vterque nouellam illam plantam excoluerit, ac demum cruore suo asperserit, ac irrigarit. Sed primas in ea Ecclesia fundanda habuit Petrus, tum quod primus Romæ Euangelium promulgarit, tum quod eam sedem pro authoritate Capitis Ecclesiæ ad summum dignitatis gradum euexerit. Paulus equidem eum secutus, institutos in fide Romanos confirmauit, sed sedem Romæ non fixit, cuius ratione eius Vrbis Episcopus censeri posSit. Ità ille, quem ex industria sæpius in hac Disceptatione adducere volui, vt appareat arma contra aduersarios desumpta, etiam esse à præclaro Museo Sorbonico.

Confirmant hanc responsionem verba nostri Patris Duardi *in Bulla Cœnæ lib. 2. can. 1. q. 5.* vbi sic ait: Licet Pontifex dicat Censuras ferre authoritate Petri, & Pauli, non intelligitur eas ferre authoritate diffusa in eum à Paulo, sicut diximus de Petro, sed quia D. Paulus Ecclesiæ Romanæ vnà cum D. Petro fuit cooperator, & fundator, non tamen fuerũt in eodem tempore duo Pontifices, quia in Ecclesia duo Pontifices eodem tempore esse non possunt, quoniam hoc esset

contra Christi institutionem, qui vnum dumtaxat Principem totius Ecclesiæ constituit, & tanto fortius, quia minueretur Pontificia potestas; per coadiutorem autem Pontificis Maiestas in nullo minuitur, quoniam penes coadiutorem non ius ipsum, ac titulum potestatis transferre dicitur, sed tantum administrationem maiorem, vel minorem ad sui libitum. Hæc Duuardus.

Nec deseram hic apponere verba Antonij Poli, quæ satis deseruiunt pro responsione, quo sensu Pontifices dicuntur successores D. Petri, & D. Pauli, & efficere aliquid authoritate D. Petri, & D. Pauli, & quo pacto dicuntur Petrus, & Paulus Episcopi Romani, sic itaque asserit in Lucidario potestatis Papalis lib. 4. fol. 36. *Solus Petrus fuit Superior, & omnes alij subditi, etiam Paulus, sed in rebus gestis Papalibus Paulus Petro coniungitur, quia Vrbem suo martyrio consecrarunt, & in passione fuerunt socij.* Ità ille.

Vnde Bouerius, vt supra obseruauimus *in Censura contra M. Antonium de Dominis lib. 4. cap. 1.* rectè notat, quia Petrus, & Paulus fundauerunt Ecclesiam Romanam prædicatione, & Romanos ad Christi fidem conuerterunt; hinc fit vt Romani Pontifices, Petrum, & Paulum Romanæ Ecclesiæ authores agnoscant, Bullas sub vtriusque nomine conficiant, plumbeum sigillum vtriusque

ima-

imagine cohonestent, vtriusque officium simul coniungant, ac in omni ferè Pontificali munere cum B. Petri memoriam celebrant, Paulum à Petro nunquam disiungant, *neque enim id alia ratione præstant, quàm quod æquè à Petro, & Paulo Romanam Ecclesiam prædicatione fundatam esse profitentur*. Malè igitur Anonymus ex verbis, quæ aliquando in Bullis Pontificijs apponuntur, videlicet Auctoritate D. Petri, & D. Pauli, &c. malè, inquam, infert æqualitatem Pauli cum Petro in primatu Ecclesiæ; nam quoad Primatum semper fuit Paulus subditus Petro, & ei subordinatus. Itaque dicendum est, Pontifices asserere aliqua facere subnixi auctoritate Petri, & Pauli, quia fuerunt hæredes Apostolorum, & ideò D. Bernardus ad Eugenium *lib.* 3. vocat illum hæredem Apostolorum, Potestate Petrum. Et D. Hieronymus *Epist. 2. ad Damasum*. Qui Apostolos, inquit, honore sequeris, sequaris & merito. Vnde in Symbolo Niceno dicitur: Et vnam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam, quia præter alias rationes, Apostoli, vt obseruat Franciscus del Castillo *in 3. sent. tom. 2. disp.* 13. *q.* 11. *par.* 4. *num.* 23. Becanus *in Man. contr. lib.* 1. *cap.* 3. *concl.* 2. *num.* 14. & alij Sanctam Ecclesiam fundauerunt. Et ideò Pontifices aliquando vocati sunt Episcopi Apostolici, & Ec-

clesia

clesia à D.Hieronymo *lib.2.contra Ruffinum*, vocatur Sedes Apostolica. Et D. Augustinus *Epist.162.* sic ait: In Romana Ecclesia semper Apostolicæ Cathedræ viguit Principatus. Dum igitur Pontifices asserunt aliquid efficere auctoritate D.Petri, & D. Pauli, hoc modo intelligendi sunt, videlicet auctoritate D.Pauli, vt Apostoli, auctoritate verò D Petri, non solum vt Apostoli, sed vt Apostolorum Capitis. Consociant verò Pontifices semper Paulum, & non alium Apostolum cum Petro, quia Paulus cum Petro in Ecclesia fundanda simul laborauit, & in passione, & morte socij fuerunt.

Ad illud verò de Imagine Pauli ad dexteram Petri collocata, Respondeo, quod eius solutio patet lippis, & tonsoribus. Videatur Ioannes Vvigers *in 2. 2. D. Thomæ, Tract. de Pontifice ad quæst. 1. art.10. dub. 1. num.* 103. Alexander Carerius *de potest. Rom. Pontif. lib. 1. cap.* 5. Iustinianus *in Epistola Pauli tom. 1. disp. 1. de Apostolatu cap.* 9. Bellarminus *lib. 1. de Rom. Pontif. cap.* 27. & 9. eius validus defensor Iacobus Gretserus, cum Amico *in Cursu Theologico tom. 4. disp. 6. sect. 2. num.* 82. & Becano *de Repub. Ecclesiast. lib. 3. cap. 2. num.* 7. Dico igitur hunc maiorem honorem Ecclesiam Paulo detulisse, non propter maiorem potestatem, sed propter maiorem sapientiam, & doctri-

nam,

nam, qua Ecclesiam illustrauit; vti solet sæpè Ecclesia minores Sanctos maiori solemnitate celebrare, propter illustriora exempla, quæ posteris reliquerunt. Vel dicendum est morem fuisse apud Antiquos, iuniorem ambulantem cum seniore, incedere à dextris senioris, eumque obsequij causa paululum procedere. Ex qua consuetudine fieri potuit; vt etiam in Imaginibus Paulus depingeretur à dextris Petri.

Et tandem ex superioribus adductis patet etiam responsio ad omnes alias Patrum auctoritates, quas Aduersarij plena manu cumulant, ex quibus propter indiuiduam Pauli cum Petro societatem, & propter eximias laudes, & titulos eis æqualiter præstitos, conantur firmare parilitatem inter illos. Nam vnico verbo cum schola omnium Theologorum respondetur (vt supra dictum est) dictos Patres locutos fuisse in ordine ad intrinsecam, & essentialem Potestatem Apostolatus, non autem de Potestate extrinseca, quæ in ordine, & dispositione regiminis posita est, qua inferiorem Paulum fuisse Petro, constanter dicendum est. Quando igitur Patres videntur æquare Paulum Petro, loquuntur (vt in scholis dicimus) de Petro vt Apostolo, non de Petro vt Papa. Et ità rectè præter Doctores, vbi supra

cita-

citatos, tenent Suarez *de legibus lib. 4. cap. 3. num. 4.* Respondeo secundo. Quod licet Patres ex verbis Encomiasticis datis Petro, & Paulo in eorum festiuitatibus, vel vigilijs, panegyricè, & non dogmaticè loquentes, videantur aliquando illos pares constituere; intelligendi sunt de paritate, quæ non dicit omnimodam ęqualitatem, sed tantùm similitudinem, vt optimè obseruat in terminis Cardinalis Turrecremata *in Summa de Ecclesia lib. 2. cap. 12.* Sic ego inuenio Sanctum Clementem in principio *Epist. 2. ad D. Iacobum, Fratrem Domini*, vocare illum, Episcopum Episcoporum, & Episcopum omnium Ecclesiarum Dei; quæ quidem verba, certum est competere soli Petro, & eius successoribus; sed quia ibi Clemens encomiasticè loquitur, ideò sanè intelligendus est, & eius verba ad bonum sensum reducenda, vt fecit Puceronius *de Regularium Aristocratia, tom. 2. cap. 3. num. 34.* Sic & in casu nostro; licèt aliqui Patres in Encomijs datis Petro, & Paulo videãtur illos æquare, tamen, quia panegyricè loquuntur, eorum verba sano modo interpretanda veniunt, vt supra visum est. Et nè deseras etiam recognoscere Bouerium *in Censura M. Antonij de Dominis lib. 1. c. 11.* vbi contrà Anonymum explicat plura loca Sanctorum Patrum, æqualitatem inter Petrum, & Pau-

Paulum ſignificantia, ſed in diuerſo genere intelligenda eſſe manifeſtè demonſtrat. Vnde ego obſeruo, quòd aliqua loca Sanctorum Patrum videntur ſignificare, Paulum Petro præcellere; alia æqualem eſſe; alia dubium eſſe vter præcellat. Origenes *lib. 1. contra Celſum*, vocat Paulum, fundatorem Eccleſiarum poſt Chriſtum præcipuum. Ambroſius *lib. 2. de Spiritu ſancto in fine.* ſic ait: Vna enim gratia fulgebat in his, quos Spiritus vnus elegerat. Nec Paulus inferior Petro. Idem Ambroſius *ſerm. 66. de Natal. Petri, & Pauli*, aſſerit. Beati Petrus, & Paulus eminent inter vniuerſos Apoſtolos, & peculiari quadam prærogatiua præcellunt. Verum inter ipſos, quis cui præponatur incertum eſt. Ergo ſupradicta, & alia ſimilia verba Sanctorum Patrum, de Petro & Paulo loquentium, intelligi non poſſunt de Iuriſdictione, Regimine, & Primatu; nam alioqui Patres inter ſe eſſent contrarij; non enim inter ſe cohærent hæc tria. Paulus præcellit Petro Iuriſdictione. Paulus par eſt Petro Iuriſdictione. Paulus vtrum præcellat Petro Iuriſdictione, dubium eſt. Itaque ſupradicta verba Patrum, vel ſimilia adducta ab Anonymo exponenda ſunt de vocatione ad Apoſtolatum, de virtutibus, de ſcientia, de laboribus, de meritis, &c. Et ideò Patres non

pu-

pugnant inter se. Nàm optimè possunt cohærere inter se hæc tria: Paulus in laboribus, & doctrina præcellit Petro. Paulus est par Petro in ordine ad Apostolatum. Paulus vtrum præcellat meritis Petro apud Deum, incertum est. Hinc dixit Augustinus Triumphus *de Potest. Eccles. q. 7. ar. 6.* Paulus fuit minor Petro, & maior, & æqualis. Minor quidem fuit potestate Prælationis; quia solus Petrus fuit Cephas, idest Caput totius Ecclesiæ. Maior autem prærogatiua electionis; quia electus fuit à Christo post Resurrectionem, & post Glorificationem; vnde in Bulla Papæ, Paulus ponitur à dextris, Petrus autem à sinistris. Sed æqualis fuit officio prædicationis; Ità ille. Concludendum est igitur, ex omnibus superiùs dictis, quod duplex potest constitui comparatio inter Petrum, & Paulum. Vna, quoad Apostolatum, & sic fuit par Petro; quoad Sanctitatem, Sapientiam, Laborem, & Zelum, & his etiam fuit vel potuit esse Paulus par, vel maior Petro. Altera comparatio inter Paulum & Petrum potest cõstitui quoad Regimen, & Iurisdictionem, & sic Petrus fuit maior Paulo; vt satis suprà contrà Anonymum firmatum est.

Et quidem, si ex eius opinione aliud non sequeretur inconueniens (quod est negandum) nisi

nisi admiratio Hæreticorum, esset quidem penitùs respuenda. Nàm profectò possent ipsi exclamare Manù, quid est hoc? Papani, & Romanenses, dicerent (sic ipsi per derisum nos vocant) per tot annorum myriades pugnarunt contrà nos vsque ad sanguinem, negando Paulum fuisse æqualem Petro, nunc verò concedunt. Et vsque adhuc, pro aris, & focis aduersus nos contenderunt Caput Ecclesiæ fuisse solum Petrum, nunc verò addunt simul etiam & Paulum. Quid, inquam, quæso ex his nouitatibus, Hæretici ore impio in Romanam Ecclesiam non effutirent? Quasnam quæso illationes, & consequentias ex hac opinione contra Primatum Petri, ipsi pessimè non inferrent? Hoc cogitandum prudentioribus relinquo. Prorsus igitur talis sententia refellenda venit, & his nouitatibus aures claudendæ, nec à semitis, quas Patres nostri vnanimiter calcarunt, discedendum est, vt per calles inuios incedamus.

Nec obstat dicere, id quod Aduersarij asserunt num. 19. & 20. Infirmari Petri Primatum, Pauli Primatu conuulso, cum eadem, & paria sint Sanctorum Patrum de Petri, & Pauli Primatu testimonia; tolli, & obscurari alterum non posse, vt non alter continuò collabatur, nec sper-

ni

ni de altero Patrum ſententias, quin de vtroque condemnentur. Sed hæc omnia neganda ſunt. Primatus enim Petri non eget ſocietate Pauli; ſatis enim firmatum eſt, non ſemel, ſed toties in apertis ſacræ Scripturæ locis, in traditione Eccleſiæ, & in Sanctorum Patrum teſtimonijs luce meridiana clarioribus; & authoritates Patrum ab Aduerſarijs adductæ, ſatis ſupra explicatum eſt, quomodo interpretandæ veniant. Ideò obſeruandum eſt multa tribui Petro, quæ etiam Paulo tribuantur propter communem Apoſtolatus Dignitatem, qua vterque tam inſigni gloria effulſit, vt difficilè ſit cenſere, quis cui ſit hac parte anteferendus. Cæterum, vt plurimum propter Capitis authoritatem, qua Paulum vicit Petrus, cum eis eadem tribuuntur, non eodem reſpectu tribuuntur, ſed in Paulo quidem Patres ſedulitatem, diligentiam, curas, peregrinationes, eximiam ſapientiam, virtutes, ſigna, prodigia, reuelationes, & ærumnas, & labores in deſſeminando Euangelio ſuſceptos ſpectant, à quibus eum commendent. Cùm verò Petrum ijſdem laudibus ornant, ad Primatum, Principatum, & ſupremam Poteſtatem, quam à Chriſto ſit conſecutus, reſpiciunt. Non valet igitur argumentum Aduerſariorum de laudibus æquè datis

Pau-

Paulo, & Petro à Sanctis Patribus: nam dicta loca explicata, vt supra excellentiam Pauli demonstrant, & Primatum Petri confirmant, & benè intellecta, tribuunt Petro, & Paulo ea, quæ ipsis de iure competunt.

Ad id verò, quod asseritur in num. 23. de extraordinaria, & singulari causa, qua secundùm mentem Aduersariorum mandatus fuerit duobus Apostolis totius Ecclesiæ Principatus, ob dissimilitudinem morum, & studiorum inter Gentiles, & Iudæos; & ideò Paulus Gentibus destinandus fuerat, Petrus verò Iudæis, ex authoritate D. Hieronymi. Respondeo Matthæum Illyricum in legenda de Petri *Episcopatu, & Papatu* dixisse, Petrum constitutum *fuisse Episcopum, vel Papam Iudæorum, & Paulum Gentium*, sed hæc sunt deliramenta hæreticorum. Dico igitur, redeundo ad casum nostrum, Paulum, à Christo fuisse constitutum Apostolum Gentium in ordine ad prædicationem, modo quo infra declarabitur, non autem in ordine ad iurisdictionem, ità vt cum Petro fuerit Princeps Ecclesiæ, & Caput (vt volunt Aduersarij.) Et ideò quãdò *ad Galat. 2. & Act. 9. & 13.* de Pauli electione ad Apostolatum mentio efficitur, tantùm ibi de prædicatione, & nè verbum quidem de Iurisdictione dicitur, vt omnes obser-

uant Expoſitores, Antonius Capellus *in diſp. 1. de Sũmo Pontificatu Petri cap. 8.* Salmeronius *tom. 15. diſp. 24. in Epiſt. 2. ad Galat.* Tannerus *tom. 3. diſp. 1. quæſt. 4. dub. 2. num. 98. & 99.* Bellarminus *de Roman. Pontif. lib. 1. cap. 6.* Pueronius *de Ariſt. Regul. tom. 2. cap. 3. num. 32.* Grauina *in Controuerſ. tom. 4. part. 2. in Continent. quæſt. 1. fol. 28.* Vnde Sanderus *de viſibili Monarch. lib. 6. cap. 6.* aſſerit, Paulum in dicto loco dixiſſe ſe Apoſtolum Gentium, non ad coarctandam Petri Poteſtatem, nec ad metas Petro circumſcribendas, verùm ad Euangelium dilatandum, ſaluo interim Primatu Petri, quem Paulus etiam poſt tot gentes Chriſto ſubiectas agnouit, & honore, quo par erat, affecit, ab eoque diſſolutionem controuerſiæ, quæ Antiochiæ orta erat, & dexteras ſocietatis expetijt: non quod ipſe de ſua doctrina (quã à Chriſto immediatè acceperat) dubitaret, ſed vt tota Eccleſia ſciret, illum vnitatem amare, Primatũ Petri agnoſcere; & eundem Spiritum ſanctum in ſe, atque in alijs Apoſtolis eſſe confiteri.Ità ille & ante illum Cardinalis Turrecremata *in Summà de Eccleſ. lib. 2. cap. 3.* exponens dictum D. Pauli, negat expreſsè, quod per illa verba, Paulus æquiparaſſe ſe vellet Petro in Poteſtate Regiminis, quem ſciebat Rectorem conſtitutum, & Caput totius Vniuerſitatis Eccleſiæ, nec Pau-

lus

lus credidit Petri Poteſtatem reſtrictam eſſe ſolum ad Circumciſos, licèt appropriatè pro illo tempore, ad illos ſpecialiter verbum prædicationis extenderet. Quoniam Petrus in Antiochia ſedit, & in Ieruſalem, & multos conuertit ibidem,& alibi ex gentibus; ſicut patet Actuum 12. de Cornelio, & 11. vbi reprehenſus legitur à Circumciſis fratribus, quod ad gentes greſſus fuiſſet, & cum conuerſis ex gentibus manducaſſet. Hæc Turrecremata, cui adde Cappellum, Tannerum, & alios citatos ſupra. Itaque non benè Aduerſarij,ex deſtinatione Pauli ad prædicandum Gentibus Euangelium, eius Primatum inferunt. Nam non valet argumentum de prædicatione ad Iuriſdictionem.

Ideò piaculum exiſtimarem, ſi non apponerem hic verba Cardinalis Baronij *tom. 1. anno Christi 34. fol. 205.* ſic aſſerentis: Quod pertinet ad Apoſtolicum munus Euangelij prædicandi, atque peccata ſoluendi,æquè omnes Apoſtolos pleniſſima Poteſtate in vniuerſum mundum miſſos eſſe,idem ipſe Gregorius profitetur, qui & eadem ratione, Paulum Apoſtolum Caput Gentium effectum eſſe, & totius Eccleſiæ Principatum obtinuiſſe teſtetur. *Cæterum quantumlibet ampliſſimus fuerit eius Apoſtolatus, quem accepit ad Gentes ſaluandas; tamen*

 nihil

nihil est, quod Potestate æquari possit Principi Apostolorum omnium Petro, quem cum præfecerit Dominus vniuerso Gregi, Gentes etiam eiusdem subdidit Potestati. Futuræ enim erant & ipsæ Christi oues, de quibus ait aliquando: Alias oues habeo, quæ non sunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet vnum ouile, & vnus Pastor. Cum itaque non nisi omnium ouium dicat vnum ouile esse futurum, vnumque Pastorem, cuius Dominus oues suas omnes, & agnos curæ subiecerit: *illum ipsum fuisse Petrum, nec alium præter ipsum, eadem Potestate, qua ipsum in vniuersali Ecclesia vnicum institutum esse Pastorē, ex his quæ dicta sunt, neminem puto, nisi fortè delirum, & mente captum, nō intelligere.* Hucusque Baronius. Vide etiam Ioannem Driedonem *to.1.lib.4.cap.3.par.3.fol.237.* vbi explicat verba D. Ambrosij aientis: Quod sicut Petrus Primatum accepit ad fundandam Ecclesiam Iudæorum: ità, & Paulus Primatum accepit ad fundandam Ecclesiam Gentium. Explicat, inquam, dicta verba de Primatu Prædicationis, non autem de Primatu Gubernationis, & Regiminis, quod ad solum Petrum pertinere probat. Et tandem Reginaldus Cardinalis Polus in defensionem Vnitatis Ecclesiæ ad Henricum VIII. Regem Angliæ *fol.69.70.& 71.* ex multis probat D. Paulum

fuisse

fuisse inferiorem D. Petro; & respondet ad argumentum cuiusdam Sampsonis hæretici, qui, vt vult etiam Anonymus, ex dictis verbis D. Pauli *ad Galat. 2.* contendebat ipsum esse ęqualem D. Petro. Vide etiam Albertum Pighium *de Hierarch. Eccles. lib. 3. cap. 11.*

Itaque dicēdum est, diuisionem illam factam inter Petrum, & Paulum de Iudæis, & Gentilibus non pertinuisse ad iurisdictionem, sed ad propagandum Euangelium: quæ tamen diuisio ità est accipienda, vt obseruat Ioannes Vvigers *in 2. 2. D. Thomæ tract. de Pontifice quæst. 1. art. 10. dub. 1.* & alij communiter. Marcus Antonius Cappellus *disp. 1. de Pontif. Petri cap. 12.* Adamus Tannenus *tom. 3. disp. 1. quæst. 4. dub. 2. num. 99.* Alexander Carerius *de Potest. Rom. Pontif. lib. 1. cap. 5.* & alij, quòd scilicet Petrus præcipuam operam collocaret pro illo adhuc tempore, sicut & prius fecerat, circà conuersionem Iudæorum: non autem, quod idcircò potestate prædicandi gentibus esset priuatus, vel à prædicatione inter gentes prohiberetur. E contrà autem Paulus principaliter incumberet conuertendis gentibus ad fidem, non tamen ità vt ideò interdictum ei foret, etiam Iudæis per occasionem, & opportunitatem Euangelium annuntiare.

Quod enim ista partitio hoc modo sit intelligenda, manifestum est ex scripturis: nam & Petrus *Act. cap.* 10. prædicauit Cornelio, & domui eius toti: & ibidem cælesti visione ter admonitus didicerat etiam se ad gentes destinari, vt eis Euangelicam gratiam annuntiaret. Vndè & cap. 15. dicit Petrus: *Vos scitis, quoniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit, per os meum audire gentes verbum Euangelij, & credere:* sic tamen, vt ab initio debuerit studere conuersioni Iudæorum, vti diximus: quem ordinem indicat Christus *Act. cap.* 1. quando sic locutus est ad Apostolos: *Et eritis mihi testes in Hierusalem, & in omni Iudæa, & Samaria vsque ad vltimum terræ*. Et propterea etiam diximus, quòd pro illo adhuc tempore principaliter Petrus incumberet prædicationi apud Iudæos: nàm postquàm Romam venit, longè lateque etiam inter gentes Euangelium per se, & per alios disseminauit, vt cumulatè impleret, quod audierat Act. cap. 10. *Occide, & manduca*, vt notat Esthius circa prædicta D. Pauli verba.

Quod Paulus quoque non fuerit prohibitus prædicare Iudæis, patet ex cap. 9. Act. vbi Christus de illo dicit: *Vas electionis est mihi iste, vt portet nomen meum coram gentibus, & regibus, & filijs Israel.* Vbi licet significetur, quod primario destinetur ad cõuer-

uersionem gentium,quæ primo loco exprimuntur, tamen etiam indicatur, quod posit, imò quòd & portabit nomen Christi coram filijs Israel. Hinc etiam factum est,quod quocunque per gentes, & nationes proficisceretur, intraret quoque, & euangelizaret in Synagogis Iudæorum,vbi eæ reperiebantur, vt Act.cap. 13. apud Salaminam, & Antiochiam Pesidiæ fecisse legitur,& cap. 14 apud Iconium,cap. 16.apud Thessalonicam,& 1.ad Cor.9.dicit: *Et factus sum Iudæis tanquàm Iudæus, vt Iudæos lucrarer.* Docet autem hæc ità se habere Hieron. ad hunc locumPauli, vbi proposita quæstione,An non licuerit Petro gentilem trahere ad fidem, & Paulo Iudæum. Respondet, omninò licuisse, imò hoc fuisse vtriusque propositum, vt ex toto mundo Ecclesiam congregarent: sed tamen Petrum habuisse principale mandatum de Iudæis, saltem vt ab illis inciperet, sicuti hoc explicuimus; Paulum autem de gentibus.

Volui (amice Lector)hanc diuisionem Petri, & Pauli,quoad Iudæos, & Gentiles latiùs explicare, vt prorsus labefactata remaneat opinio Anonymi asserentis dissimilitudinem morum, & studiorum inter Iudæos, & Gentiles fuisse causam, & rationem, quare Christus, post Pri-

matum datum Petro, voluerit posteà Paulum cum ipso in Primatu associare, quod merum figmentum esse ex superius dictis patet; nàm nullam Iurisdictionem, quoad Primatum, Paulus accepit, dum fuit factus Apostolus Gẽtium à Christo Domino. Et ideò dum Antiochiæ orta esset inter Gẽtiles, & Iudæos dissensio de obseruatione legalium, Paulus illam non determinauit, sed ad Petrum, vt obseruat Theodoritus, pro eius determinatione cucurrit, vt patet Actor. 15. vbi (vt visum est supra) Petrus, tanquàm Caput Ecclesiæ congregauit Concilium, & sententiam in fauorem Gentilium tulit. Et miror quomodò Anonymus posit pro sua sentẽtia adducere verba D. Hieronymi, quæ nihil pertinent in ordine ad Primatum, sed loquuntur de Apostolatu. Et ideò Hieronymus, quandò in specie locutus est de Primatu, soli Petro tribuit; ideò dixit lib. 1. contrà Iouinianum: *Inter duodecim vnus eligitur, vt Capite cõstituto schismatis tolleretur occasio.* Et lib. 3. in Matth. circà cap. 6. *Simon, qui credebat in Petram Christum, Petri largitus est nomen, & secundùm Metaphoram Petræ rectè dicitur ei, Aedificabo Ecclesiam meam super Te.* Et in cap. 1. ad Galat. exponens illa verba D. Pauli, Ascẽdit Hierosolymam videre Petrum. *Iuit* (inquit) *non discendi studio, sed honoris priori Apostolo deferendi.* Et tandem

dem Epiſt. 57. ad Damaſum ſcribens, ſic ei aſſerit. *Beatitudini tuæ, ideſt Cathedræ Petri conſocior*. Et Epiſtol. 58. *Ego* (inquit) *clamito ſi quis Cathedræ Petri iungitur meus eſt*. Vide quomodò Hieronymus, quandò de Primatu agit, apertè, & verbis claris illum tantùm Petro tribuat. Malè itaque pro ſua ſententia Hieronymum adducit Anonymus; nàm in loco ab ipſo adducto, (vt diximus, & patet) non loquitur de Primatu, ſed de Apoſtolatu.

Verum quia in hac Diſceptatione non ſolum Theologis, ſed etiam Dominis Canoniſtis debitor ſum, videant ipſi ſuam Gloſſam in cap. Paulus, & Petrus, 2. quæſt. 7. verſ. Imparem, vbi notat, Paulum fuiſſe parem Petro in meritis, non autem in adminiſtratione. Et in cap. Puto, eodem loco, docet, Paulum fuiſſe æqualem Petro in Martyrio, & tamen Petrum fuiſſe maiorem in Dignitate. Et paulò infrà in cap. Beati Petrus, & Paulus, habentur in ſummario hæc verba. Æquales fuerunt meritis, licet gradu differentes Petrus, & Paulus. Et ſupradictis textibus adde etiam *cap. in illis* 80. *diſt. cap. eſt*. *Et aliud* 14. *quæſt*. 1. *cap. plurimos* 82. *diſt. cap. multis* 17. *quæſt*. 1. & ſupra adduximus *cap. ſolitæ de maior. & obedient*. Et Extrauag. Vnam ſanctam, & vnigenitus. Videatur etiam inter alios Canoniſtas, Cardinalis Iacobatius *tract. de Conciliis lib.* 10.

lib.10.art.7.fol.717.lit.B. vbi aſſerit cum D. Thomā, & alijs Theologis, Paulum in Regimine, & Primatu fuiſſe inferiorem D.Petro, quod etiam Aluarez ex Iuriſconſultis confirmat *in Theſ. Chriſt. Relig.cap.1.per totum.*

Sed dices (vt receptui canam) ſi æqualitas Pauli cum Petro conſiſtit tantum, vt probatum eſt, in ordine ad Apoſtolatum, hæc quidem fuit communis alijs Apoſtolis. Quarè ergo Patres, & Pontifices ab Aduerſarijs citati, tot eximijs; & ijſdem laudibus, & titulis, Paulum ſolum ſimul cum Petro exornant, & ſemper conſociant? Reſpondeo; ex tribus rationibus. Primò, vt rectè obſeruat Angelicus Doctor *in Epiſt. 1.ad Galat.cap.1.* propter præclaras circumſtantias ſuæ electionis ad Apoſtolatum. Fuit enim electus Apoſtolus à Chriſto poſt ſuam Reſurrectionem, & Glorificationem. Vnde ipſe dixit ad Galat. 1. Creditum eſt mihi Euangelium Præputij, ſicut & Petro Circumciſionis. Qui enim operatus eſt Petro in Apoſtolatum Circumciſionis, operatus eſt mihi inter gentes, &c.

Secundò, propter plures exanthlatos labores in Prædicatione Euangelij, itá vt ipſemet dixerit: Plus omnibus laboraui, & fatetur ſe habuiſſe ſolicitudinem omnium Eccleſiarum. Vide

Ale-

Alexandrum Carerium *de Potest. Rom. Pont. lib. 1. cap. 5.* Adde & propter plura, & doctiora, quæ scripsit, in quibus non solum æqualis fuit cæteris Apostolis, sed etiam ipso Petro excellentior. Vnde dixit Augustinus *lib. 3. ad Bonifacium, cap. 3.* Apostolus dum dicitur, si non exprimatur quis Apostolus, nō intelligitur nisi Paulus, quia pluribus est Epistolis notior. Et notat indiuidualiter Ioannes Vvigers *in 2. 2. tract. de Pontifice ad quæst. 1. art. 10. dub. 1. num. 102.* Iustinianus *in Epist. Pauli tom. 1. disp. 1. de Apost. cap. 9.* Et Amicus *in Cursu Theolog. to. 4. disp. 6 sect. 2. nu. 81.* Vide etiam Pueronium *in Aristocratia Regulari tom. 2. cap. 3. num. 33.*

Tertiò. Propter Martyrium in eodem tempore, & loco, cum Petro passum, Romanam Ecclesiam condecorauit, & propter prædicationem Euangelij, Romanis exhibitam simul cum Petro, cum differentia tamen, quam obseruat Cardinalis Baronius *tom. 1. anno 41. num. 15.* vbi sic ait: Cæterum, quod spectat ad Irenæi sententiam, cum dicat tunc à Matthæo Euangelium scriptum esse, cum à Petro, & Paulo Romana Ecclesia fundaretur: non sic accipienda esse putamus eius verba, vt non nisi post Pauli Romam aduentum id factum esse voluerit significare, sed potius intellexisse, ipso initio fundationis Roma-

næ

næ Ecclesiæ, à Matthæo Euangelium esse conscriptum; cum scilicet Petrus Romam accessit, & tantæ molis erigendæ posuit fundamentum, quod factum est post quatuor annos, anno scilicet secundo Claudij Imperatoris, Dominique quadragesimo quinto, nec sic Irenæum de Paulo meminisse credimus, quasi non ante Pauli Romam aduentum Matthæus scripserit; sed communi potius, tùm ipsius, tùm cæterorum Patrum vsu loquendi, cum de Romanæ Ecclesiæ fundatione fit mentio, Paulum æquè, ac Petrum nominasse, *non quod Paulus eodem quo Petrus tempore Romam venerit, ac simul cum Petro primum fundamentum iecerit, sed quod desuper ædificauerit, ac denique eandem Ecclesiam vnà cum Petro sanguine consecrauerit*. Ità Baronius, quicquid contrà illum latret impius Spalatrēsis asserens, Petrum prius Romæ Euangelium non prędicasse, quam Paulus ad eam vrbem accesserit; sed hoc falsum est, nam Baronij sententia est vera; siquidem ex omnium ferè vetustissimorum Scriptorum Monumentis constat, Petrum secundo, vel quarto Claudij Imperatoris anno, Romam accessisse, qui fuit annus quadragesimus secundus, vel quadragesimus quartus post Christum. Paulum verò imperante Nerone, non antea Romam venisse, tunc scilicet, cum

Cæsa-

Cæſarem ſub Feſto appellauit, qui fuit annus quartus Imperij Neronis (annum quippe integrum in nauigatione expleuerat) & quinquageſimus annus poſt Chriſtum, certũ eſt. Cum igitur Claudius quatuordecim ferè annis Romanum Imperium rexerit; ſi tres imperij Neronis his addas, certè Petrum quindecim, aut ſaltem tredecim annis Paulum Romæ præceſsiſſe reperies.

Quod quidem fatetur ipſe Paulus Epiſt. 1. ad Romanos, dicens: Deſidero enim videre vos, vt aliquid impertiar vobis gratiæ ſpiritualis *ad confirmandos vos*, ideſt, ſimul conſolari in vobis, per eam, quæ inuicem eſt, fidem veſtram, atque meam. Ad quem locum ità Theodoretus. Quia primus eis magnus Petrus doctrinam Euangelicam præbuit, neceſſariò intulit. *Ad confirmandos vos.* Non aliam, inquit, doctrinam affero, *ſed eam, quæ iam oblata eſt, confirmare, & arbores iam plantatas irrigare volo*. Quid clariùs dici potuit? Cum igitur in vita D. Petrus, & D. Paulus, in fundatione Eccleſiæ Romanæ fuerint Socij, & Collegæ, vt loquitur Auguſtinus *lib. 2. de baptiſ. contra Donatiſtas c. 4.* & Cyprianus *Epiſt. 71.* eo modo quo ſupra ex Baronio, & alijs explicauimus, meritò ipſa Eccleſia poſt mortem in eorum veneratione, & laudibus

Socios, & Collegas etiam illos efficere voluit. Et ex hoc Patres, quasi indissolubili societate, simul illos pariter, æqualibus encomijs extollere consueuerunt; manente tamen illibato Primatu Petri.

2 Glorietur itaque Sancta Romana, & Catholica Ecclesia, & recognoscat fundamenta, & originē suam à Beatissimis Apostolis Petro, & Paulo, sub diuersa tamen ratione, & formalitate. A D. Petro, tanquam à Capite, ac primam, supremam, & ordinariam Iurisdictionem habente, A D. Paulo, tanquam in munere Apostolatus, in virtutibus, in meritis, in Prædicatione, in Sanctitate, & in Martyrio D. Petro pari; imò D. Petro superiori, in laboribus, in sapientia, & circumstantia electionis ad Apostolatum, iuxtà ea, quæ superius dicta sunt.

3 Dicendum est igitur, Paulum quoad regimen fuisse subditum Petro, qui solus à Christo Domino, fuit Pontifex institutus, & vnicus Episcopus, qui Cathedram Romanam rexit. Nàm duos sedentes vna sedes non capit. Nec Romanos geminos vnum Regnum capere potuit, quos vnum vteri excepit hospitium. Et quidem si Ecclesia comparatur cum exercitu benè ordinato, *Cant. 6. 3.* Item cum Regno, *Dan. 2. 44.* Item cum

Oui-

Ouili, *Ioan.*10.16. Item cum Domo, 1.*Timot.*3.15. Item cum humano corpore, 1.*Corinth.*12. ſequitur, quòd ſicut Exercitus benè ordinatus regitur ab vno Imperatore, Regnum ab vno Rege, Ouile ab vno Paſtore, Domus ab vno Patrefamilias, corpus humanum ab vno Capite; ità etiam Eccleſiam ab vno Rectore Petro, & eius ſucceſſoribus gubernandam fuiſſe, dicendum eſt: vt ſuprà ex apertis verbis Bonifacij VIII. probauimus in Extrauag. Viam Sanctam, quam confirmauit Concilium Lateranenſe ſub Leone X. Et exemplo etiam Synagogæ Veteris Teſtamenti, quæ fuit figura Eccleſiæ, vt notat Becanus *in Annal.Vet. Teſtam.cap.6.quæſt.*3. & alij. Nam ſemper gubernata fuit ab vno Capite, ſeù Monarcha, nimirùm à Pontifice, cui reliqui omnes erant ſubiecti, vt patet *Deut.* 17. 12. & fatetur ipſe Caluinus *lib.*4. *Inſtitut.cap.*6.*§.*2. & Magdeburgenſes *Cent.*1. *lib.*1.*cap.*7. Et tandem exemplo rerum naturalium, tàm animatarum, quàm inanimatarum, in quibus natura, vt obſeruat Reinhardus Koning *in Theatro Politico par.*1.*cap.*10.*num.*7. *cum ſeq.* Henricus Velſtenius *Politicarum Quæſtionum, Decad.*7. *quæſt.*3. Monarchiam expreſsit; ſic rerum principia vnam cauſam, apes & grues vnum Regem, partes corporis cor vnũ, orbis lineas vnum centrum, ſtellas omnes Solem

vnum,

vnum, & ſummatim res quaslibet naturales aliquod vnum habere præeminens cernimus. Reſpuenda eſt igitur iſta noua, inaudita, & chimærica mixtio, & conſociatio Pauli cum Petro in Regimine Eccleſiæ. Aquila Imperialis conſtat ex vno corpore, & duobus capitibus, nunc verò Anonymus vult formare Aquilam Eccleſiæ ex duobus corporibus & vno capite. Vſque adhuc in Eccleſia credidimus Deum vnum & trinum, nunc Anonymus cogit nos credere Papam binum & vnum. O lepidum inuentum? Dicendum eſt igitur regimen Eccleſiæ tanquàm Monarchicum, & Regale; vt rectè docent Doctores Sorbonici, Andreas Duuallius *de Poteſt. Roman. Pontif. par. 1. quæſt. 2.* Alliacenſis *tract. de Orig. Eccleſ. Poteſt. concl. 2.* Celaia *in 4. ſentent. diſt. 24. quæſt. 4 & 7.* cum alijs; fuiſſe conſtitutum à Chriſto Domino ſuper vnum Petrum, & eius ſucceſſores immutabiliter: Ergo non ſuprà Paulum; quia eſſentia, & ratio Monarchiæ, aliter non conſtat, quàm ſi vnus præſideat, vt patet ex Platone *in Dialog. de Regno.* Ariſtotele 8. *Ethic. cap.* 10. Simplicio 1. *Phyſ. text.* 19. Aphrodiſæo *Metaph.* 12. & notant Henricus Hænonius *in Diſputationibus Politicis diſp. 9. num. 3. litera A.* Henningus Arniſæus *in Doctrina Politica c. 9.* Theodorus Reinchinch *de Regimine Sæculari, & Eccleſiaſtico lib. 1.*

lib. 1. Class. 1. cap. 1. num. 12. Christophorus Besoldus *in Synopsi Politicæ doctrinæ lib. 1. cap. 4. num. 2.* Georgius Schonborner *in Politica lib. 5. cap. 1.* & alij communiter. Vndè hoc suppòsito dixit Cancellarius Parisiensis Ioannes Gersonius *in lib. de Auferibilitate Papæ consider. 8.* Nullam aliam politiam in Ecclesia instituit Christus immutabiliter, præter Monarchicam, & quodam modo Regalem, & oppositum sentientes, quod videlicet fas est esse plures Papas, errant in fide, & vnitate Ecclesiæ, contrà articulum hunc: *Et vnam Sanctam Ecclesiam.* Et si pertinaciter maneant, iudicandi sunt Hæretici, sicut Marsilius de Padua, & alij. Ità Gersonius.

Quibus omnibus adde aurea verba Pij II. Pōtificis *in Bulla Retract. tom 4. Concil.* vbi sic ait. Non duos instituit Dominus, qui suum locum tanquàm Capita tenerentur æqualia; sed VNVM constituit, vt verticem, & Ducem, & Pastorem vniuersi Gregis, Simonem Petrum, dicens: Tu es Petrus, &c. Pasce oues meas, &c. Quæ nulli alteri seorsim dicta leguntur, nisi Petro, vt in Petro Vnitas, & summa contineretur Auctoritas. Ità Pontifex. Et tandem claudat hanc Disceptationem Eusebius Episcopus Alexandrinus *homil. de Resurrectione,* qui explanans illa verba: *Dicite Discipulis, & Petro.* Sic introducit Christum loquen-

tem: Veni Petre, nè timeas; nihil Tibi de gloria Chori Apostolici minui, non Te à dignitate remoui, non dedi alteri Claues: nè timeas Petre, qualis eras, talis es. Quodcunque ligaueris super terram, erit ligatum & in Cælis; nè timeas Petre, quod promisi impleo, super tuam fidem, quę sit Petra, ędificabo Ecclesiam meam. Hæc Eusebius. Quid clariùs dici potuit ad apertè manifestandum Primatum Ecclesiæ fuisse singulare Priuilegium vnius Petri, priuatiuè quoad alios, seclusis tamen Romanis Pontificibus suis successoribus. Meritò igitur dixit Doctor Parisiensis Almaynus *de Potest. Eccles. cap.* 3. quod VNI PETRO & successoribus eius data fuit potestas constituēdi canones per vniuersum orbem. Si VNI PETRO, ergo non etiam & Paulo, vt vult perperam Anonymus. Itaque desinat ipse in posterum ex omnibus superiùs dictis Paulum Petro in Primatu consociare. Sed Ecclesiæ Primatum soli Petro tribuat, Paulum verò, quoad munus Apostolatus, suprà omnes alios exuberantissimè expletum, & propter alia eius egregia merita, meritò summis laudibus extollat; & sic secundùm iustitiam, dabit vnicuique quod suum est. Memor Vlpiani Iurisconsulti statuentis duos in solidum dominos esse nō posse vnius

rei,

rei, quod obseruant Doctores communiter *in l. quamuis, ff. de iurisdict.* teste Ioanne Coruino *de iuris prudentia Romana lib. 1. cap. 68.* & quidem si in Concilio Nicæno *Can. 8.* teste D. Augustino *Epist. 110.* statutum fuit, duos Episcopos non esse constituendos in vna Ciuitate; quanto magis dicendum est in vna Ecclesia Christum duos non instituisse Pontifices. Solus igitur Petrus, vt habetur *in cap. in nouo dist. 21.* Ecclesiæ Pontificatum accepit, & ideò subdit ibi Pontifex, Petrum reliquos Apostolos habuisse pro eorum PRINCIPE, ergo necessariò sequitur secundùm Anacletum auctorē dicti Canonis, etiam Paulum recognouisse Petrum vt Principem suum; nisi Anonymus velit dicere Paulum non fuisse Apostolum. Sed comprimendus est calamus, nam in immensum iret. Stet igitur firma nostra tam sæpe reiterata conclusio, Paulum, quoad Pontificatum minimè æqualem Petro fuisse, sed inferiorem, & subditum, nec alium Ecclesiam agnoscere post Christum supremum Caput, nisi solum, & vnicum Petrum, eiusque legitimos successores. Hæc est fides Orthodoxorum.

DE
PRIMATV
Solius
D. PETRI
Diſceptatio Apolog. poſterior

Continens RESPONSIONES ad plura loca Sanctorum Patrum in Manuſcripto cuiuſdam Anonymi pro nouo PAPATV D. PAVLI perperam intellecta.

RESPONSIONES
AD SCRIPTVRAM CVIVSDAM Anonymi in fauorem noui Papatus
D. PAVLI.

SVPERIORI Disceptatione iam composita, & praeterito Mense Ianuario SS.^MO D. N. humiliter exhibita, statim post paucos dies Eminentissimus Dominus meus Cardinalis Panziroli mihi legendum praebuit Manuscriptum ad manus SS.^MI delatum, sine nomine Auctoris, quem tamen non existimo Auctorem Epistolae, sed alium congerentem ex libro lingua Gallica conscripto, plura Sanctorum Patrum loca, quae opinionem nouam de Primatu D. Pauli videntur firmare. Et licet ex dicta mea priori Disceptatione ad omnia dicta loca facilis pateret responsio, necessarium tamen duxi clarè, & breuiter more meo, singillatim supradictas auctoritates refellere, sed vt melius dicam, ad verum sensum, secundum intelligentiam Theologorum, exponere. Et ideò suppono, id quod breuiter in priori Disce-

ptatione, ſed nunc aliquantulum fuſiùs, & magis clarè, declarabo; Suppono inquam in Apoſtolis (& inter ipſos D. Paulum includo) tria ſeorſim conſideranda eſſe. Primò Apoſtolatum. Secundò Sacerdotium, ſeu Presbyteratum. Tertiò Adminiſtrationem ſacræ Politiæ, quæ deſignatur nomine Pontificatus. Quòad inſtitutionem, & munera Apoſtolatus, omnes Apoſtolos pares confitemur. Quòad inſtitutionem, & munera Presbyteratus item: At inæquales aſſerimus ratione Pontificatus. Elegit duodecim, eoſque nominauit Apoſtolos, *Matth.* 10. *Marc.* 3. *Luc.* 6. quorum munus eſſe voluit, Euangelizare, teſtificari, prædicare omnibus gentibus, miracula patrare.

Eoſdem Sacerdotes ordinauit, *Matth* 26. *Marc.* 14. *Luc.* 22. 1. *ad Corinth.* 11. collata poteſtate conficiendi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, & offerendi Deo incruentum ſacrificium corporis, & ſanguinis ſui. Huic poteſtati, mox annexuit alteram, dimittendi peccata in foro interiori, *Ioannis* 20.

Ad Apoſtolatum, & Sacerdotium, quæ communia fuerunt Chriſto cum Apoſtolis, accedebat in Chriſto iuriſdictio, & adminiſtratio politica rerum ſacrarum, quæ in eo ſolo tanquam

in

in ſupremo Capite reſedit, quandiù terras incoluit. Tranſlata nimirùm à Synagoga ad Eccleſiam, à Leui ad Iudam, ab Aarone ad Chriſtum. Cathedra Moyſis quicquid religioſum eſt, ad Deum attinet, perinde ac ouile ad paſtorem ſuum iure Pontificatus ad Chriſtum pertinebat.

Hanc aſcenſurus ad Patrem non conceſsit Redemptor alijs Apoſtolis (quando enim?) *ſed vni Petro*; ſicut antè tot ſymbolis ſe facturum promiſerat, & conſequenter vno iſto iure quoad ordinem politicum omnibus alijs Apoſtolis Petrum præpoſuit, omnes alios Apoſtolos Petro ſubiecit.

Itaque ex his dicendum Paulum, & alios omnes Apoſtolos in poteſtate Ordinis, & ratione Apoſtolatus fuiſſe æquales; ſinguli enim poteſtatem, Euangelium vbique terrarum prædicandi, ligandi, & ſoluendi, & omnium; quæ pro mundi conuerſione moraliter erant neceſſaria, à Chriſto non à Petro acceperunt. In ratione tamen officij Paſtoralis inæquales fuerunt; tum quia Petrus à Chriſto Paſtor vniuerſalis eſt inſtitutus, vt expreſsè habet Chryſoſtomus, explicando verba hæc, *Paſce oues meas, ideſt, eſto præpoſitus loco mei, & primus*

in

in medio fratrum. Quò fit, vt vniuersalis potestas in Petro, tanquam in vero, & legitimo Pastore ordinariè resederit, in cæteris verò Apostolis tantùm extraordinariè & per accidens, atque propter necessitatem; quia scilicet in dispersione gentium erant abituri, & longis locorum interuallis à Petro separandi, vt pro Ecclesiarum, quas ipsi fundebant necessitatibus, vix ac ne vix quidem eum possent conuenire.

Ex quibus sequitur, quòd duæ res sunt in quibus Petrus Apostolus antecelluit reliquis Apostolis, non quidem propriè, vt Apostolus, sed vt singulare fundamentum, & caput Ecclesiæ, & pastor ouium Christi, & Cœli ianitor constitutus. Vna est, quòd illam Apostolatus auctoritatem in vniuerso orbe, accepit ipse à Domino tanquam ordinariam, & duraturam; suisque adeò successoribus relinquendam: eò quod vniuersæ Ecclesiæ, quę vnquam futura esset, fundamentum est constitutus; nec talis fundamenti locum ipse perpetuò, nisi per suos etiam successores tenere potuit. Reliqui verò Apostoli eam auctoritatem non eo modo acceperunt: sed eorum quasi extraordinarium priuilegium fuit, quòd & in orbem vniuersum, & à Christo proximè illam auctoritatem Apo-

ſtolatus acciperent. Itaque illis è vita decedentibus, dignitas etiam eiuſmodi Apoſtolatus eſſe deſijt.

Altera res, in qua Petrus reliquis Apoſtolis antecelluit, eſt, quod ipſe quidem poteſtatem accepit etiam quandam in ipſos Apoſtolos: tanquam omnium videlicet (nemine excepto) qui ad Eccleſię ædificium, & ad Chriſti gregem pertinent, fundamentum, & paſtor ſingulariter conſtitutus. Itaque regere ipſos atque in fide confirmare cum auctoritate potuit, iiſque præſcribere, & modum, & locum ad fungendum miniſterio Apoſtolico, quatenus ad Eccleſiæ bonum id expediret. Et hæc omnia firmat Tertullianus *de Præſcript. cap.* 20. & docet Caietanus *in opuſc. Tom.* 1. *tract.* 1. *de Auctor. Papæ, & Concilij cap.* 3. cum tota Theologorum Schola.

His ſuppoſitis, quia Anonymus ſuam Scripturam diſtinguit in tres claſſes auctoritatum, nempe ſummorum Pontificum, veterum Sanctorum Patrum, & Eminentiſſimorum Cardinalium, eodem ego procedam ordine, & ipſiſſima Anonymi verba adducam; & poſtquam verba Sãctorum Patrum ab ipſo adducta ſecundum verum ſenſum expoſuerim; adducam ex

ijſdem Patribus verba, quæ in alijs locis loquendo apertè *de Primatu Eccleſiæ, illum tribuunt Petro*, vt ex his clarè appareat, quæ fuerit mens dictorum SS. Patrum, & loca eorum obſcura declarentur per clara.

RESPONSIONES AD LOCA Summorum Pontificum.

AD primum locum S. Leonis Pontificis, *ſerm.* 1. *de Nat. Apoſt* reſpondeo, quod nihil facit ad rem, quia licèt ipſe faciat pares Petrum & Paulum hoc intelligendum eſt, in electione ad Apoſtolatum laboribus, & morte, quod concedimus: ergo in regimine nego conſequentiam. Nec obſtant illa verba, quòd *Chriſtus Paulum & Petrum inter omnia Eccleſiæ membra prouexerit in tantum Apicem, vt duo lumina conſtituant in corpore, cui caput eſt Chriſtus*; nam reſpondeo hanc auctoritatem impium M. Antonium Spalatenſem adduxiſſe, vt efficeret Paulum Petro æqualem, ſed ad illam ſic reſpondet Doctor Sorbonicus, & Epiſcopus Maſſilienſis Cœffetteau *To.* 1. *lib.* 1. *c.* 11 *num.* 24. vbi ſic ait. Res ſimili monſtri eſt.

Leo-

Leonem, qui ſexcentis locis Petrum omnibus Apoſtolis, & cunctis Eccleſiæ Paſtoribus Prępoſitum, ſcribit, teſtem huius æqualitatis, quam inter Petrum & Paulum ſomniat Spalatenſis proferri; Et ſupra clariſſimo eiuſdem Patris teſtimonio oſtendimus, Petrum totius Eccleſiæ ſpectabile Caput illi habitum; Hinc verò propterea Petrum, & Paulum, tanquam geminum lumen oculorum in Eccleſiæ corpore poſuit, quòd illos cum Chriſto conferat æterno Eccleſiæ capite, à quo lucem ſint mutuati, qua Eccleſiam colluſtrarunt. Sed hìc rurſus aduertere debuit aduerſarius, vt duo lumina Eccleſię cenſeantur Petrus & Paulus, propterea æqualitatē inter eos admittendam non eſſe. Sol & Lunā duo ſunt clariſſima ſydera, & lumina cœli, nec tamen Luna Solis ſplendorem exęquat. Ita Cœffetteau. Vide aliam reſponſionem apud Becanum *de Regimin. Eccleſ. lib* 2. *cap.* 7. *obiect.* 7. *num.* 68.

Vel etiam dici poteſt. Vocari duo lumina Eccleſiæ Petrum & Paulum, quia Romanam Eccleſiam ambo fundarunt per prędicationem manente tamen illibato Primatu D. Petri. Et quod hæc ſit mens D. Leonis patet ex eius *Epiſtol.* 84. vbi ſic ait: Quoniam & inter Beatiſſi-

mos Apostolos in similitudine honoris fuit quędam discretio potestatis, & cùm omnium par esset electio, vni tamen datum est, vt cæteris præemineret. Cùm ergo ex mẽte D. Leonis vnus fuit (idest solus Petrus) qui Primatum inter omnes Apostolos obtinuit, malè modo ex verbis D. Leonis non benè intellectis ab Anonymo asseritur, D. Paulum habuisse etiam Ecclesię Primatum; nam D. Leo vni Petro attribuit. Sed sentiant Aduersarij D. Leonem clarè etiam loquentem alibi *Serm. 3. Anniu.* De toto mundo vnus Petrus eligitur (ergo non Paulus qui, & vniuersarum Gentium vocationi, & omnibus Apostolis (ergo etiam, & Paulo) cunctisque Ecclesię prępanitur

Et tandem non deseram hìc apponere alia verba eiusdem S. Pontificis, *Ep. 87. ad Viennẽses.* Ita Dominus noster Iesus Christus, humani generis Saluator instituit, vt veritas, quæ antea legis, & prophetarum præconio continebatur per Apostolicam tubam in salutem vniuersitatis exiret: sicut scriptum est. *In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum.* Sed huius muneris Sacramentum; ita Dominus ad omnium Apostolorum officium pertinere voluit: *vt in Beatissimo*

Petro

Petro Apostolorum omnium summo principaliter collocaret: vt ab ipso quasi quodam capite dona sua, velut in corpus omne diffunderet. Videat modo Anonymus, quo pacto possit adducere S. Leonem pro sua sententia.

Ad secundum locum D. Gregorij *lib. 4. in 5. Reg. in quo D. Paulus dicitur effectus Caput nationum, & obtinuisse totius Ecclesiæ Principatū.* Respondeo hæc Encomia non solùm dari posse D. Paulo, sed etiam alijs Apostolis: nam vt optimè obseruat Duuallius Doctor Sorbonicus *Tract. de Rom. Pontif. part. 1. q. 3.* Apostoli ratione gubernationis, fuerunt nationum Capita, sed tamen non eodem modo, quo Petrus; illi enim in gubernatione Ecclesiæ summam, & amplissimam potestatem, vt Legati & Apostoli sortiti sunt. At verò Petrus, tanquam Pastor ordinarius eam habuit. Et ideò Paulus, & Apostoli particularia Ecclesiarum vocantur capita ab ipsomet D. Gregorio *lib. 4. epist.* 38. Petrus verò, totius vniuersalis Ecclesiæ. Deinde assero non solum Paulum, sed etiam alios Apostolos obtinuisse Ecclesiæ Principatum: nam, vt obseruat Bouerius *Controu. tom. 2. lib. 1. Demonstr. 6. Symboli, art. 5. fol.* 293. Apostoli tametsi Petrum sibi, ac toti Ecclesiæ Prælatum à Christo

agnoſcerent, tamen cum extraordinariâ pro Chriſti legatione fungerentur vniuerſas orbis Eccleſias ſibi ſubiectas habeant, & ideo omnes Apoſtolicum ius exercere poterant. Itaque D. Gregorius quando aſſerit Petrum, & Paulũ obtinuiſſe Eccleſiæ Principatum. Reſpondeo diſtinguendo, quòd Paulus, & alij Apoſtoli obtinuerunt Principatum Eccleſiæ, ratione poteſtatis extraordinariæ, quam habebant in totam Eccleſiam; Petrus verò, ratione poteſtatis ordinariæ, & tanquam Caput. Vide etiam Cardinalem Baronium *Tom.* 1. *ann.* 34. exponentem hunc locum ab Anonymo adductum.

Nec obſtat, alia auctoritas *D. Gregorij aſſerentis in oratione de D. Paulo, & Petro. Deus qui ligandi, ſoluendique licentiam tuis Apoſtolis contuliſti, &c.* Nam reſpondeo, hæc verba etiam alijs Apoſtolis competere, nam vt rectè obſeruat Cardinalis Baronius *tom.* 1. *ann.* 34. Chriſtus dixit eis, Quæcunque ligaueritis ſuper terram erunt ligata & in Cœlo: & quæcunque ſolueritis ſuper terram, erunt ſoluta, & in Cœlo. Sed in his verbis, vt rectè notat Bannez *in* 2. 2. *qu.* 2. *art.* 10. *fol.* 326. non infertur aliqua poteſtas Iuriſdictionis, ſed Ordinis: ergo malè pro Primatu Pauli adducuntur. Dicendum

dum est igitur cum Tannero *Tom.3. disp.1.q.10. dub.2 num.96.* Petro soli nominatim claues soluendi & ligandi traditas esse, tanquam supremo patrifamilias,& gubernatori Ecclesię, Paulo verò,& reliquis Apostolis,vsus potius clauium, quam absoluta potestas ac possessio clauium tradita est; sed de hoc infra iterum redibit sermo.

Verùm quia Anonymus adducit pro sua sententia D. Gregorium, sentiat quid ipse asserat clarè loquens de Primatu Ecclesiæ apertè etenim D. Petro tribuit,& nihil loquitur de Paulo; vide *lib.1 q.24 lib.3 Epist.33 lib.6.Epistol.37. & lib.4. cap.32. ad Mauritium Imperatorem* scribens sic ait. Cunctis Euangelium scientibus liquet, quòd voce Dominica *Sancto & omnium Apostolorum Principi Petro Apostolo totius Ecclesiæ cura commissa est.* Ipsi quippe dicitur: *Petre amas me? Pasce oues meas, &c.* Ecce, claues regni cælestis accipit, potestas ei ligandi & soluendi tribuitur, cura ei totius Ecclesiæ, & Principatus committitur. Imò idem D. Gregorius apertè fatetur, Petrum habuisse Ecclesiæ Primatum, & Paulum ei fuisse inferiorem; sic enim loquens de correctione facta Petro à Paulo, asserit, *Homil.18. in Ezechiel.* Quatenus,

qui

qui primus erat in Apostolatus culmine, & primus esset in humilitate. Pensate ergo in quo mentis vertice stetit Petrus, qui Epistolas Pauli laudauit, in quibus scriptum est se vituperabilem inuenit. Ecce à MINORI reprehenditur, & reprehendi nõ dedignatur: sed caueat Anonymus, responsionem hęreticorum asserere; nempè, Paulum minorem esse Petro ætate; nam D. Gregorius clarè mentem suam aperuit, nempe in quo D. Petrus se maior minoruè se Paulo dicat; asserit enim. *Vt qui primus erat in Apostolatus culmine, esset primus in humilitate.* Ergo ista verba constituunt Petrum Paulo maiorem, non solum ætate, sed dignitate. Ergo in ordine ad Primatum Ecclesiæ, standũ est verbis claris D. Gregorij, qui apertè Petro solo tribuit.

Ad tertium auctoritatem Hadriani I. *Epist. ad Constantinum, & Helenam Imperat.* in qua Anonymus notat ponderanda omnia, nempe, *quod Papa Petri & Pauli Vicarij, eorumque Throni successores dicuntur; quòd Ecclesia Romana, eorum Ecclesia; quod Petrus & Paulus Apostolorum Coryphei, & Orthodoxa fidei fundatores appellantur. Sed hoc maximè quod eorum vtrisque collata à Deo potestas ligandi & soluen-*

soluendi peccata in Cœlo & in terra dicitur: Respondeo, & concedo totum. Ergo Petrus & Paulus fuerunt æquales in regimine; dico bardam esse consequentiam: Nam diuerso modo, omnia supradicta competunt Petro, & competunt Paulo. Itaque dicuntur Pontifices Vicarij & Successores D. Petri, & D. Pauli, diuersa tamen ratione, vt obseruat B. Ioannes à Capestrano *de Auct. Papæ part.3.fol.113.* Dicuntur Petri Vicarij, & Successores, in plenitudine potestatis; Pauli verò in plenitudine legalitatis; ideſt scientiæ. Dicitur Ecclesia Romana, Ecclesia D. Petri, & D. Pauli, rectè quidem; quia ambo illam prædicatione, & martyrio fundarunt; & Episcopi fuerunt; Petrus tamen propriè, ac titulo; Paulus verò, ordine, & officio adiutoris; & ideo quia Paulus fuit socius & collega Petri in fundanda Ecclesia Romana, rectè dixit Hadrianus Pontifex *illam esse Ecclesiam Petri, & Pauli*: Ergo Paulus fuit in Primatu cum Petro, nego consequentiam. Dicuntur etiam ab Hadriano, *Petrus, & Paulus Coryphei*; sed vt vult Coeffetteau contra M. Antonium de Dominis *to.1. lib.1.cap.4.num.2.* Petrus iurisdictionis auctoritate, Paulus merito doctrinæ, vel vt asserit

Bellarminus *lib.* 1. *de Rom. Pontif. cap.* 27. quia Petrus institutus est Caput & Pastor ouium, Paulus verò, quia munus Apostolicum exuberantissimè adimpleuit. Dicuntur Petrus, & Paulus, Orthodoxæ fidei fundatores, concedo; & hoc etiam de omnibus Apostolis dicendum est, vt docet D. Ignatius *Epist.* 5. ergo Paulus, & alij Apostoli fuerunt Petro æquales; nego consequentiam: nam diuerso modo Petrus fuit fũdator fidei, ac Paulus, & cęteri Apostoli: Paulus, & Apostoli fundatores fidei fuerũt sine tamen Petri præiudicio, quia ipsi Ecclesiam fundarunt in sanguine Christi proprijs sudoribus, & laboribus; Petrus verò singulari modo dicitur fundator fidei, quia supponimus Rectorem, & Gubernatorem Ecclesię institutum fuisse. Dicitur itaque Petrum fundamentum Ecclesiæ, & fidei, quia dictum fuit ei à Christo: *Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam*; Paulus verò vocatur Ecclesiæ, & fidei fundamentum, eo quod diuina luce collustratus, egregios pro Ecclesia Dei labores susceperit, eam aduersus Pseudo Apostolos magna constantia, ac zelo defenderit, ac nihil non gesserit, vt omnes Christo lucri faceret. Vide Tannerum *tom.* 3. *disp.* 1. *qu.* 4. *dub.* 2. *num.* 96. Va-

lentiam *tom.3.disp.1. quæst 5. punct.7.§.28.* & Turrianum *in 2. 2. tom.1. disp. 15. dub.1.*

Et tandem concedimus poteſtatem ligandi, & ſoluendi Petro, & Paulo fuiſſe conceſſam; ſed diuerſa ratione, vt infra etiam probabimus, & docet Duuallius de Rom. Pontif *part.1. q.2.* Nam Paulus, & alij Apoſtoli acceperunt quidem quandam auctoritatem vſum Clauium, vt ſcilicet clauderent Cœlum, aut aperirent, retinendo, vel remittendo, ſeu quod idem eſt, ſoluendo, vel ligando peccata. *Matth.* 18. *Ioann.*20. Claues autem ipſę, hoc eſt, plena atque ſumma poteſtas id omni ratione faciendi Petro ſoli promiſſæ, atque adeò tributæ ſunt. Vide Valentiam *tom.3. disput. 1. qu.1. punct.7.* & Pitigianum *in 3. Sent. tom 2. diſt.25. quæſt.2. art.1. circa finem.*

Ad quartam auctoritatem Nicolai I. *Epiſt. 1. ad Michaelem Imperatorem, in qua aſſeritur Paulum Apoſtolorum Principem in Eccleſia Romana, tanquam luminare maius diuinitus conſtitutum, & non à Petro, ſed à Domino facultatem poteſtatis ſuper vniuerſam Eccleſiam recepiſſe*; ſed omnia hæc non faciunt Paulum Petro ęqualem in Primatu; quia Paulus vocatur Princeps Apoſtolorum, vt ſupra vocatus fuit

ab Hadriano I. Corypheus Apoſtolorum: igitur fuit Princeps Apoſtolorum merito doctrinæ, non auctoritate iuriſdictionis, vt Petrus. Sic Cœffetteau, & Bellarminus paulò ante. Et ideo omnes Apoſtolos S. Leo *ſerm.* 3. vocauit Principes Eccleſiæ. Dicitur autem luminare maius, quia vt ipſe Paulus met aſſerit, in fundanda Eccleſia plus omnibus alijs Apoſtolis laborauit, & ideo obſeruauit Mauclerus de Monarchia *tom.* 1 *part.* 2. *lib.* 4 *cap.* 10 Paulum non fuiſſe aſſignatum Epiſcopum alicuius Eccleſiæ particularis; quia in omnibus Eccleſijs debebat laborare. Dicitur poteſtatem, non à Petro, ſed à Domino accepiſſe: ſed quid ad rem? Hoc enim de omnibus Apoſtolis dicendum eſt; & ideò quoad hoc, omnes ſunt æquales Petro, manente tamen illibato eius Primatu. Et ideò Granadus *in* 2. 2. *Controu.* 1. *tract.* 7. *diſput.* 1. *ſect.* 2. *num.* 10. docet, & ſupra nos etiam docuimus, Apoſtolos fuiſſe æquales in Apoſtolica dignitate, in eo nimirùm quòd à Domino electi ſunt tanquam fundamenta Eccleſię, & iuriſdictionem acceperunt in vniuerſum Orbem, id quod tantum voluit S. Cyprianus *lib. de vnitate Eccleſiæ*, dum dixit: Apoſtolis omnibus poſt reſurrectionem tribu-
tam

tam fuisse parem potestatem: nam quòd Petrus fuerit omnium Caput, ipsemet ibidem testatur, & probat ex Euangelio; & eodem modo Victor Episcopus Carthaginēsis *in Epistola Synodica, quæ legitur tom. 3. Concil. in Lateranensi sub Martino I. consult. 2.* dicit: Omnes Apostolos pari honoris, & potestatis consortio præditos. Excelluit ergo Petrus in eo, quòd cœteri Apostoli erant illi subiecti, non autem sibi inuicem; & in eo etiam quòd Petrus hanc in vniuersum Orbem iurisdictionem habuit ex officio, cœteri verò ex delegatione. Itaque concedimus Aduersarijs, Paulum non accepisse facultatem in vniuersam Ecclesiam à Petro, & id certum est: ergo fuit æqualis Petro in Primatu; hoc negamus, & est impertinens consequentia. Itaque pro Papatu Pauli, nihil officit auctoritas adducta Nicolai I. sed Anonymus pro sua firmanda sententia relinquit Pontifices, & transit ad Patres.

RESPONSIONES AD LOCA Sanctorum Patrum.

ITaque adducit Primò plura loca D. Chrysostomi, & incipit *ex homil.* 18. *in Epist. ad Romanos* vbi asserit: *Christus S. Paulo omnem Euangelij prædicationem omnia vniuersi mũdi negotia, mysteria sua, & omnem denique Ecclesiæ administrationem concedit.* Sed hæc farina desumpta est ex Pistrino M. Antonij de Dominis, qui hunc locum Chrysostomi perperam vt Anonymus adducit. Sed respondeo, hæc verba, posse etiam competere omnibus Apostolis, præcipuè tamen competunt Paulo; qui, ipse fatetur, habuit sollicitudinem omnium Ecclesiarum; sed nullam mentionem faciunt de Primatu, vt rectè obseruat Episcopus Cœffetteau *tom.* 1. *lib.* 1. *cap.* 11. *fol.* 287. contra M. Antonium de Dominis. At Anonymus quod est de prædicatione dictum, semper perperam more suo, ad gubernationem transfert.

Tertiò adducit verba *Homil.* 2 *in epistol. ad Romanos*, vbi ait: *Quari tunc temporis non potuisse à Paulo, cur se se in magnis huius Vr-*

bis regimen, seu gubernationem ingereret, respondisset enim hanc sibi necessariam esse curam vtpotè à Deo imperatam: ergo ex hoc sequitur Paulum Petro fuisse æqualem in Primatu; nego consequentiam. Nam Paulo fatemur verè hanc potestatem imperatam fuisse à Deo, vt Delegato, Petro verò vt Ordinario. Vide Bannez *in* 2. 2. *quæstion.* 1. *art.* 10 *fol.* 327. Vel dicendum est ex doctrina Caietani *opus.* 1. *de Auctor. Papæ cap.* 3. apud Chrysostomum. Verbum regimen significare executionem, non auctoritatem regiminis, quod sonat imperium. Verum, ait Caietanus, quia vnum pro alio quandoque poni potest, si etiam inueniretur paritas in auctoritate regiminis, piè exponendum esset, pro executiua potentia, dedit enim Saluator, omnibus Apostolis communiter vt exequi possent in eis, ad quos mittebantur, omnia quæ poterat exequi Petrus, puta instituere Ecclesias, Episcopos docere, excommunicare, &c. Petro autem absolutè dedit potestatem omnium. Et si Paulus aliquo modo, idest executiuè erat par Petro quantum ad defensionem fidei, vt ex secunda secundæ dictum est. Et si non penetras differentiam hanc, inter potestatem executiuam,

&

& præceptiuam. Vide illam in exemplo, Episcopi habent officium prædicandi, & Fratres Prædicatores habent etiam officium prędicandi (cùm ad hoc instituti sint) sed differenter, quia Episcopi ex propria auctoritate hoc faciunt, Fratres verò Prædicatores authoritate Papæ delegantis eis id officium, hanc prædicationis exercendæ potestatem. Sic enim proportionaliter de potestate gubernandi Ecclesiam in Petro, & alijs Apostolis fuit: Petrus enim ex propria sui Pontificatus officij authoritate gubernabat, alij verò Apostoli ex priuilegio Domini, delegantis eis gubernationis officium. Hucusque Caietanus; vnde patet responsio ad verba Chrysostomi ab Anonymo adducta.

Tertiò adducitur *Homil.7.in Epist.ad Ephes.* vbi asseritur, *Petrum, & Paulum ambos ea, quæ sursum sunt & deorsum, & ipsas Cœli & terræ claues hæreditate accepisse, & possedisse:* Respondeo esse verba emphatica; & diuerso modo, vt supra probatum est, Claues Paulus, & cœteri Apostoli acceperunt, quàm Petrus. Audi Origenem *tract. 6. in Matth. ferè in medio*. Quoniam oportebat, inquit, aliquid maius habere Petrum, ideo illi quidem sic di-

cit

cit; Et tibi dabo claues Regni Cœlorum, & quæcumque ligaueris ſuper terram, erunt ligata, & in Cœlis. Non ergo modica differentia eſt, quod Petro quidem ſint datæ claues non vnius Cœli, ſed multorum Cœlorum, vt quæcumque ligauerit ſuper terram, ſint ligata non tantùm in vno Cœlo, ſed in omnibus Cœlis, & quę ſoluerit ſuper terram, ſint ſoluta non ſolum in vno Cœlo, ſed in omnibus Cœlis. *Ad eos autem, quo multi ſunt ligatores, & ſolutores in terra, ſic dicit, vt ſoluant, & alligent, non in cælis, ſicut Petrus*, ſed in vno Cœlo; quia nõ ſunt in tanta perfectione ſicut Petrus. Item Beatus Leo *Epiſtola* 89. *ad Epiſcopos per Viennenſem Prouinciam conſtitutos*: *Petro*, inquit, *præ cæteris eſt tradita ſoluendi atque ligandi poteſtas*. Vide acutiſſimum Caietanum *tract*.3.*de Roman. Pontiſ. Inſtitut. cap*.5. vbi doctè docent differentiam traditionis clauium factæ Petro, & alijs Apoſtolis à Chriſto Domino: quod etiam facit Pitigianus *in* 3.*ſent. Tom*.2. *diſt*.25.*quæſt*.2.*art*.1.*in reſponſ. ad argument*. & Ioannes Vvigers *in* 2.2. *D. Thomæ de Pontifice quæſt*. 1.*art*.10.*dub*.1. *num*.39.

Quartò affert verba *in cap*.2.*ad Galatas* explicans verba Pauli, qui dedit Petro in Apoſtola-

ſtolatum dedit, & mihi inter gentes. *Non ſe* (aſſerit) *comparat Paulus alijs Apoſtolis, ſed eorum capiti oſtendens eandem dignitatem vtrique collatam fuiſſe* Reſpondeo cum M. Antonio Cappello *in diſput.* 1. *de ſummo Pontificatu Petri cap.* 12. Salmeronio *tom.* 15. *diſput.* 24. *in Epiſt.* 2. *ad Galatas ſol* 105. Tannero *tomo* 3. *diſputat.* 1. *quæſt.* 4. *dub.* 2. *num.* 98. *&* 99. & alijs communiter, quod in dictis verbis D. Pauli *ad Galat.* 2. nulla mentio de Primatu efficitur, ſed tantum de prædicatione. Ergo verba D. Chryſoſtomi adducta non ſunt intelligenda de dignitate Primatus, ſed de dignitate Apoſtolatus; & ideò Paulus dictus eſt Apoſtolus Gentium, Petrus Apoſtolus Iudæorum; ſed hoc non arguit eorum paritatem in Primatu, vt optimè obſeruat Campegius de *Poteſtate Rom. Pontific. cap* 11. *num.* 7. & nos latè in priori Diſceptatione probauimus.

Quintò in proſcenium adducit locum *Homil.* 1. *Epiſtol. ad Romanos*. Ibi enim dicitur *mutatum fuiſſe Paulo, ſicut & Petro nomen, vt eamdem, quam habebat Petrus Caput Apoſtolorum ſuper eos prærogatiuam, & ipſe haberet*. Reſpondeo, & fateor ſupra omnes alios Apoſtolos Paulum & Petrum habuiſſe prærogati-

gati-

gatiuam mutationis nominum. Sed si aliquis ex hoc inferret; ergò Paulus in Primutu fuit æqualis Petro; anathematizzo talem consequentiam, tanquam nimis impertinentem: distat enim nimis mutatio nominis à Primatu. Adde quod, vt optimè obseruat Becanus in *Manuali Controuers. lib.* 1.*cap*.4.*num*.45. sola mutatio nominis in Petro, non indicaret Primatum, & eminentiam eius super omnes alios Apostolos, nisi simul adiuncta esset cum alijs prærogatiuis Petri, quę simul sumptæ eius indicant Primatum, videlicet. Primò quod quando in Euangelio recensentur nomina Apostolorum, semper primo loco ponatur Petrus. Secundò quod Scriptura loquatur de Petro, tanquam de Principe: de alijs Apostolis, tanquam de subditis. Tertiò, quòd Petrus sæpè loquatur nomine omnium Apostolorum, tanquam illorum Antesignanus. Quartò, quod inter omnes Apostolos, soli Petro facta sit prima reuelatio diuinitatis Christi. Quintò, quod soli Petro inter Apostolos promissa sit stabilitas fidei, & Cathedræ. Sextò, quod Christus pro solo Petro, & seipso voluerit tributum solui in Capharnaum. Septimò, quo post Re-

ſurrectionem inter omnes Apoſtolos, ſoli Petro, primùm apparuerit. Octauo, quod Petrus ſua authoritate vocauerit alios ad electionem noui Apoſtoli, in locum Iudæ proditoris. Nono, quod primus promulgauerit Iudæis Euangelium, poſt acceptum Spiritum Sanctum. Decimo, quod primum miraculum apud Iudæos fecerit, in confirmationem Euangelij. Decimo primò, quod etiam primus prædicauerit gentibus Euangelium, & quod ipſi ſoli oblata ſit viſio cæleſtis, de vocatione gentium. Decimo ſecundò, quod primos in Concilio Hieroſolymitano ſententiam dixerit. Igitur malè Anonymus ex ſola mutatione nominis Pauli infert, Primatum Eccleſiæ habuiſſe, vt habuit Petrum; nam Primatum in Petro arguimur, non ex ſola mutatione nominis, ſed ſimul ex alijs prærogatiuis ſupra enumeratis, quibus caret Paulus.

Sexto, profertur locus *in cap.* 1. *Epiſt. ad Galat.* vbi ait. Paulum Petro nulla in re indiguiſſe, nec illius voce, ſed illi dignitate parem fuiſſe. Reſpondeo, & angor ſæpiùs eadem repetere, ſed Anonymus ad id me agit. Dico igitur verum eſſe Paulum Petro vlla in re indiguiſſe & dignitatem parem fuiſſe; nam à im-

mediatè

mediatè accepit potestatem, & dignitatem Apostolatus, & non à Petro; sed non ex hoc sequitur, in Primatu fuisse æqualem Petro; Quando igitur Chrysostomus dicit, Paulum parem fuisse Petro dignitate; intelligitur de dignitate Apostolatus, non de dignitate Primatus. Et ideò asseritur in cap. eo minus. dist. 19. *Huius muneris Sacramentum, ita Dominus ad omnium Apostolorum officium pertinere voluit, at in Beatissimo Petro Apostolorum omnium summo principaliter collocauit*: Quibus verbis apparet, conformitas quædam æqualitatis, paritatisque in munere, officioque communi omnium horum primorum, Christi discipulorum: quod omnes essent Apostoli, missi in omnem terram, ad prædicandum omni creaturæ Euangelium: At distinctio magna iurisdictionis, & authoritatis, quod omnes, licet immediata Christi concessione, creati sunt Apostoli, à Sancto Petro, in iuridica functione penderent, eius subditi potestati: sic iubente, & ordinante Domino, pasce oues meas; his verbis illum suæ Monarchiæ dominationis, per participationem consortem faciente. Vide Duuallium *de Rom. Pontif. par.* 1. *qu.* 2. *Campegium de Potest. Rom. Pontif. cap* 11 *nu.* 2 *&* *alijs comuniter.*

Et tandem concludit Anonymus D. Chrysostomus innumeris locis vocasse Paulum etiã seorsim à Petro Principem, Ducem, Corypheum Apostolorum, primum omnium, primùm à Christo, quæ omnia subordinationem, & dependentiam à Petro non sonant, sed potius æqualitatem. Sed hoc vltimum gratis dicitur, & prorsus negandum est; & quo sensu Paulus dicatur Princeps, Dux, Corypheus Apostolorum & primus omnium, superiùs explicatum est, & inferiùs etiam explicabitur.

Sed contra Anonymum necesse est adducere aliqua loca D. Chrysostomi, in quibus loquens apertè de Primatu, illum Petro tribuit. Et ideò non deferam hic apponere eius verba *Homil.* 87. *in Ioannem*, sic enim ait: Pasce oues meas. Cur tandem alijs præter missis, de his solum Petrus effatur? *Singularis, siue eximius ex Apostolis, & os discipulorum, & cœtus vertex erat.* Idque comparatione D. Pauli, de quo continenter addit. Idcircò & Paulus ascẽdit, vt eum studiosè videret præter cœteros. *Et homil.* 55. *in Matthæum*, ait: *Petrum Pastorem, & Caput fuisse, & vniuerso terrarum Orbi à Christo præpositum. Et homil.* 17. ex varijs Matthæi locis, *asserit; Princeps Apostolorum*

lorum Petrus, super quem Christus fundauit Ecclesiam. Vide eundem, *lib. 2. de Sacerdot. homil. 2. de Encom. Petri, & Pauli.* Vide Cœffeteau *tom.* 1. *lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 25. vbi contra M. Antonium Spalatrensem, ex cuius penu Anonymus multa desumit, ex multis alijs locis D. Chrysostomi probat, illum in ordine ad Primatum, Petrum Paulo prætulisse,

Verum deueniamus ad actoritates desumptas à D. Ambrosio, siue vt ipsemet fatetur à Pseudo Ambrosio.

Primò *in cap.* 1. *Epist. ad Galatas,* ait. Paulum à Petro visum propter affectum Apostolatus, & vt sciret Petrus hanc sibi datam licentiã, quam ipse acceperat. Concedo Paulum non eguisse licentiam Petri ad prædicandũ Euangelium, cùm hanc à Christo immediatè acceperat, vt cæteri Apostoli: ergo fuit Par Petro in Primatu, negó consequentiam. non enim valet argumentum de predicatione ad iurisdictionem. Vide M. Antonium Cappellum *disp.* 1. *de Pontificat. B. Petri cap.* 11. & alios communiter.

Secundò *in cap.* 2. *Epist. eiusdem,* ait. Gratiam Primatus sibi vendicat soli concessam à Deo, sicuti & soli Petro concessa est inter

Apo-

Apostolos. Distinctione opus est. Duplex est Primatus; Primatus Iurisdictionis, & Primatus Prædicationis: Primatus Iurisdictionis, solus Petrus accepit; dixit enim Rupertus Abbas in Euang. *lib.* 1. *cap.* 25. *Primatum esse vnum, & singulare vnius Petri priuilegium*: Primatum verò prædicationis, Petrus, & Paulus à Christo acceperunt; hoc modo videlicet, vt optimè obseruat 20. Driedonius *Tom.* 1. *lib.* 4. *cap.* 3. *par.* 3. *fol.* 237. quia Petrus designatus est ad prædicandum Iudæis; (& ideo dictus Apostolus Hebræorum) Paulus verò designatus ad docendas gentes, & ideo Apostolus gentium dicitur; sed hoc intellige salua facultate quam alij Apostoli, & ipse Petrus, & Paulus habebant vbique, & promiscuè prædicandi tam gentibus, quam Iudæis. Sed obserua versutiam Anonymi, qui, vt talem responsionem effugeret, non adducit verba, quæ D. Ambrosius ante dixerat; Itaque totus locus Ambrosij sic ait. Ab Apostolis, qui clariores inter cœteros erant, quos & firmitatis causa, columnas appellat, quique cum Domino semper in secretis fuerant, gloriam eius digni in monte respicere: ab hîs itaque probatum dicit donum quod accepit à Deo, vt dignus esset habere *Primatum in*

prædi-

prædicatione gentium, sicut & habebat Petrus in prædicatione Circumcisionis. Et sicut dat Petro socios viros egregios inter Apostolos, ita & sibi iungit Barnabam, qui diuino iudicio ei adiunctus est: gratiam tamen Primatus sibi soli vendicat concessa à Deo, sicut & soli Petro concessa est inter Apostolos. Ità Ambrosius. Sed Anonymus hæc vltima verba adducit, & tacet priora, & tamen vltima verba explicantur à prioribus, in quibus Ambrosius, (vt clarè legentibus patet) non agit de Primatu regiminis, de quo est quæstio, sed de Primatu prædicationis. Vndè apparet quo pacto Anonymus non quærit veritatem, sed voluit, & reuoluit se ad nos fallendum, vt melius potest.

Tertiò adducit locum Ambrosij *in 2. cap. eiusdem Epist. ad Galat.* sic asserentis. Quis eorum, nempe Apostolorum, auderet Petro primo Apostolo, cui Claues Regni Cœlorum Dominus dedit, resistere nisi alius talis, qui fiducia electionis suæ sciens se non imparem constanter improbaret, quod ille sine consilio fecerat. Sed miror, hunc locum Ambrosij adducere Anonymum, cùm habeat capillos nimis canos, & ad illum responderunt omnes Theologi, & eorum Antesignanus D. Thomas *in cap. 2. Epist.*

ad

ad Galat. lect. 2. & Glossa in cap. Paulus, & Petrus 2. qu. 7. nempe Paulum fuisse parem Petro in meritis Apostolatus, non in administratione regiminis. Vide etiam Cardinalem Turrecrematem *in Summa de Eccles. lib. 2. cap. 13.*

Quartò adducit verba *in epist. 2. ad Corinth. cap. 11.* Hoc ergo dicit (nempe Paulus) quia minor non est, neque in prædicatione, neque in signis faciendis, Apostolis prædecessoribus suis non in dignitate, sed tempore. O bone Deus, ad quid deseruiunt verba ista pro Primatu Iurisdictionis, cum nihil de ipso agant, & loquantur tantum de prædicatione & miraculis. Patientia nobis necessaria est, vt dixit Christus in Euangelio. Sed, vt verum fatear, hæc verba, & alia, quę vltimo adducit Anonymus ego non inuenio in meo Codice apud Ambrosium. Sed modo sentiat Anonymus quid dicat iste Pseudo Ambrosius, quando loquitur clarè de Primatu Ecclesię. explanans enim illa verba *ad Galat. 1.* Deindè post annos tres ascendi Hierosolymam videre Petrum, sic inquit. Dignum fuit videre Petrum, quia primus erat inter Apostolos, cui delegauerat Saluator curam Ecclesiarum. Vide quomodo in

his

his verbis clarè designet Primatum Petri.

Ad tertiam auctoritatem D. August. *Ser. 25. de Sanctis* sic asserẽtis. Christus & si Petrum priorem, tamen ambos (Petrum scilicet, & Paulum) vno ditauit honore. Respondeo malè ab Anonymo hæc verba citari pro honore Primatus; sunt enim intelligenda de honore, & vocatione ad Apostolatum; Et ita tenet, vt patet ex Dominicanorũ inclyta Familia Petrus de Soto in *Defensione Catholicæ confessionis cap. 89. part. 3.* vbi docet, quoad honorem Apostolatus Paulum non fuisse inferiorem Petro; & ita etiam docet Sixtus Senensis *in Bibliotheca lib. 6. Annot. 271.* nam sicut Christus Petrum ad Apostolatum immediatè assumpsit, sic etiam & Paulum, & ideo dicuntur (vt loquitur Augustinus) vno honore ditati, manente tamen Primatu penes solum Petrũ. Et ideo, in fine dicti sermonis, dicitur: Beatissimum Petrum Piscatorem modo gentibus prouolutis adorare gentium multitudinem. Quod apertè patet apud eundem Augustinũ *lib. 2. de Baptism. contra Donatistam, cap. 1.* vbi sic ait. In scripturis sanctis didicimus, Apostolum Petrum in quo PRIMATV Apostolorum, tam excellenti gratia præeminet, ali-

ter quàm veritas postulat de circumcisione agere solitū à POSTERIORI Apostolo Paulo fuisse correctum. Vide quo pacto D. Augustinus Primatum regiminis in solo Petro cognoscat, & ei Paulum inferiorem faciat. Hinc idem Augustinus *in Psal.* 108. asseruit Petrū Primatū in discipulis habuisse. Vide eundem D. Augustinum, *qu. 75. ex nouo Testam. tract. 56. & 66. in Ioannem*, *ser. 13. de verbis Domini. Epist.* 108. *&* 165 *ser. 124. de tempore*. *Et lib. 3. de Baptis. cap.* 15. ait, Vnus est Petrus, qui figuram Ecclesiæ gerat. Et rursus. Vni Petro in typo vnitatis Dominus dedit potestatem. Idem alibi *Serm. 27. de Sanctis*, Paulum cum Petro laudans, asserit. In vno Petro figurabatur vnitas omnium Pastorum. Agnoscat igitur Anonymus, quod quando D. Augustinus apertè loquitur de honore Primatus, illum solo, & vno Petro tribuat; itaq; locus adductus ab ipso, intelligendus est de honore Apostolatus.

Ad quartam auctoritatem Maximi Taurinensis Episcopi, *homil. 4. in natal. Apost. Petri & Pauli*, in qua sic asseritur. Quos pro iustitiæ pietatisque plenitudine Saluator mundi, humano generi, & Patres dedit esse, & Iudi-

ces. Respondeo, quod hoc non solum concedimus Petro, & Paulo, sed omnibus Apostolis, nonne de illis canit Ecclesia in Himno. Vos sæcli isti Iudices &c. Diceres autem cum Anonymo, apud Maximum idem esse Iudicē humani generis, ac habere clauem Potentiæ, super humanum genus, & ita sic se explicat *homil. 1. in eodem natali* in quo Petrum, & Paulū Claues Cœli occupasse, ait, Et Ecclesiarum omnium Principes dispensatione cœlesti factos esse dicat. Sed Respondeat mihi Anonymus, si Maximus eo quod dixit, Paulum recepisse Claues Cœli, accepit æqualem Primatum cum Petro, & Clauem Potentiæ. Ergo omnes Apostoli fuerunt etiam Pontifices vt Petrus. Probo consequentiam, quia D. Hilarius lib. 6. de Trinitate docet Apostolos accepisse claues Regni cœlorum, sic enim ait. Vos ò Sancti, Beati viri (Apostolos alloquitur) ob fidei vestræ meritum Claues regni Cœlorum sortiti, & ligandi atque soluendi in cœlo, & in terra ius adepti, &c. Quid respondebit Anonymus? videat in quibus angustijs se iniecit. Si Paulus accipiendo claues Regni cœlorum, Papa effectus est; etiam Apostoli Pontifices erunt; quia secundum Hilarium etiam illi

claues acceperunt. Habebimus itaque tresdecim Pontifices, Petrum cum vndecim Apostolis, & Paulum. Dicendum est itaq; contra illum, quod quando aliqui Patres asserunt, Paulum, & alios Apostolos claues Regni cœlorum occupasse, hoc non eodem sensu est intelligendum, quo B. Petro promissæ, & traditæ sunt scilicet principaliter, & vt supremo Ecclesiæ post Christum Rectori, & Ianitori: sed hactenus Apostolos quoque easdem accepisse; quatenus videlicet ius etiam ligandi, & soluendi à Christo sunt consecuti, quod ius, Clauium potestas quidem in se quoque concludit, & posſidet, sed longe tamen latius patet, & sese extendit generalem nimirum, & supremum Ecclesiæ regimen designans, atque complectens, quod vni solique Petro, non alijs Apostolis à Christo promissum, & datum esse Hilarius non obscure fatetur, cum ait, S. Petrum sua fidei confesſione quam solus, tacentibus cæteris Apostolis, ediderat supereminentem locum, promeruisse. Quatenus igitur clauium potestas ligandi, & soluendi, remittendi item, & retinendi peccata facultatem includit, suo sed non pari modo, cæteris Apostolis cum B. Petro est communis, licet illa sub

nomine clauium; illis nec data sit nec promissa: quatenus verò Primatum, & generalem totius Ecclesiæ, ac supremam curam, & moderationem, omnium Christi fidelium designat. Et ita in hoc sẽsu dixit Optatus Meliuetanus *lib. 1. contra Parmenionem. solus Petrus claues accepit*: Vnde (vt superius explicatum est) locum D. Hilarij explicat Franciscus Agricola tract. de Primatu S. Petri *cap.* 3. *fol.* 47. Vide etiam Valentiam *tom.* 3. *disp.* 1. *qu.* 1. *punct.* 7. §. 28. Quando verò Maximus asserit Petrum, & Paulum dispensatione diuina factos esse Principes omnium Ecclesiarum; Respondeo: Quod sicut Petrus, & Paulus dicuntur Principes Apostolorum non in eodem, sed in diuerso genere; sic & in nostro casu dicuntur factos fuisse Principes omnium Ecclesiarum: Petrus quò ad Primatum, & supremum regimen, Paulus verò in ordine ad prædicationem. Etenim alij Apostoli fuerunt, vt Episcopi alicui particulari Ecclesiæ addicti, Paulus verò nulli; quia omnes Ecclesias prædicando debebat sua sapientia erudire. Et ideo Isidorus Pelusiota *lib.* 3. *Epist.* 176. *sic ait*: *Vnus quisque Apostolorum vt ita dicam, vna regione suscepta, eam optimè informauit: Paulus*

lus verò tanquam alatus agricola, orbem penè vniuersum perlustrauit, & ad ipsos terræ fines vltimos peruenit. Ex hoc ergo dicitur factũ fuisse Principẽ omnium Ecclesiarũ. Vnde agnoscat Anonymus loca Patrum in quibus videtur triumphare, vt fumus euanescere, quia ab ipso male sunt intellecta & simul audeat, quãdo Maximus quem ipse citat loquitur apertè de Primatu Ecclesiæ quid sentiat, sic enim ait *homil.* 1. *Hic est Petrus cui Christus ascensurus ad Patrem pascendas ouiculas suas, agnosque commedat;* vt quos ille pietate miseratione que redemerat, hic fidei suæ virtute seruaret, & rectè sane ei arbiter occultorum Dei filius *pascendas oues suas tuendasqe commisit* cui nouerat in nutriendo grege Dominico, nec studium deesse, nec fidem *Et homil.* 3. *de iisdẽ.* Quanti ergo meriti apud Deum suum, Petrus erat, *vt ei post nauiculæ paruæ remigium totius Ecclesiæ gubernacula tradidit?*

Ad quintam authoritatẽ S. Fulgentij *ser.* 58. in natal. Apostol. ita aientis. O beata Apostolorum merita, vt vna duobus concessa sit gratia, &c. Hic nota, ait Anonymus, vnam ambobus gratiam datã, non ab alio quàm à Christo. Concedo totum, nam rectè ipse Paulus

ad

ad Galat. 2. dixit, creditum eſt mihi Euangelium præputij, ſicut & Petro circumciſionis; qui enim operatus eſt Petro in Apoſtolatu Circumciſionis, operatus eſt mihi inter gentes. Quæ quidem verba (vt probat Cardinalis Turrecremata *in Summa de Eccleſia lib. 2. cap.* 13 & Cardinalis Baronius *tom.* 1. *anno* 38. & alij Theologi communiter) non ſunt intelligenda de Primatu, ſed de prædicatione. Itaq; quando D. Fulgentius aſſerit, vnā gratiam Petro, & Paulo datam fuiſſe, intelligendus eſt de gratia Apoſtolatus, & prædicationis: fuerunt enim ambo in hoc æquales: & ideò Petrus dicitur Apoſtolus circumciſionis, Paulus præputij. Nam ex ſpeciali quodam Dei mandato, & ſpiritus inſtinctu, præcipua, præter Gentiles, Iudæorum cura, Petro, vt Apoſtolo, commiſſa fuit; præcipua gentium, præter Iudæos Paulo erudita; ita vt poſſet tamen vnuſquiſq; & gentibus, & Iudæis promiſcuè euangelizare vt de facto fecerunt. Vide Bellarminum *de Rom. Pont. lib.* 1. *cap.* 16.

Ad ſextam auctoritatē Primaſij Vticenſis Epiſcopi *in Epiſt.* 2. *ad Galat.* aſſerentis. Non illi (ideſt Petro ait Paulus) ſum inferior, quia ab vno ſimul ambo in vnum miniſterium ordinati;

dinati;

dinati; Concedo Paulum Petro non fuisse inferiorem in ordine ad Apostolatum, quia fuerunt à Christo ambo ad dictum ministerium ordinati. Ergo Paulus fuit æqualis Petro in Primatu, nego consequentiam: nam non valet argumentum de Apostolatu ad Primatum; Vnde clarè patet, Anonymum coaceruare Sanctorum Patrum auctoritates, quæ ad rem non faciunt, Et recognoscat Sixtum Sexensē *in Bibliotecha lib. 6. Annot.* 269. vbi adducit hunc locum Primasij ab Anonymo adductū, & negat ex illo posse deduci æqualitatē Pauli cum Petro, quoàd regimen, bene quidem quoàd Apostolatū, docendi officium, & Euāgelicæ prædicationis curam.

Ad sectimam auctoritatem Synodi Oecumenicæ Octauæ *in Epist. Synod. ad Adrian.* 2. vbi sic asseritur. Christus olim quidē illustrem, & precipuam operatus est vestram magnam Ciuitatem Romanam per eos Sanctos lapides qui ab Oriente ad eam deuoluti sunt, Petrum aio, & Paulum, eximiam, & principalem Apostolorum summitatem. Respondeo Petrum, & Paulum dici eximiam, & principalem Apostolorum summitatem, non in eodē, sed in diuerso genere: Petrus, vt caput, Pau-

lus

lus verò, quia fuit excellentior, non solum omnibus Apostolis, sed etiam Petro. Primò, in prædicatione: Vnde tota Ecclesia Paulum, quasi suum, totiusque orbis Doctorem colit, & indigitat, atque antonomasticè Apostolum nominat. Vnde in collecta de S. Paulo ita precatur. Deus qui vniuersum mundum S. Pauli Apostoli prædicatione docuisti. Quare meritò S. Paulum admiratur Chrysostomus *homil. 4. de eius laudibus*. Etenim inquit, homo ignobilis (Paulus) abiectus, & circumforaneus qui artem exercebat in pellibus, in tantum virtute progressus est, vt vix triginta annorum spatio Romanos, & Persas, & Parthos, & Medos, & Indos, & Scythas, & Æthiopes, & Sauromatas, & Saracenos, & omne prorsus humanum genus, sub iugum mitteret veritatis.

Secundò, excellentior fuit alijs, in laboribus: Vnde ipsemet scribens. *ad Corinthios Epist. 1. cap. 11.* ait. Abundantius illis laboraui; & Cathalogum suorum laborum exponens, *in Epist. 2. cap. 11.* asserit. In labotibus multis, in carceribus abundantius in plagis supra modum, &c. Et ideò rectè D. Hieronymus *Epist. ad Paulinum.* ita affatur. Subitus calor, longũ

vincit temporem. Paulus Apoſtolus de perſecutione mutatus; nouiſsimus in ordine, primus in meritis eſt; quia extremus licet, plus omnibus laborauit.

Et tandem tertio, Paulus in doctrina etiam alios Apoſtolos: & etiam Petro excelluit: Vnde Thoſtatus *in lib.* 3. *Regum*, *capit.* 20. *qu.* 8. docet, quod Paulus fuit excellentior in doctrina omnibus Apoſtolis; ſed ſubdit, non tamen in poteſtate. Ergo ſecundum Thoſtatũ contra Anonymum, non fuit Paulus par Petro in poteſtate, quia ſi talis eſſet vtiq; excelleret, quo ad hoc, Apoſtolus, ſicut excelluit Petrus. Dicendum eſt itaque, recte cum Sancta Synodo, vbi ſupra, Petrum, & Paulum fuiſſe eximiam, & principalem Apoſtolorum ſummitatem; in diuerſo tamen genere, vt dixi, non in eodem. Et ideo debebat Anonymus aduertere, alia Synoda Generalia, loquentia de Primatu Eccleſiæ, ſolum D. Petro tribuere, ita Concilium Florentinum in Decreto vnionis, *ſeſs.* 25. determinat, Pontificem eſſe Vicariũ Chriſti, & ſucceſſorem D. Petri. Concilium IX. Oecumenicum ſic ait. Si quis tanti efferatur audacia quemadmodũ Photius, & Dioſcorus; ſiue ſcripto, ſiue ſine ſcripto inſanios

quoſ-

quosdam contra Cathedram Coryphei Apostolorum Petri iactare audeat, eamdem cum illis sententiam damnationis subeat.

Ad octauam auctoritatem B. Laurentij Iustiniani *Sermone de Sanctis Apostolis Petro, & Paulo* aientis, Ambo igitur iustificati gratis à Domino; ambo dum Apostolatus adepti sunt apicem Dei gratiam in se exibuere laudabilem de, imis si quidem ad summa prouecti, omnium fidelium effecti sunt Principes. Respondeo, ad hæc omnia patere responsionem ex paulo superiùs dictis. Concedo Petrum, & Paulum adeptos apicem Apostolatus, & ad summa peruenisse; sed aduertit Becanus *de Republ. Eccles. lib.* 2. *cap.* 7. *Obiect.* 7. *num.* 53. inter summos, vnum posse esse altiorem, quàm reliquos. Nec etiam obstant verba sequentia D. Iustiniani, videlicet. Meritò igitur clauium cœlestis Regni potestate præditi, ligandi animas, atque soluendi Pontificio fungebantur; nam alio modo Petrus accepit claues Regni cœlorum, ac Paulus, & alij Apostoli, vt supra sæpius ostendimus; sed nunc etiam Anonymo adducam auctoritatem Hieronymi *lib.* 1. *contra Iouinianum*. Supra Petrum, inquit funda-

tur Ecclesia; & licèt idipsum in alio loco, super Apostolos fiat, & cuncti claues Regni cœlorum accipiant, *& ex æquo* (quod est pro qualitate Apostolorum cum S. Petro ratione Apostolatus obseruandum) super eos Ecclesię fortitudo solidetur: *Tamen propterea inter duodecim vnus eligitur, vt capite constituto schismatis tollatur occasio.* Sed videamus quid sentiat B. Iustinianus de Primatu Ecclesiæ quando apertè de illo loquitur. Sic itaque asserit *cap. 12. de Obedientia*. Huius siquidem Apostolicæ Sedis arcem, huiusque catholicæ Ecclesiæ monarchiam *Apostolus Petrus primus accepit*, quando Dei filium esse Dominum nostrum Iesum Christum confessus est, dicens: Tu es Christus filius Dei viui. Quamobrem ab eodem Domino audire promeruit. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam. Verum tandem Anonymus deuenit ad tertiam classem, locorum Eminentissimorum Cardinalium, & ideo illa expendere necesse erit.

RE-

RESPONSIONES ad loca Eminentissimorum Cardinalium.

AD primam auctoritatem Petri Damiani *opusc.* 31. *cap.* 4. aientis, Quamdam si dici liceat, cum Christo similitudinem Paulus tenet, dum non vni dumtaxat Ecclesiæ, sed omnibus præsidet. Et infra. Plane ipse toto terrarum Orbe vniuersalem fundauit Ecclesiam, sic enim in omnibus ius tenet præsidendi. Respondeo quod *in dicto Opusc.* præfata dixit, cum clausula salui cæterorũ Apostolorum iure. Ergo à fortiori, multo magis, saluo iure Petri, quem ibidẽ Senatus Apostol. Primũ Principẽ vocat, quod nunquam de Paulo dixit. Ad id verò quod asserit *de fundatione Ecclesiæ vniuersalis*, respondeo, quod communi ratione Apostolatus, omnibus Apostolis conuenire potest, sed Paulo præcipuè, propter maiores labores in fundanda Ecclesia susceptos. At verò D. Petro fundationem vniuersalis

Ecclesiæ competit tanquam eius capiti, & ideo singulari ratione, vnde Christus dixit, Tu es Petrus, &c.

Ad locum *opusc.* 4. in quo dicitur esse sacrilegium negare, Petrum, & Paulum in Apostolici Senatus culmine principatum non possidere. In quibus verbis docet Anonymus loculentissimè inter Petrum, & Paulum æqualitatem expressam fuisse. Respondeo distinguendo, si enim asseris Petrum, & Paulum in Apostolici Senatus culmine Principatum possidere in eodem genere; & nego: si asseris diuerso genere; Et concedo. Deinde dici potest principatum in quo Paulus Petri frater est, esse ipsum Apostolatum, de quo dicitur *Psal.* 138. Nimis confortatus est Principatus eorum. Vnde omnes Apostoli sunt Ecclesiæ Principes constituti super omnem terram, & Principes Populorum congregati cum Deo Abraham. *Psal.* 44. *&* 46. Principatus verò, seu Primatus inter ac super cæteros Apostolos vnius est Petri. Itaque assero, Petrum in Apostolici Senatus culmine Principatum possidere, tanquam caput, & Pastor ouium; Paulus verò, quia munus Apostolatus exuberantissimè plus quàm alij Apo-

ſtoli (vt ſupra probauimus) adimpleuit. Vide Bellarminium *lib.* 1. *de Roman. Pontific. cap.* 27. Et ideo optimè dixit Cœffetteau *to.* 1. *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 7. quòd quando Patres aſſerunt, Petrum, & Paulum accepiſſe Principatum Eccleſiæ, reſpondendum eſt accepiſſe diuerſo modo, Petrum præcipuè, & tanquam Caput, primam curam totius Orbis ſuſcepiſſe: Paulum, & etiam alios Apoſtolos tanquam ipſius ſocios; & ideo non cum pari dignitate, cùm ipſe eſſet in Collegio Princeps. Vide Albertum Pighium *de Eccleſiaſt. Hierarch. lib.* 3. *cap.* 8. & Cardin. Baronium *tom.* 1. *an.* 34.

Ad locum *ſermon.* 17. ego verba adducta in illo ſermone non inuenio. Sed reſponſio patet ex ſupradictis.

Ad locum *lib.* 2. *Epiſt.* 1. in qua Damianus vocat Petrum, & Paulum Lateranenſis Eccleſiæ brachia, quibus, ſubdit Anonymus, nihil æqualiùs; ergo Petrus, & Paulus inæquales inter ſe, eſſe non poſſunt? O pulchra conſequentia. Reſpondeat Anonymus mihi quæſo, ſi quis vellet illum fuſtibus percutere, vel alapis, ſeu colaphis cædere; nonne ipſe optaret percuti, & cædi magis brachio ſiniſtro,

ſtro, quàm dextro? Certè quidem. Sed nè iocoſa inter ſeria miſceamus. Reſpondeo, quòd quando Damianus vocauit Petrum, & Paulum brachia Eccleſiæ, non voluit ſignificare omnimodam parilitatem, inter ipſos, ſed ſimilitudinem, vt cæteri Patres, quando Petrum, & Paulum ijſdem laudibus encomiaſticè condecorarunt. Et quod iſta fuerit mens Petri Damiani in ſupracitatis verbis clarè apparet *in ſua Epiſt. 8. lib. 6.* quam citaui in *Diſcept. priori*, & etiam hic apponere volo. Sic itaque ait. Loquen cum Paulo *de coırectione facta Pstro*. Quid eſt B. Paule quòd PRIOREM tuum increpationibus laceras? Quo pacto non vereris eum ante hominum ora confundere, cui ſpeciali iure conceſſum eſt vniuerſi totius Eccleſiæ Orbis preſidere? In quibus verbis notanda ſunt tria. Primò quòd Petrus vocetur Prior, ideſt ſuperior Pauli: Ergo quomodo Paulus erit æqualis cum Petro. Secundo, quòd præſidentia totius orbis, dicitur Petro conceſſa ſpeciali iure. Quòd ſi Paulua Petro eſſet æqualis, hoc verum non eſſet; neque Damianus poterat Diuo Paulo dicere illa verba; Quo pacto non vereris, &c. quia Paulus poſſet reſpondere

dere, se reprehendisse Petrum caput Ecclesię; quia ipse etiam habebat Ecclesiæ Principatũ, vt caput; tanquam Petrus. Agnoscat igitur Anonymus, Damianum sensisse Paulũ Petro inferiorem fuisse. Idem Damianus *ser.* 27. sic ait, loquens de Petro. *Vnus est enim, quem prænobilitant, singularis Primatus insignia*. Si Damianus asserit Primatum fuisse singulare priuilegium concessum vni Petro; gratis Anonymus, hoc priuilegium concedit etiam Paulo. Videat etiam eundem Damianum, *serm.* 31. vbi docet; *Curam ouilis totius Sanctæ Ecclesiæ, Petro à Christo commissam fuisse*. Sed moris est nostri Anonymi, obscura indigitare, clariora relinquere, vtinam ipse ad indagandam veritatem libros volueret, & non ad defendendum id, quod semel dictum est.

Ad secundam auctoritatem Cardinalis S. Georgij, *lib. de Iubileo*, *cap.* 12. vbi vocat Petrum, & Paulum bases Ecclesiæ, Religionis Apices, fidei conditores, auctores, præduces, & fontes. Respondeo hæc encomia etiam alijs Apostolis competere, nec obstare Primatui Petri, supra illos. Pariunt tamen aliquam difficultatem, alia verba eiusdem Cardinalis asserentis, *Petrum, & Paulum in eiusdẽ*

loci Primatu iunctos fuisse. Respondeo hoc Encomium Paulo tribui, quia ipse solus inter alios Apostolos cum Petro fundauit Ecclesiã Romanam; nam Ioannes Romę parum extitit, & ideo dicitur à Damiano habuisse simul cum Petro eiusdem loci Primatum; sicut etiã dicitnr ab Epiphanio *Heresi* 27. Episcopus Romanus, non propriè, vt supra dictum est, sed officio adiutoris, Petro subordinati. Et ideo dixit D. Leo *serm.* 1. *de natal. Apost.* Ad hanc ergo sortem, tu beatissime Petre Apostole, venire non metuis, consorte gloriæ tuæ Paulo Apostolo aliarum solum Ecclesiarum ordinationibus occupato. Vide responsionẽ ad sequentem auctoritatem. Adde etiam, vt supra ex Ambrosio obseruauimus, duplicem esse Primatum, Prædicationis, & Regiminis. Quando ergo dicitur, Paulum habuisse in citato loco Primatum cum Petro, intelligitur de Primatu prædicationis; quia inter omnes Apostolos, ipse solus cum Petro fidem Romę prædicauerunt, & Romanam Ecclesiam plantauerunt; Petrus tamen primo, deinde Paulus, confirmando eos, quos Petrus ad fidem traxerat; vt optime obseruat Becanus *de Republ. Eccles. lib.* 3. *cap.* 2. *n.* 5. *& alij.*

Vndè

Vnde ex hac ratione, Patres vocauerunt etiam Petrum, & Paulum Collegas.

Ad tertiam auctoritatem Godofredi Cardinalis Sanctæ Priscæ *lib.* 1. *Epist.* 7. aientis, Romanũ Pontificem sedere in Petri, & Pauli sede: Concedimus quidem, sed diuerso tamen modo hæc sedes competit Petro, ac Paulo; & ideo Pontifices dicuntur Vicarij, & successores D. Petri & Pauli, & multa efficere auctoritate D. Petri & D. Pauli non in eodem genere, sed diuersa ratione, vt supra in priori disceptatione, sæpius explicatum est. Sed omnino Anonymus, præter alios recognoscat Antonium Delphinum *de Ecclesia, lib* 2. *fol.* 114. vbi fusè probat, Pontifices non esse successores ***D. Pauli, quo ad iurisdictionem, sed quantum ad ministerium Apostolatus*** & quatenus Paulus fundauit Ecclesiam Romanam prædicatione vnà cum Petro: Et ideo dicuntur à Cardinali Godofredo, Pontifices sedere in Petri, & Pauli sede. Nota quod Anonymus in hoc loco nimis se extẽdit in declarãdo quo pacto Patres tribuãt Petro clauem potentiæ, & Paulo clauem scientiæ; neque ex hoc putat inferri posse inter ipsos inæqualitatem; nam alioquin si diceretur solam poten-

tiæ clauem conueniſſe Petro, vt Paulo ſolam ſcientiæ, in hoc etiam Paulus Petro præferretur. Sed reſpondeo cum Epiſcopo Cœffetau *tom.* 1. *lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 25. quod Apoſtolica quidem auctoritate maximus fuit Paulus, ſed Apoſtolorum caput non fuit, vna cum reliquis Apoſtolis, Petro commēdatus, & commiſſus. Petrus verò etſi ſumma fidei cognouit, quippe quem pater cœleſtis docuerit, non ægre tamen ſcientiæ, ac Sapientiæ palmam Paulo concedit, ab eaque eum commendat. Chariſsimus (*inquit Epiſt.* 2. *cap.* 3.) frater noſter Paulus ſecundum datam ſibi ſapientiam ſcripſit vobis. Itaque Patres vt ſignificent Primatum Petri ſuper omnes Apoſtolos, & Paulum, recte aſſerunt Petrum habuiſſe clauem potentiæ, Paulum vero ſcientiæ, eo modo, quo ſupra explicauimus.

Ad quartam auctoritatem Cardinalis de Cuſa *Epiſt.* 2. de vſu communionis ad Bohemos, Dico Anonymum facere de illa, vt loquuntur Iuriſconſulti, magnum feſtum, & ideo ait: Notanda omnia, quæ dicit dictus Cardinalis, & quod ambo Paulus, & Petrus vnicam communis Principatus ſedem fundauiſſe, ambo ſuum vnicum primatum ſucceſ-

ſoribus reliquiſſe, ambo immediatè ſub Chriſto, ita vt neuter alteri ſubeſſet, ambo poteſtatis vniuerſalis tam in Iudæos quàm in gentes plenitudine præditi dicuntur. Sed reſpondeo, hæc omnia reduci poſſe ad bonum ſenſum, ex diſtinctionibus ſæpe ſuperius adductis; nec terrere nos debent illa verba; quod Petrus & Paulus ambo immediate dicũtur ſub Chriſto, ita vt neuter alteri ſubeſſet; nam intelligenda ſunt quo ad miſsionem prędicandi vbique Euangelium; Et ideo M. Antonius Cappellus *diſp. 1. de Pont. B. Petri, cap. 12.* ita aſſerit. Nos, tantum abeſt; vt Paulo eximio Apoſtolorum Petrum anteferamus in munere Apoſtolatus, vt potius, & Paulum, & omnes alios, Petro in poteſtate Apoſtolatus pares eſſe dicamus, neque Apoſtolos, quà Apoſtolos, miſſos arbitramur à Petro, ſed à Chriſto ſi enim eos non Chriſtus, ſed Petrus miſiſſet, non amplius Apoſtoli Chriſti, ſed Petri Apoſtoli eſſent. *Tota inæqualitatis noſtræ ratio in ſolo ordine politico poſita eſt, cuius hic aperte Paulus primas Petro concedit.* Ita Cappellus; & ideo Cardinalis de Cuſa vbi loquitur aperte de Primatu Iuriſdictionis, & regiminis ſolo Petro tribuit, vt patet in eadẽ *Epiſt. 2.* ab Anonymo

nymo citata vbi sic asserit: si scire velis an in Ecclesia existas, hac vestiges ratione; si catedrę Romani Pontificis adhereas, quę per cõtinuas successiones bonorum malorumque in Petrum principem continuatur. Vnde *lib. 2. de Concordant. Cathol. cap.* 34. hęc etiam asserit. In hac quidem gratia dicimus quo ad Apostolatum, omnes Apostolos æquales; sicut quoad ipsum sacerdotium omnes sacerdotes, sed abundatiori gratia dicimus Petrum inter Apostolos primum. Ita dicit Augustinus super *Ioan. serm. vlt.* Quod Petrus abundantiori gratia fuit vnus, idemque primus Apostolus, & propter Primatum Apostolatûs gerebat figurata qualitate personam Ecclesię. Et illum Primatum Petri. quo ipse abundantiori gratia à Christo dotatus fuit. Et Paulo infra citans D. Hieronymum, sic ait: Super Petrum fundatur Ecclesia: licet alio loco super omnes Apostolos fiat, & cuncti claues regni cœlorum accipiant, & ex æquo super eos Ecclesię fortitudo solidetur: tamen propterea inter duodecim vnus eligitur; vt capite constituto, schismatis tollatur occasio. Ecce sententiam D. Hieronymi, cui non licet contradicere. Ex qua habetur Petrum constitutum

caput Apostolorum, & eis per Christum prælatum. Hæc Cardinalis Cusanus, qui vt patet, concedit rotundis verbis Primatum Petro, sine vlla Pauli societate. Sed tamen postea pessimè docet, hoc non obstante, Concilium esse supra Papam. Vnde videat Anonymus, Cardinalis Cusani opinionibus non esse facile adhærendum: Ipse enim adfuit in Conciliabulo Basilææ. Qui docuit etiam pessime teste Pitigiano *in 3. Sen. Tom. 2. dist. 25. qu. 2. art. 1. in fine* per consensum Ecclesiæ & non ex iure diuino, Primatum Petri, & successorum eius, introductum fuisse.

Ad quintam auctoritatem Cardlnalis Cõtareni Veneti tract. de Potestate Romani Pontificis; Respondeo me tale opusculum præ manibus non habere, & verba, quæ adducit Anonymus, reduci possunt ad bonum sensum. Adde, quod mihi dixit Eminentissimus Dominus meus Cardinalis Spada, plures Patres in Synodo Tridentina Congregatos asseruisse, opusculum citatum esse cautè legendum.

Non desinam tamen hic obseruare, quod ego penes me habeo quandam Epistolam dicti Cardinalis impressã Florentię anno 1558.

dire-

directam Paulo IV. vbi loquens de compositionibus, facit mentionem de dicto opusculo citato ab Anonymo de porestate Pontificis, & sic ait. Iam enim cum essē laicus, incidissem que in locum, vbi oportebat Maiestatem, & Auctoritatem huius SANCTISSIMÆ SEDIS tueri, non tantum verbis, & oratione id pręstiti, verum etiam amico cuidam meo viro grauissimo, opusculum quoddam conscripsi: quo, quantum pro temporis angustia, & per negocia, qnę mihi obeunda tunc erant, licuit, satis perspicue, ni fallor, ostendi SVMMAM HANC PONTIFICIS AVCTORITATEM nullo humano iure constitutam fuisse; sed à DEO OPTIMO, VNICOQVE EIVS FILIO, collatam fuisse sanctissimo Petro, eiusque successoribus. Ita Cardinalis Contarenus. In quibus verbis, vt clarè patet, testatur se in dicto opusculo, quod pro se citat Anonymus, firmasse supremam Potestatem Pontificis collatam fuisse D. Petro, & nullam facit mentionem de Paulo. Ergo verba adducta ab Anonymo, interpetranda sunt de auctoritate Apostolatus, quę ęqualis fuit inter Petrum, & Paulum: & non de auctoritate Primatus; nam quando de Primatu loquitur

apertè Cardinalis Contarenus, ſoli D. Petro tribuit. Ergo,&c.

Ad auctoritatem ſextam Cardinalis Poli *lib.* 2. de vnione ad Henricum IX. Reſpondeo quod non facit ad rem, & ipſe Cardinalis in toto *lib.*2. apertiſsimis verbis tuetur Petri Cathedram, & Petri Primatum; & in fine dicti *lib.* 2 faciens mentionem de Paulo ſic ait. Charitas, inquit; per quam domus Dei regitur, eum morem, vt ab inferioribus ſuperiores reprehendi non ſoleant, perpetuo retineri non patitur: ſed vbicunq. Eccleſiæ vtilitas poſcere videtur, nequaquam dubitat inferior ſuperiorem reprehendere. *Quemadmodum Paulus eo tempore fecit dum Petrum ſe ſuperiorē reprehendit.*Ita ille.Ex quibus Cardinalis Polus apertè declarat, Paulum fuiſſe inferiorem Petro. Sed moris eſt noſtri Anonymi in luce meridiana velle cecutire. Et ideo Ludouicus Maioranus *in Clypeo militantis Eccleſiæ lib.* 3. *cap.* 34. *tom.* 220. in fauorem noſtræ ſententiæ adducit Cardinalem Polum ſed ad maiorem Anonymi confuſionem adducam hic verba Cardinalis Poli *in Tract. de Summo Pontifice qu.* 6. vbi ſic ait Et ſi Paulus ſcribat ſe Apoſtolum eſſe gentium, tamen

Petrum multo ante hoc officio cum ſibi à Deo commendatum fuiſſet fungi inſtituiſſe, Paulũ autem ex eius conſenſu, vtriuſq. verba oſtendunt ſic enim apud Lucam Petrus loquitur ſicut elegit Deus gentes per os meum audire verbum eius. Paulus autem de eodem munere loquens ſe illud quidem iubente Deo, ſed ex conſenſu Petri obire inſtituiſſe teſtatur cũ Cepham dexteram ſibi dediſſe cum alijs ſocietatis vt Petrus in circumciſione, ipſe gentibus euangelizaret. At Petrus nullo cæterorum cõſenſu requiſito id ipſe tanquam ſummus vniuerſi gregis Paſtor ſuſcepit cui & oues, & agros commendans Chriſtus, totius gregis curam tradiderat. Hæc omnia Cardinalis Polus. Videat modo Anonymus, qua fronte potuerit Polum pro ſua ſententia, & pro nouo Papatu Pauli adducere.

Ad auctoritatem ſeptimam Cardinalis Bellarminij *lib. 3. de Romano Pontifice cap. 2.* vocantis Petrum; & Paulum Epiſcopos Romanos; iam in eã Priori diſceptatione fuit reſponſum, nempe Paulum dici Epiſcopum Romanum, quia Romæ munia Epiſcopalia exercuit. Fuit igitur Epiſcopus Romanus, officio adiutoris Petri ſubordinati, non autem titulo, ac

propriè

propriè, vt Petrus Nec obſtant alia verba dicti Cardinalis *lib.* 1. *cap*. 27. ibi enim loquitur ex hypotheſi, *& ideo in dict. cap.* 27. per totum demonſtrat aperte inæqualitatem inter Petrum, & Paulum. *Et eodem lib.* 1. *cap.* 16. apertè aſſerit, Paulum fuiſſe Petro ſubiectum, & Petrum fuiſſe maiorem Paulo in officio gubernandi. Et tamen Anonymus audet Bellarminum pro ſua ſententia adducere.

Denique audiamus Anonymum claudentem ſuam ſcripturam his verbis. His omnibus auctoritatibus coronidem imponet Angelici Doctoris præcipui Scholæ Pariſienſis magiſtri doctrina qui verba hæc *cap.* 2. *Epiſt. ad Galat.* commentans, mihi enim qui videbantur eſſe aliquid (inter quos Petrum numerat) nihil contulerũt ſic loquitur in Perſona Pauli. Ab his autem ſcilicet Petro, & Ioanne, licet ad horam ceſſerim eis, nihil tamen accepi ab eis poteſtatis vel doctrinæ. Et ibid. licet eſſent magnæ auctoritatis (Petrus ſcilicet & Ioannes) tamen nihil addiderunt doctrinæ meæ, nec poteſtati. Ità Anonymus. O frontem! Et quis quæſo auderet, citare Angelicum Doctorem pro hoc nouo Papatu D. Pauli; qui in eadem met *Epiſtola* 2. *ad Galat. lect.* 2. apertè

 do-

docet, Paulum non fuisse æqualem Petro in regimine, & Primatu, quod notauit etiam ex dicto loco D. Thomæ Caietanus *in opusc. 1. de auctoritate Papæ, cap. 3*. Vnde *in 2. 2. qu. 33. art. 4. ad 2.* apertè dixit, *Paulum fuisse subditum D. Petro* & tamen Anonymus Paulum Petro æqualem facit, & audet D. Thomã pro se citare, qui etiam alibi *opusc. 1.* videlicet contra Græcorum errores *par. 2.* asseuit Primatum Ecclesiæ *Soli Petro, & non alii datũ fuisse*. Itaque, quando in persona Pauli D Thomas asserit Petrum, & Ioannem nihil addidisse suæ doctrinæ aut potestati. Respondeo, concedendo nihil Petrũ addidisse doctrinæ Pauli, nam omnia quæ pertinebat ad fidẽ à Christo ipse didicerat, & fuerat diligenter instructus, vt obseruat inter alios Ioan. Vvigẽgers *in 2. 2. Thomæ de fide spe & Charitatr Tract. de Pont. ad quest. 1. ar. 10. dub. 1. num-70.* & Bellarminus *lib. 1. de Rom. Pontif. cape 16.* Concedo etiam, Petrum non addidisse aliquid suæ potestati, extra ordinariç videlicet; quia hanc etiam à Christo, Paulus sicuti & cœteri Apostoli in vniuersam Ecclesiam accepit. Vnde D. Cyprianus *lib. 1. de Vnitate Ecclesiæ*, dixit. Omnes Apostolos fuisse

 eadem

eadem potestate præditos, & docet Suarez *de fide disp. 10. sect. 1. num. 25.* Caietanus *opusc. 1. de Auctor. Papa, cap. 3. & alij.* Ergo Paulus par fuit Petro in Primatu, nego consequentiam; Nam potestas extraordinaria, quam Paulus, & cœteri Apostoli acceperunt à Christo, in Petro fuit ordinaria, tanquam ex officio, & vt Capite, ac omnium Apostolorum, & etiam Pauli, Principe vt obseruat Xystus Senensis in Biblioteca *lib. 6 Annot. 169.* & Theologi communiter cum Andrea Duallio *de Rom. Pont. par. 1. qu. 2.* Sed nota quod licet Paulus nihil potestatis aut Doctrinæ vt dictum est à Petro acceperit tamen Euangelium à Christo acceptum noluit prædicare nisi prius, vt ita dicam, fuisset bullatus à Petro tanquam Capite Ecclesiæ. Hoc erudite, vt semper solet ex SS. Patrum auctoritate probat Pater Franciscus Turrianus præclarissimæ Societatis Iesu vir celeberrimus, aduersus Magdeburgenses pro *Epist. Pont lib. 2. cap. 4.* vbi sic ait. Sciebat quidem Paulus se esse discipulum Christi & è cœlo edoctum nec enim ab homine accepit, quod didicit, sed per reuelationem Iesu Christi, sciebat inquam nihil sibi doctrinæ ex illa cum Iacobo

Pe-

Petro, & Ioanne communicatione accessurum, nec illi quicquam Paulo contulerunt vt ipse testatus est. Sciebat tamen sic à Domino sancitum esse in Euangelio, quod sibi reuelatum erat, vt Cephas esset omnium Hierarcharum siueEpiscoporum Princeps; à quo tanquam petra & capite omnes fratres firmandi ac solidandi, ac dirigendi essent, in ijs quæ ad dogma fidei pertinerent, itaut periculum esset ne in vacuum currerent, dum id non fieret. Narrauit itaq. Galatis dogma fidei, auctoritate Cephæ, Ioanne & Iacobo in consilium adhibitis, firmatum ac solidatum; & veluti sigillo Apostolicæ Petræ signatum, ac munitum. Ita Turrianus cui adde Valentiam *in Annalysi fidei Catholicæ lib.7.cap.6*. sic asserentem Diuus Paulus significat quidem Apostolatus dignitate parem se Petro fuisse quod minime sane impedit quominus, vt ipse etiam ouis Christi erat, Petro inferior fuerit. Iam quod nihil sibi à Petro, & ab alijs collatum esse dicit, significat quidem nihil se ab illis didicisse quod pertineret ad fidem vt qui erat ab ipso Christo in eo genere eruditus. Quam quam approbationem quidem Euangelij sui à Petro vt à Principe hoc est ab Ecclesię aucto-

ritate

ritate, cui Petrus præsidebat petijt. Hæc Valentia. Dicendum est igitur ex superius adductis Primatum Ecclesiæ fuisse collatum vni & soli Petro & contrarium dicere aduersatur, vt probaui in priori disceptatione, verbis Matth. 16. Beatus es Simon Bar-Iona, quia caro & Sanguis non reuelauit tibi, sed Pater meus, qui in cœlis est. Et ego dico tibi; quia tu es Petrus, & super hanc Petram ędificabo Ecclesiam meam. Et tibi dabo claues Regni cœlorum. In qua promissione Pontificatus, voluit Christus Dominus, ita ad viuum delineare Petrum, vt clarè ostenderet, gratiam Primatus, fuisse tanquam singularem, concessam indiuiduę personæ Petri vt egregie probat omnino videndus Gregorius de Valentia *in Analysi fidei Catholicæ lib 7. cap. 2.* per totum, Ruardus Tapper: *in declaratione Articul. Lóuariens ar.* 23. & Albertus Pighius *in Controuersijs par. 2. Contr.* 16. Et quidem, vt optimè obseruat ante omnes Caietanus, & postea Bellarminus, *de Rom. Pontif. lib. 1 cap.* 12. Duuallius *par. 2. qu. 3.* Vvigers, *in 2. 2. tract. de Pont. ad qu. 1. art. 10. dub. 1.* & alij.; Nullus Notarius in Codicillo alicuius testamenti posset delineare tàm diligenter, & exactè aliquem

Le-

Legatarium, aut Hæredem; vt apparet Christum Dominum delineasse personam Petri in promissione Primatus Ecclesię: Nam primo vocat illum nomine antiquo, Beatus es Simon postea verò addit statim nomen Patris: Beatus es Simon Bar-Iona, vt faciunt Notarij in Testamentis, vocando Hæredem, vel Legatarium nomine proprio, & addendo nomen Patris, V. G. Franciscus quondam Ioannis: Et hoc ad distinguendum Petrum à Simone, fratre Thadęi. Deinde vocat illum nomine, quo tunc vtebatur. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & statim reiterat idem nomen. Et super hanc petram videlicet, & super te Petrum ædificabo Ecclesiam meam. Et tandem subiungit. Et tibi dabo, &c. quæ quidem sunt pronomina, certam personam designantia. Ergo in dictis verbis, tàm particulariter delineantibus Petrum, manifeste patet Christum voluisse demonstrare, se collaturum Primatum Ecclesię, singulariter vni Petro priuatiue quoad omnes alios. Quod postea manifeste fecisse, patet *Ioann.* 21: Nam adimplendo hanc promissionem Petro factam, dixit ei. Petre pasce oues meas. Non dixit (ait Bernardus *lib. 2. de Consid. cap.* 8. Bonifacius VIII. *in*

Ex-

Extrauag. Vnam sanctam de Maior. & Obedient. Et omnes Expositores) has, vel illas, sed indefinitè, oues meas; videlicet, omnes oues meas, nemine excepta: Ergo contulit Primatum Ecclesiæ Petro priuatiuè, quoad omnes alios. Probo consequentiam: Nam clarè patet per illa verba; Pasce oues meas, constitutum fuisse solum Petrum Pastorem, cœteros vero in Ecclesia tanquam oues remansisse: Ergo Primatus Ecclesiæ fuit collatus vni, & soli Petro, cœteris omnibus exclusis. Ergo propositio ista nõ est admittẽda, Paulus fuit simul Põtifex cum Petro; quia facit Paulum Petro æqualem, contra expressa verba Christi constituentis Petrum Pastorem, & Superiorem Pauli, & cõstituentis Paulum ouem, & subditum Petri. Nam quando Christus dixit Petro, Pasce oues meas, idem est ac si dixisset, pasce Paulum: Propositio enim generalis censetur immediatè reuelata de omnibus particularibus, & contrarium asserere, docet esse hæreticum, Franciscus Ouiedo *in pr. 2. D. Thomæ Tract. 6. controu. 9. punct. 1. num. 1.* & alius Societatis Iesu præstantissimus Theologus Adamus Tannerus *To. 3. disp. 1. quæst. 1. dub. 3. n. 71.* ergo ista propositio, Paulus fuit Pontifex cum Petro, refellenda ve-

nit, quia facit Paulum Petrò æqualem, & non ouem Petro subiectam contra propositionem generalem expressè reuelatam.

Nec obstat dicere cum defensoribus Anonymi, supradicta procedere, & vera esse, si Paulus ex priuilegio non fuisset exceptus ex illis verbis, Pasce oues meas; & ex oue à Christo postea factus Pastor, simul cum Petro totius ouilis Ecclesiæ. Sed respondeo quòd hoc sine fundamento asseritur, nec Patres ab Anonymo adducti, vnquam hoc dixerunt, & ita prorsus negandum est, vt patet ex superiùs dictis in mea priori disceptatione; & P. Ouiedo vbi supra docet excipere aliquem sine fundamento ex verbis generalibus S. Scripturæ, non solum esse temerarium erroneum & suspectum de hæresi, sed esse hæreticum, quia propositio vniuersalis immediatè de omnibus reuelatur. Facit etiam ad horum confirmationem doctrina viri celeberrimi Patris Amici, etiam ex Societate Iesu *in Cursu Theologico, tom. 4. disp. 16. sect. 2. num* 33. *&* *disp. 7 sect.* 1. *n.* 33. in quibus locis firmat, quòd quotiescumque in aliqua propositione reuelata continetur alia implicitè, non solùm expressè reuelata, sed etiam implicitè contenta, pertinet ad eamdem fidem, non

qui-

quidem, vt deducta, sed vt explicita, & ideo asserit illam propositionem esse hæreticam, quæ directè opponitur alicui veritati reuelatæ, aut conclusioni per euidentem discursum explicatæ, vt implicitè, & virtualiter contentæ in aliqua exprese reuelata. Ergo cùm expresè in Scriptura habeamus reuelatum, omnes oues Christi fuisse subiectas in illis verbis, Pasce oues meas, sub regimine Petri Pastoris vnici; implicite, & virtualiter habemus etiam in dictis verbis reuelatum, Paulum tanquam Christi ouem, fuisse etiam sub Regimine Petri constitutum. Ergo qui illum facit Pontificem cum Petro, & ei æqualem, pessimè facit; quia contradicit veritati virtualiter contentæ, in veritate expresè à Christo Domino in Scriptura reuelata.

Sed penes me superiùs dicta confirmantur ex illa vera & celebri doctrina, quòd quando loca Scripturę non sunt adeò clara, si in eodem sensu explicantur communiter à SS. Patribus tunc concors illa sententia Patrum demonstrat illum esse verum sensum Scripturæ; & piaculũ est ab illo recedere, imò hæreticum. Ita docet expresè ex Societate Iesu P. Azorius *tom* 1 *lib.* 8. *cap.* 2 *quæst.* 2. ita docent Doctores nostri sa-

cri Tribunalis; Antonius Saura *in vot. Platonis Pralud.* 4. Simancha *in Instit. Cath. tit.* 54. *num.* 5. Pegna *in Direct. Inquis. par.* 2. *com.* 27.

Et ideo non deseram hic apponere verba Pitigiani, *in* 3. *Sentent. tom.* 2. *dist.* 25. *qu.* 1. *art.* 10. sic asserentis. Quinque sunt Testimonia ordinaria, siue Iudices infallibilis veritatis fidei; Sacra Scriptura, Traditiones Apostolicæ, Definitio Concilij Generalis, Definitio Papæ, & Consensus omnium Doctorum, & Patrum, qui dicitur consensus totius Ecclesiæ. Hęc Pitigianus. Vnde Iacobus Gretserus *in Respōso ad Theses Hunnianas cap.* 15 dixit, Sãctorum Patrum vnanimem traditionem, tuendam esse ac ipsas Sacras litteras. Quibus adde omnino videndum Gregorium de Valentia *in Analysi fidei Catholica lib.* 8. *cap.* 8. Melchiorem Canum de locis *Theol. lib.* 7. *cap.* 5. *concl.* 5. Petrum de Soto *in Defens. Cathol. confess. part.* 2. *cap.* 33. *&* 69. Alphonsum de Castro *aduer. Hæres. lib.* 1. *cap.* 7. Salmeronium *tom.* 8. *tract.* 2. Granadum *in p.* 2. *D. Thomæ tract.* 8. *disp.* 2. *sect.* 2. *num.* 5. & alios penes ipsos; Itaque communis opinio Patrum declarat verũ sensum Scripturę, & ideo eorum communis sententia in expositione alicuius scripturę loci,

con-

constituit catholicam veritatem, non quia id ab ipsis simpliciter asseritur, sed quia id asserere, sacram scripturam testantur. Non est igitur communis sensus Patrum formaliter ipsa Reuelatio, aut veritas Diuina, sed est testificatio de veritate diuina; & ideò creditur communi consensui Patrum, non tantum quia ipsi ita senserint, sed quia ita sensisse scripturam demonstrent, & eam esse traditionem Ecclesiæ manifestent.

Et quidem, cùm traditiones credere necesse sit, & ad scripturæ intelligentiam easdē adiungere oporteat, vt tradit Lyrinensis, *cap* 2. Traditiones non aliunde agnoscuntur, quàm ex sensu Patrum, vt recte obseruat Grauina, *in contr. tom.* 3 *part.* 1 *lib.* 4. *contr* 2. *qu* 3 *ar.* 7. *fol.* 251 *&* 3. *lib.* 4. *ar.* 4 *fol.* 505. Bagotius *in Apologetico Fidei tom.* 1. *lib.* 4. *disp.* 4. *cap* 2. *sect.* 1. *&* 2. cum alijs, Consequens ergo est, vt ipsorum vnanimis cōsensus sit ipsa Ecclesię vox, & traditio Quod confirmatur; quoniam sicuti quia Iudæis tradita erant eloquia Dei, oportebat (vt dicit Hilarius *in psal.* 2.) ad Seniores illos recurrere pro intelligentia scripturarum, quę in numero, & officio illorum seniorum conseruabatur, multò magis dicen-

dum est hoc meruisse fidam Christi Ecclesiam, vt non solùm ei crederentur eloquia Dei, sed & sensus quoq. illi apertè traderetur, præsertim cùm Euangeliũ primario in corde Ecclesiæ descriptum sit, nec tantum in verborum folijs, sed in sensu, non in superficie, sed in medulla sit exaratum. Ad Patrum ergo intelligentiam, in quibus sensus Ecclesiæ cernitur, est confugiendum. Et ideò *in 6. Sinodo Generali can.* 19. sic dicitur. *Si ad scripturas pertinens controuersia aliqua excitata fuerit, non eam aliter interpretentur Episcopi, quàm quomodo Ecclesiæ luminaria, & Doctores suis scriptis exposuerunt.* Quod etiam determinauit Concilium Meldense *can.* 34. *Concilium Senonense decr.* 4. *Concilium Lateran. sub. Leone X. sess.* 11. *& Concilium Tridentinum sess* 4.

Vnde hoc quod mandarunt alijs Sacra Cõcilia circa amplectendum sensum communem Sanctorum Patrum in facti contingentia semper obseruarunt; Idcircò in Concilio Ephesino *in Epist. Alexandrina Synodi ad Nestorium*, cùm contra Nestorium multa definita essent sic dicitur: *Hoc itaque recte fidei ratio protestatur, in tali sensu Sanctos Patres fuisse comperimus, ideoque illi non dubitauerunt Sanctam Virginem*

ginem dicere Theotocon, &c. Et in Epist. Synodi contra Nestorium Patres Cõcilij ad definitionem se accingentes, dicunt. *Sequentes itaque omnium Sanctorum Patrum confessiones, quas loquente Spiritu Sancto protulerunt, & intentioni eorum æquis vestigijs inhærentes, profitemur, &c.*

In Chalcedonensi Concilio *Act. 1. & Act. 4.* dicitur. *Sequentes Sanctos Patres docemus, &c. & Actio. 5.* acclamatur. *Hæc est fides Patrum. Act. 6.* post Episcoporum subscriptionem pijssimus Imperator ad sanctam Synodũ dixit. *Pia. & catholica fide à sancta, & vniuersali Synodo secundùm Patrum expositionem declaratam iustum simul, & expediens esse nostra tranquillitas approbauit, omnem de cætero contentionis occasionem, de sancta fidei religione penitus amputari.*

In Concilio Nicano 2. cùm contra Iconomachos ageretur, testimonijs Patrum Nisseni, Basilij, Chrysostomi, Cyrilli, &c. Imagines tenendas, ac venerandas definitum est: vt patet *Act. 2. & 4. in Actione 7.* sic conclusum est. *His sic se habentibus, Regiam viam incedentes, & sanctorum nostrorum, & diuinorum Patrum doctrinæ insistentes, & catholicæ Ecclesiæ, in*

qua spiritus sanctus inhabitat, traditionē obseruantes, definimus cum omni diligentia, &c. & declarans quomodo eis debeatur cultus subdit. *Sic sanctorum nostrorum Patrum optima disciplina; vel traditio catholica Ecclesia, quæ à finibus vsque ad fines Euangelium suscepit, &c.* & in fine sic acclamatur. *Hæc est fides Apostolorum. Hæc est fides Patrum, hæc est fides Orthodoxorum.*

Et tandem in Concilio Florentino testimonijs sanctorum Patrum de processione Spiritus Sancti contra Græcos disputatum est. Vide *sessionem.* 25. & multas præcedentes.

Merito igitur Dionysius *de Cælesti Hierarch. lib.* 1. *cap.* 1. sic ait. Ad sanctisimam scripturarum intelligentiam, prout illas à Patribus accepimus contuendas pro viribus pergamus. Vnde Vincentius Lyrinensis *aduers. Hæres. Nouat. cap.* 39. ita asserit. *Quicquid, vel omnes vel plures Patres;* vno eodemque sensu manifeste, frequenter, perseueranter accipiendo, tenendo, tradendo firmauerunt, id pro indubitato, certo ratoque habeatur. Ita ille. Vide Grauinam *tom.* 4. *in continuat. par.* 2. *fol.* 285. *& tom.* 2. *lib.* 4. *fol.* 502. *&* 503. Itaq. applicando omnia supradicta in casu nostro assero cū

com-

communis Patrum ſententia(vt ſatis firmaui *in priori diſcept. probat.* 1. 2. *&* 3.) exponẽdo hæc loca ſacræ Scripturæ, Tu es Petrus, &c. Tibi dabo claues, &c. Paſce oues meas,&c. quæ inter ſe mutuam relationem habent, aſſerat in dictis verbis, Primatum Eccleſiæ, ſoli Petro, & non alijs promiſſum, & traditum fuiſſe; ſequitur hanc propoſitionem, nempè, Paulus fuit Pontifex cum Petro, ſequitur inquam, eſſe deteſtandam; quia eſt expreſsè contra ſacram Scripturam, ita ſecundùm traditionem Eccleſię, & communem ſententiam Patrum expoſitam & intellectam, aſſerentem, videlicet, Primatum Eccleſiæ ſoli Petro à Chriſto Domino collatũ fuiſſe. Et ideò Bouerius ad M. Antonium de Dominis *in Cenſura par.* 2. *lib.* 1. *cap.* 6 ſic ait. Quæris, cur Petrus ſolus à nobis Caput, & Paſtor ordinarius Eccleſiæ aſſeratur? Dicimus, id à nobis affirmari; quia illi ſoli à Chriſto dictum fuit, Tu es Petrus, &c. Quæris vlteriùs, cur Petrum, ex illis verbis, facimus ſingulare quoddam fundamentum, *quod alij Apoſtoli non fuerint? Reſpondemus, eò quod ea verba ex omnium Patrum ſententia eum ſenſum præferant.* Ita ille. Vnde Andreas Duuallius Doctor Sorbonicus *in* 2. 2. *D. Thomæ tract. de Fi-*

de q. 1. art. vlt. rectè docuit in expositionē sacræ Scripturæ consulendam esse primum iugē & continuā Ecclesiæ traditionē; vbi enim omni tempore in Ecclesia recepta fuit obscura alicuius loci expositio ab ea sine piaculo recedi non potest, aliàs non tantùm hæc expositio negaretur, sed etiam ipsa traditio, & Ecclesiæ auctoritas. Ita ille. Sed in nostro casu iugis & continua Ecclesiæ traditio fuit, vt patet ex Patribus omnium sæculorum, ex sacris Canonibus, & Concilijs Generalibus verba Matth. 16. & Io. 21. esse intelligenda de Primatu Ecclesiæ vni, & soli Petro concesso. Ergo hunc esse verum sensum Scripturæ, necessariò fatendum erit. Quod etiam manifestè patet ex Bulla Ioannis XXII contra Marsilium de Padua, & Ioannem Iandunum, datam Auenione x. Kalen. Nouembris, Pontificatus ann. 12. in qua Pontifex dogmaticè, & ex Cathedra loquens, ex communicat dictos hæreticos, & aduersus illos ex supracitatis locis S. Scripturæ statuit Primatum Ecclesiæ fuisse collatum à Christo Domino vni, & soli Petro, & inter alia hæc asserit. *Quod autem B. Petrus plusquam alij Apostoli auctoritatis habuit, ex prædictis euidenter concluditur. Certum est enim, quòd maior est auctoritas Pastoris, quàm*

quàm gregis. Petrus autem totius gregis Dominici generalis constitutus est Pastor, QVOD DE NVLLO ALIO APOSTOLO DICI POTEST, &c. Quid ad hęc verba respondebit Anonymus? Si Pontifex asserit, Petrum ita fuisse constitutũ Pastorem ouilis totius Ecclesiæ, VT HOC DE NVLLO ALIO APOSTOLO DICI POSSIT. Quo pacto ipse post tot annorum myriades, audet alium Pastorem in Ecclesia constituere, nempè Paulum? Cuinam credendum erit amice Lector Anonymo an Pontifici? Sunt nugæ nugarum, & durum est contra stimulum calcitrare. Recognosce omnino dictam Bullam Ioannis XXII. in qua inuenies confirmata omnia à nobis superiùs dicta, videlicet Primatum Ecclesiæ fuisse priuilegium singulare vnius Petri, & regimen Ecclesiæ monarchicũ, fuisse ipsi soli collatum supra omnes alios Apostolos, & per consequens supra Paulum. Bullam verò Ioannis inuenies per extensum apud Bzouium *in Annalibus Ecclesiasticis to.* 13. *Anno Christi* 1327.

Et tandem prò curiosis Lectoribus, & pro coronide huius Disceptationis, non deseram hìc apponere aliquas auctoritates recentiorum Doctorum, qui in indiuiduò opinionem Anony-

mi refellunt, & quam malè oleat demonstrant & primò celeberrima Facultas Parisiensis in Censura contra M. Antonium de Dominis *lib. 1. cap. 5. num.* 18. statuit iurisdictionem Apostolicam ordinariam extitisse in solo D. Petro, & contrarium asserere, putauit esse schismaticum & hęreticum, & hanc censuram Sorbonicam contra opinionem Anonymi in specie adducit, & approbat eruditissimus, & doctissimus Isaacus Habert, *lib. 2. de cathedra singulari S. Petri cap* 12. *in fine*. Dicere autem cum Anonymo se constituere Paulum Pontificem, potestate extraordinaria, Petrum verò potestate ordinatia, hoc est verbis eludere: nam realiter, & in effectu, ambos veros Pontifices efficit, independenter vnum ab altero, sine vlla subordinatione, contra regimen Monarchicum Ecclesiæ, institutum à Christo super vnum immutabiliter. Facultas verò Parisiensis, fecit mentionem de potestate Apostolica ordinaria ad differentiam potestatis extraordinariæ Apostolorum; quæ tamen nullam æqualitatem tribuebat illis cum Petro in ordine ad Primatum Ecclesiæ. Sed potestas extraordinaria, quam Anonymus tribuit Paulo, constituit illum S. Pontificem simul cum Petro, & sine vlla ad Petrum subordi-

natio-

natione, vt Petro subordinati erant alij Aposto li. Ergo,&c. Item Michaël Mauclerus. *de Monar. Eccles. & Sacul. tom. 1. par. 2 lib. 1. cap. 1* inquit. Constituere in Ecclesia alium à Sancto Petro, & successoribus eius Pastorem, est dogma Hæreticorum. Andreas Duual'ius, *Tract. de Rom. Pont par. 1. qu. 2.* docet. Regimen Ecclesiæ institutum fuisse à Christo immutabiliter Monarchicum in VNO Pastore; & hoc ità esse certum, vt à quoquam circa fidei iacturam negari non poſsit. Et postea, *qu 3. & 4.* probat, illum vnicum Pastorem fuisse Petrum, & firmat Paulum, fuisse Petro subditum, & inferiorem. Ioannes Gersonius Cancellarius Parisiensis, *tom. 1. lib. de Statibus Ecclesiast. Consider. 1.* ait, Statum Papalem Monarchicum, & Regalem fuisse à Christo immediatè collatum Petro super alios Apostolos, & contrarium dicere firmat esse Schismaticum, impium & hæreticum. Si Primatus, secundùm Gersonium, fuit à Christo collatus Petro super alios Apostolos: ergo neceſsariò sequitur, & super Paulum; quod apertè probat Becanus, *de Repub Eccles. cap. 4. num. 15.* & Ceffettau, *tom. 1 lib 1. cap. 5. nu. 5.* nam alioquin Paulus non fuisset ouis Christi, nec Apostolus.

Sed

Sed relinquamus Doctores Gallos. Franciſcus del Caſtillo *in 3. ſent. tom. 2. diſput. 16. q. 2. num. 4 cum ſequ.* Io. Vvigers, *in 2. 2. D. Thom. tract. de Pontifice, q. 1. art. 10. dub. 1. num. 2. iuncto num. 59. & 68. cum ſequ.* Bellarminus *de Rom. Pontif. lib. 1. cap. 16.* Pueronus *de Ariſtocratia regulari, tom. 2. cap. 3. nu. 11. 30. & ſequ.* Alphonſus Mendoza *queſt. 4. Scolaſtica num. 1. in fine* Bannez *in 2. 2. D. Thomæ qu. 5. art. 10. dub. 4.* Suarez *contra Regem Angliæ lib. 3. c. 10. num. 3. & 20. & cap. 11. num. 8. iuncto num. 20* aſſerunt, eſſe de fide Petrũ habuiſſe iuriſdictionem ſuper omnes Apoſtolos, & inter illos apponunt D. Paulum, reſpondendo ad aliqua loca *Epiſt. 2. ad Galat.* ex quibus Hæretici inferre contendunt, æqualitatem Pauli cum Petro. Et tandem Antonius Polus, *in Lucidario Poteſtatis Papalis, lib. 4.* Carena *in praxi S. Officij par. 1. tit. 1. §. 4. num. 34.* Amicus *in curſu Theologico, tom. 4. diſp. 6. num 68. iuncto num. 127.* docent eſſe de fide, Pontificatum fuiſſe inſtitutum ſupra ſolum Petrum, & contrarium firmant eſſe hæreticum. Concludendum eſt itaque alium Pontificem à Chriſto in Eccleſia non fuiſſe inſtitutũ, niſi ſolum, & vnicum Petrum, & poſt Petrum Romanos Pontifices eius Succeſſo-

cessores. Ita docent Oracula S. Scripturæ per traditionem, & vniuersalem Ecclesiæ consensum, ac concordem Sanctorum Patrum sentētiam nobis exposita, & declarata. Ita docent Concilia Generalia, & Sacri Canones. Ita omnes Theologi, Scholastici, Positiui, Polemici, & Morales. Ita Doctores vtriusque iuris, tam Ciuilis, quàm Canonici; Vnde aliter sentire ac docere, nefas esse manifestè patet.

Et hæc dicta sufficiant, circa nouum Papatū D. Pauli, quem egò ex superius dictis, hìc Romæ ante omnes reprobaui, & post me alij viri doctiores, feliciter refellerunt, quod vbique locorum faciendum esse puto. Nota tamen Lector, quod licet ego in his Disceptationibus, opinionem Anonymi, tam acriter vt par erat, impugnauerim; tamen existimo illum reconditæ eruditionis virum, & ad ostendendum ingenij acumen, hanc quęstionem pertractandam, suscepisse. Vnde spero in posterum, quod tanquam pius, & Catholicus pro publico Ecclesiæ bono, ad vtiliora scribenda, calamum suum conuertat; exēplo D. Augustini, & Pij II. Pontificis, qui aliqua scripserunt, quæ postea respuerunt.

FINIS.

Errata in Priori Disceptatione sic corrige.

In Epistola Dedicatoria linea 16. Mensibus.pag.2.l.20.promisisse.p.5.l.vlt.vnitatem.p.6.l.1.[illegible] præponatur.p.7.l.1.Miliuetanus.p.8.l.10.Scorpiaco.ibid.l.12. Dominum.p.12.l.vlt. aduersatur. p.13.l.6.*sed.* seu. p.14.l.10.susceperit.ibid.l.22. alij. ibid.l.23.regendæ.ibid l.vlt.Præfectura.p.15.l.2.tradirur.p.16 l.19.Matth.16.p.17.l.2 3.24.Status Ecclesiæ Monarchicus.p.21.l.5.cui.ibid.l.20. plurium. p.29.l.3. Arma canum.ibid.l.18.possunt.p.32.l.19. Potestatis.p.35.l.19.testamento.p.44.l.19. Doctior p.46.l.21.obremperari.p 48 l.10 *vnde.* vide. ibid.l.20.respondeant. p.49.l. [illegible].p.50.l.15.Cæsertau.p.51.l.1.Pontificem.ibid.l.3.præscripsisse.p.52.l.6. Manahen.p.59.l.7.Planctu.p.60.l.6.initiatus. p.61.l.18.officere.p 70. l.24.&. ex.p.71.l.22.in quibus verbis patet p.77.l 8.constituerunt.p.78 l.5 proferte: Ait Apostolus.p.88.l.13.Fabianum p.90.l.3.dele *est* p.92 l.3.Feuardentium.ibid.l.15. disseminationem.p 93.l.9.connectam.ibid.l.23 *enim* etiam:p.94.l.15 posuerit.p.97.l.8. apponam. ibid.l.10. *ubi.* vti.p.98 l.6.trigintaocto. ibid.l.25.Possidens Primam.p.100.l.13. vidisti.ibid.l.20.venerantur.p.105 l.13.subnixus p.112.l.4. firmatus est. ibid.l.21.disseminando.p.115.l.8.ingressus.p.1 9.l.8.Pisidiæ. p.120.l.21. Simoni.p.129.l.17.tenerent.

Errata in secunda Disceptatione sic corrige.

Pag.5.l.4.Christum Cathedra.p.6.l.6.Dispersionem.ibid l.8.Fundabant.p.8. l.15. Paulum,hoc.ibid.l.23. similis monstri est,leonem p.10.l.5 fuerit.ibid.Paulus)qui p.12.l.2.Christo.ibid.l.3.habebant.p.13.l.11.Ecclesiæ.Apertè.p.14.l.4.scriptum se. ibid.l.5 MINORI SVO reprehenditur.ibid.l.10.maiorem,minoremue.ibid.l.18. tertiam.p.17.l.8.Auctoritatem quoad vsum.p 18.l.7.ipsemet Paulus.p.20.l.21 Secundo.p.21.l.11.(Regimen.)p.22 l.1.præceptiuam, vide. p.23 l.10. qui.ibid.l.19. docet.p.25.l.5.anathematizo.p.25.l.vlt.quod.p 26.l.12.secundo.ibid.primus. ibid.l.16.Petrus.ibid.l.17.arguimus.ibid.l.2.nulla.ibid.l.28.à Christo immediatè.p 27.l.23.Monarchiæ.ibid.l.26.alios.p.29.l.9.auctoritates ibid.l.16.licentia.ibid.l.18. acceperit.p.30.l.3.Primatum.p.31.l.6.concessam.ibid.l.25.responderint.p.33.l.20 gentibus.ibid.l.25. PRIMATVS.p.34.l.19.soli.p.35.l.10 Principes.ibid. l.11. dicit. ibid.l.23.in quas angustias.p.36.l.2. duodecim.ibid.l.20.eatenus.ibid.l.15.generale.p.37.l.17.facti.p.38.l.6.fuimum.ibid.l.7.audiat.p.39.l.19 credita.p.40.l.19.Senensem.ibid.l.16.septimam.ibid.l 26.Patrum,Paulum.p.42.l.1.teporem.ibid.l.6. Petrum.ibid.l.13.Apostolos.ibid.l.19.alias Synodos Generales loquentes. ibid.l.24. tanta.ibid.l.26.insanos.p.43.l.9.de imis.p.45.l.vlt.fundatio.p.46.l .dele *non* ibid.l.8.[illegible].ibid.l.25.Pastorem.ibid.[illegible].sic loquēs.ibid.l.13.correctione.ibid l.23.Paulus.p.50.l.13.solum.adhuc.l.22. prædicauit ibid.l.23.plantauit.p.54.l.16.Petri, quo.ibid.l.17.dotatus fuit adde sequentia. Sacræ literæ mihi exprimunt ibi,cum Christus diceret:Tu es Cephas.ibid.l.17.paulo. p.57.l. .sciebat.p.63.l.1.dele *ita*.ibid.l.4.aduersatur.

Monitio Auctoris ad Lectorem post huius Operis impressionem.

NOta Lector, quod post hasce Disceptationes impressas; antequam licentiam à Reuerendissimo P. Mag. S. P. illas publicandi obtinuissem; emanauit Decretum Sacræ Congregationis Sancti Officij, in quo SS. D. N. INNOCENTIVS X. sententiam à me in superioribus Disceptationibus impugnatam, tanquam hæreticam merito damnat, & declarat. Decretum impressum fuit in Typographia Cam. Apostolicæ, factum sub die 24. Ianuarij 1647. & publicatum die 25. eiusdem Mensis.